

Släkten Blomberg

Del 1

Släkträff 23 juli 1994 på Spikarna

Melhus 9 oktober 2008

Förord

Vår äldsta kända anfader Erland Gunnolfsson föddes ca: 1640 i byn Rommarehemmet i Daretorps socken i Västergötland

Pappa Pontus kusin Naemi Modig i Härnösand skall ha äran för en grundlig släktforskning, berikad av en historisk kavalkad, där varje generation är satt in i sitt rätta historiska miljö.

Våra förfäder var alla jordbrukare som fick sträva hårt för sitt levebröd. Genom 7 generationer var deras hemort en eller annan by eller gård i Daretorps socken. Farfar Alfred och hans bröder var de första i släktkedjan som vågade ta språnget ut i världen.

Farfar Alfreds livslopp kunde lätt ha tagit en annan riktning. 1868 var ett missväxtår och en mycket svår tid i Sverige och farfar hade tagit sitt beslut om att följa emigrationsvägen till Amerika, men först ville han dra hem, för att säga farväl till sin mor. På vägen sammanträffade han med sin äldste bror Johan. Han får Farfar på andra tankar och bägge bröderna får sig arbete i Långed i Dalsland. Samtidigt ändrar de sina efternamn till Blomberg i stället för Modig.

Broder Johan med hela sin stora familj reste senare till USA. Han har i dag många ättlingar. Brev och besök till hemlandet visade, att de kommo sig fram ”over there”

Brodern Sven följde sin bror till USA, men dog barnlös 29 år gammal.

Broder Carl bar släktnamnet Modig vidare. Han gjorde som sin bror Alfred och drog norrut till Härnösand. Som grosshandlare skapade han sig en betydande förmögenhet. Även barnaskaran var ansevärd. I Carls första äktenskap föddes 7 barn, men endast 1 son överlevde småbarns åldern. Hans fru dog 35 år gammal av cancer, vilket tragiskt liv. Carls andra fru hade anor från Röros, (Amnæus). I detta äktenskap föddes 12 barn

Farfars 3 systrar blevo alla gifta men ingen flyttade längre undan Daretorps socken än till Tidaholm. Där levde också vår anmoder Maja-stina på sin ålderdom. Hon ligger begravd på Tidaholms kyrkogård.

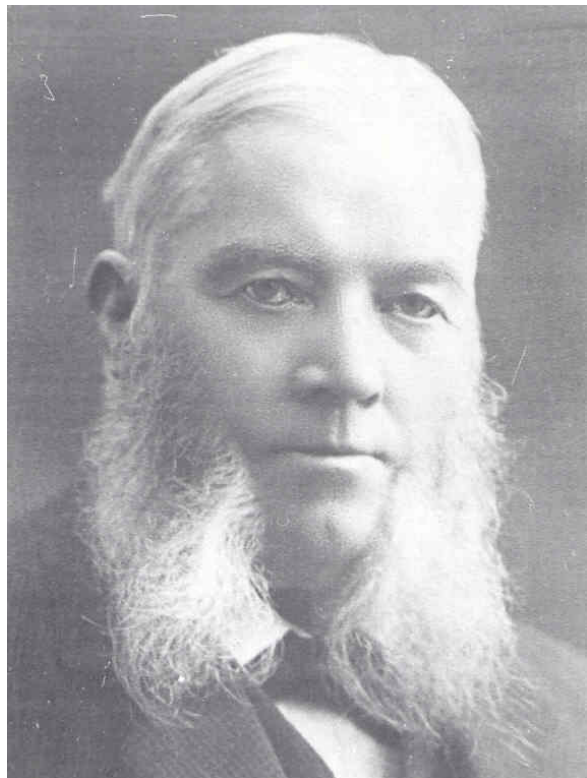
Att tillhöra en stor släkt är ett privilegium, som bör värnas om. Om detta bidrag gör det lättare att hålla samman har mitt arbete ej varit förgäves.

Melhus 9 oktober 2008
Laila Hegbom född Blomberg

*

Slakten Blomberg

Kapitel 1

Alfred Larsson Blomberg

Född 1848 - 03 - 05

Död 1925 - 05 - 17

**Emelia Petronella Håkansson
Gift Blomberg**

Född 1860 - 01 - 24

Död 1915 - 01 - 12

Vår stamfader Alfred Blomberg skrev vid 60 års ålder sina memoarer. Detta unika dokument är läst av alla oss kusiner och många av våra barn. "Farfars bok" har bidragit till att hålla slätkänslan levande och familjemedlemmar i alla åldrar möter upp, när det arrangeras släktträffar

Min far Pontus skrev också, på sin son Björns begäran, en minnesskrift. "Fars bok". Jag presenterar här en förkortad version av "Farfars bok" med avsnitt från Pappas memoarer "Fars bok"

Mitt syfte med denna kortversionen är att skapa en bakgrund till mina egna memoarer. Alla kompletta original finnes tillgängliga för slakten.

Avsnittet om Farfars barndom återges i sin helhet. Ingen av oss efterlevande kan beskriva den fattigdomen mer gripande än han själv.

***

Jag Alfred Larsson Modig född 1848 den 5 mars i Daretorps församling Skaraborgs län i ett dagsverkstorp, som kallades för Södra hagen, nämnda torp var beläget intill stora landsvägen cirka en fjärdels mil norr ifrån Daretorps kyrka.

Vår fader Lars Erlandsson Modig var äfven född i Daretorp den 30 December 1803 död den 23 Mars 1855 i Söderhagen i Daretorp, der äfven hans stoft vilar.

Dödsorsaken är mig obekant. Vår fader var född i en gård som hette Erlandstorp och hans fader hette Erlandsson han hade antagligen varit soldat och fått namnet Modig

Vår moder Maja-Stina var äfven född i Daretorp 1815 den 26 augusti, död den 17 januari 1897 i Tidaholm, der äfven hennes stoft vilar, Dödsorsaken var troligen ålderdomssvaghet.

Vår moder Maja-Stinas fader hette Blomqvist han var klarinettblåsare vid Konglige Skaraborgs rejemente, han blef genom olyckshändelse skjuten mäd ett gevär vid 40 års ålder, han var född 1780.

Mina föräldrar Lars Modig å Maja-Stina född Blomqvist, hade som nämt är ett torp, som skulle göras tre mandagsvärken i veckan för, till en bondgård som hette Törestorp. Mangårdsbyggnaden till detta torp, Södra hagen var en stuga mäd ett rum och en öppen spis och en stor bakugn på sidan om spiseln, två små fönster, fönsterbågarna var af bly, yttertaket var täckt mäd björknäfver och der ofvanpå, torf, på nämnda tak var planterad en sorts blommor, som vi kallade för taklök.

Potatisen förvarades utti djupa runda gropar öfver vintern i närmaste sandbacke.

I nämnda torp fick våra föräldrar 11 barn, fyra dog som små i vad sjukdom är mig inte bekant de sju öfver 4 pojkar 3 töser .

- 1. Anders Johan f. 1839, den 2 april, död i Amerika den 8 januari 1910
Hustru Bätty, född Nilsson från Fruksforsen i Wärmland, jämte 11 barn,
Dödsorsaken var äggvita kallbrand i fötterna.*

2. *Sven August född 1840 den 10 oktober Död i Amerika omkring 1869*
3. *Anna-Lisa född 1843 den 8 juni. Änka efter snickare Lindelöf, hemvist Tidaholm*
4. *Carl Modig namn efter vår fader född 1844 den 2 december, död i Härnösand den 12 oktober 1909. efterlämnade hustru och 12 barn den yngsta 10 år, Han dog på Hernösands Lazarett utaf magsår. Vid sin död efterlemnade han en förmögenhet omkring 70000 kronor, han var de sista åren Grosshandlare i Manufaktur i Hernösand Han dog i tron på sin Gud.*
5. *Undertecknad Alfred född den 5 mars 1848*
6. *Matilda född 1849 den 6 december nu änka efter Skräddaren Nordqvist som hadde 4 barn tillsammans, deras hemvist Nyland.*
7. *Gustafva gift mäd en handlande Ellzèn. Hon är född 1852 den 18 september.*

Wi, då 7 lefvande barn fick växa upp i det största armod, som jag var endst 7 år och några dagar, när vår fader dog, mins jag så väl huru stugan såg ut både in och utvändigt samt äfven när vår fader begrafvdes och hur vackert Kyrkklockorna genljöd till oss derhemma. Det var den sista hälsning som sändes från vår käre fader till vår moder och hennes sju små värnlösa barn

Wi barn ligger tre och fyra i var soffa, råghalm ligger lös i soffan så lång den är, när det bäddas så lägges ett skycke öfver halmen. En dyna mäd halm utti till kudde och så någonting trasigt täcke öfver oss.

Några tändstickor eller fotogen fanns inte uttan det eldades i den stora spiseln och alla får sitt ljus därifrån, skulle det användas lys så hadde man torra trästickor att lysa sig mäd.

Vår stackars moder som alltid fick lägga sig sist på kvällen, så var det för henne att skrapa asska över eldglöderna tills på morgonen då var det att röra om i spiseln för att träffa någon glöd, som det användes små trästickor som var doppade i smält svavel så sattes en sådan sticka på glöden så blef det eld Eller också var det att använda som vi kallade för fnöske.

Vår kära Moder hade inga jungfrur att befalla att dom skulle vara uppe å koka kaffe och bjuda på sängen, hon fick göra allt sjelf.

Antagligen var det sista julen som vår fader lefvde som jag minnes då skulle alla barnen tvättas på julafton i varmt vatten i en balja utaf trä en i sänder faller på knä vid baljan blir tvättad i både huvudet och ansiktet får rena skjortor bättre mat på bordet, nu står glädjen högt i taket bland barnen Några julgranar hade vi aldrig hört talas om.

Hur länge vår fader låg sjuk det är mig obekant, någon Doktor tror jag inte anlätades dels var föräldrarna fattiga och två mil till närmaste stad Hjo.

**Vår anmoder
Maria Christina Svensdotter
(Maja-Stina) , född 1815 gift
med Lars Andersson
Modig född 1804**

Innan han dog samlade han alla barnen och vår moder omkr. sig o. talade om för dem att han av Nåd och Barmhärtighet fått emotaga förlåtelse af Gud genom Jesus vår frälsare, samt hållit ett särskilt förmaningstal till alla barnen att lämna sig i hans händer, så skulle det gå dem väl i denna och framförallt i det tillkommande lifvet. Fadershjärtat ömmade sig när han skulle lemna dem så många små värnlösa barnen. Detta minns inte jag män min broder Johan som var älst talade många gånger om det, äfven skrifvit till mig därom.

När vår kära fader var död så fick broder Johan som var älst göra dagsvärken för torpet, men det gick inte lång tid. Barnen som var älst 4 stycken fick komma ut i lifvet för att på egen hand förtjäna sitt bröd, var och en på sitt håll. Och samtidigt överlemnar vår mor Södra hagen och flyttar till Rommarehemmet Ifjändels mil från närmaste byväg I nämnda hem var det ett stort rum till vänster i förstugan ett mindre rum mäd öppen spis uttan spjäl, der skulle vi nu hafva vår

hemvist. När vår stackars mor fått halm i sängarna tagit fram 2 grytor en större och en mindre, en stekpanna alt mäd fötter under, något fat af trä samt några tallrikar af trä, knifvar som användes var täljknifvar att skära mäd, någon porslin tallrik eller ett dricksglas fans inte i vårt hem vad jag kan minnas.

Något om maten, i barndom var det hafvregrot och emellanåt så var det blandat mäd råg och ärtmjöl tillsammans, enbart rågbröd hade inte vår mor råd att hålla oss mäd. Potatis var hufvudnäringen, när dom var kokta sattes grytan på bordet fram mäd våra trätallrikar salt å vatten på dem. Skalar potatisen mäd naglarna och så doppas dom i saltvattnet. Eller om det fanns något fläskister så skär man utaf en bit, smälter slår i vatten å salt rör utaf det mjöl som fanns, det kallade vi för doppa, stekpannan som det lagas till utti ställes äfven på bordet och alla doppar sina potatisar därutti. En sorts välling användes rätt ofta vi kallade den för vattenvälling, den kokades på några ben eller togs det något fläskister och endast vatten rörde utaf mäd mjöl, när den var färdig så slogs den i ett fat och om det fanns något mjölk så slogs den utti vällingen så den blev rörig, alla äter med träskedar i samma fat. Något kaffe visste vi inte vad det var.”

Efter 3-4 års skolgång måste Alfred 12 år gammal lämna barndomshemmet för att skaffa sitt eget levebröd som vallpojke hos en kopparslagare i Aplåsen.

Citat: Dom hade två kor och en ocse.- Nu var det för mig att följa dessa djur såväl vardag som söndag i skogen, från morgon till kväll. Maten var några salta fläskbitar och lite hårt bröd, framtill hade jag ett horn från en getabock och tutade utti. Hela sommaren så var det att gå barfota. Det var inte många dagar som gick uttan att jag fällde tårar.

Detta var början på ett långt liv med hårt arbete. Men med sparsamhet, ärlighet och gudsfruktan kom Alfred sig fram här i livet.

Efter att ha arbetat som dräng till han var 22 år, fick farfar genom medverkan av sin äldre bror Johan arbete i Långed i Dalsland, där det skulle byggas en trämassfabrik vid kanalen. (Johan som inte tyckte om släktnamnet Modig hade tagit sig namnet Blomberg. Av praktiska skäl gjorde farfar detsamma).

Det var i Långed som han fick börja lära sig att hugga sten. Detta var ett tungt och farligt arbete. Det hände ofta att han fick stenflisor i ögonen. I slutet av 1871 var fabriken färdig och färden gick vidare till Bångsbro i Kopparberg.

Citat : ”på tredje dag jul var det jag, som presenterade mig som förman i berget och nu blev det kläm utaf, i min iver och oförstånd så laddade jag eld i berget flera gånger, men blef på ett förunderligt sätt alltid bevarad.”

Stenhuggning av granit

Foto Nordiska Museet

1874 kommer farfar till Karlskrona för att arbeta på en fästningsbyggnad som hette Rangsholmen.

Citat: ”Kl.5 på morgonen skulle hela arbetspersonalen vara uppställd på borggården, då göres det korum, en löjtnant jämte klockaren står framför oss, hela arbetsstyrkan var flera hundra man, då sjöngs din klara sol går åter upp, jag tackar Dig min Gud, samt läste Fader Vår samt Herren välsigne oss”.

Efter 1 ½ år blev Farfar ansvarig för arbetena och omkr 30- 40 man.

*Citat”:Nu blev det bekymmer, jag var ju mycket oerfaren, för det förekom mycket noggranna arbeten, o. dertill ett strängt befäl. Måd mått och avvägningar fick jag alltid hjälp av sergant Pihl. Genom en god vilja så gick allting bra . Det värsta var jag kunde inte alls räkna någodt. Dagsverkslistorna fick jag leja någon som jålpte mig måd, även var det mycket klent måd skrivningen, **så äfter slutadt arbete går jag i skolan för att lära mig att räkna hos en underoffiser, 25 öre per timme.”***

Citat:

” Den största sten, som jag tagit ur någodt berg var på Kyrkö. Vi skulle hafva den öfver ett stort hvalf över ingången till fästningen. Den var omkring 25 fot lång, 5 fot bred, 3-4 fot hög. De stora stenarna kunde icke ens röras annat än måd spel och domkrafter, transporterades på prämar till fästningen”.

**Med hjälp av Marinmuseet i Karlskrona är denna stenen nu identifierad
De bekräftar att måtten på stenen och årtalet stämmer**

Inskriptionen på portalen:

**Kungsholms Fästning ombygd under Konung Oskar II:s regering
1875 – 1879
Brödrafolkens väl**

Vår Farfar har sannerligen skapat en minnessten, som hela Blombergssläkten kan vara stolt över.

Museet är också mycket intresserade av ”Farfars bok”, det finns lite skriftligt material om arbetsfolkets förhållande på den tiden.

Under veckoslutet hyrde farfar ett rum i staden, där blev han bekant med Emelia Petronella Håkansson. Hennes far var bryggarmästare. De förlovade sig 12/8 1877.

Efter 6 ½ år är fästningarna färdiga och farfar har 8000 kr på banken, en betydande summa på den tiden. Pengarna investerar han i en gammal gård, som hade 14 rum.

1880 firades ett storartat bröllop, han är då 32 år och bruden endast 20.

Citat ” Nu är jag gift och har inget arbete och inga inkomster endast hyrorna, dom var fattiga alla hyresgäster så det var att få några kronor i sänder, af en del ingenting. I vår enfald ansågo vi oss sjelfva för att vara en sorts herreskap , bjuda våra anhöriga på kalas , äfven gå bort på dulika. Den som står må se till att han inte faller.”

På våren 1881 fick farfar arbete på flottans varf i Karlskrona, 22 öre per timme, 10 timmar om dagen

”wi kallades för gråstensmurare, det var att lägga nya kajer å Dockan en ny svängbro. ----Wi fick uttaf kronan en så kallade Bussaron, å Buxor af säckväf för att taga uttanpå de öfriga kläder. Uttaf mäd skor eller stövlar och på mäd de helgjutna träskor på fötterna till utseendet liknade vi fångar”

År 1882 fick paret sin förstfödde son Sanfred och 1884 sonen Lars Ivar. Han dog hastigt vid 2 ½ års ålder af difteri. Den förstfödda dottern Anna föddes 1887.

När Sundsvalls stad brann den 25 juni 1888 såg farfar en möjlighet till att slå sig fram på egen hand. som grundläggare ett dristigt val.

Citat: Som vi ville vara lite Herrskap under den tid jag gick på varvet i Karlskrona för 2 kronor å 20 öre per dag, så ville dom inte räckta till . Wi hade ansedda släktingar och inte ville vi vara sämre. Vid högtidliga tillfällen så måste vi naturligtvis vara klädd i frackkostym och de öfriga kläder derefter, och den unga frun måste ju äfven vara lite modärn. Emellertid när jag sålt den gamla gården och betalat mina skulder så har förmögenheten gått ned från 8 till någodt öfver 6000 kronor, som fick göra sällskap till Sundsvall.

Forts. "Citat: Den 20 augusti är afskedets stund inne att säga farväl af hustru och barn, Sanfred, och Anna, som då låg i vaggan, Det var en af de bistrastes dagar jag uppleft, lemna det käraste jag hade och gå okända öden till mötes. Före resans mål hade jag öfverlemnadt allt åt min Gud, att han fortfarande skulle vara min jelpare och beskyddare".

Det blev många besvikelser den första tiden med oärliga arbetsgivare som slog sig konkurs, när räkningarna skulle betalas. Men farfar var förutseende nog att köpa ett berg, där han under vintern tog ut sockelsten till kommande år, för egen del och för att sälja. Ett tungt arbete i ½ meter djup snö.

Han satsade rätt. Den första sockeln han själv satte upp var hörnhuset Södra Järnvägsgatan och Nybrogatan. Nu var tiden inne för att sända efter familjen.

Efter en tid lyckades han skaffa husrum för sin familj i Böle ½ mil utanför den provisoriska kåkstaden, som raskt växte upp.

1889 kom farmor och 3 barn till Norrland. Resan tog 4 dagar. Elsa var bara två månader gammal. 1890 flyttade familjen närmare stan till en lägenhet i Sidsjö med 2 små rum.

Där föddes ytterligare två barn, Ivar 1890 och Josef 1891.

Farfar hade lyckan med sig och fick efter hand stora uppdrag, men, fattigpojken, som blivit egen företagare, hade ingen förståelse för den nya fackföreningsrörelsen.

Sitat: 1890 så kommer en skräddare Palm från Stockholm och håller vackra tal och säger att arbetarna äro slafvar. Det skulle nu blifva jämlikhet och broderskap i Sundsvall. Det skulle arbetas tills vidare 10 timmar i stället för 12, sedan åtta men lika stor inkomst. Nu börja våra härliga fackföreningar. Nu var det dom som skulle bestämma timpenningen. Jag betalade dem efter deras flit och duglighet. -- Jag blev anmodad att infinna mig i Godtemplarhuset och fick en grundlig tillrättavisning. Enligt deras uttryck så kittlade det i benen på en del så att dom inte kunde sitta stilla för än dom fått läst deras lagar för mig arma stackare ljuva minnen från den tiden. (anm. Skolgatan 9 var min barndoms gata i Hudisvall idag heter den Mäster Palms gata. Ödets ironi!)

1891 köpte farfar råbygget till ett stort stenhus på Nybrogatan 3 i Sundsvall. I den första lägenheten som blev färdig flyttade familjen in, 2 rum o. kök. Där föddes pappa Pontus som barn nummer 6 i barnaskaran.

Alfred tog väl hand om sin stora familj och ville att barnen skulle få växa upp i lantliga omgivningar, därför köpte han år 1894 en 7-rums villa i naursköna Sidsjö. Där föddes Hulda 1894 och yngsteman Nils 1897

Här växte de upp Sanfred, Anna, Elsa, Ivar, Josef, Pontus, Hulda, Nils

Citat ur "Fars bok" :

Jag Lars Pontus född 15 oktober 1892 i dåvarande Nybrogatan 3 var nr 6 av 8 syskon. Redan när jag var lill-liten köpte Far fastighet i Sidsjö, vackert belägen vid sjön, en mycket vacker trakt dåförtiden Den gamla landsvägen ringlade sig förbi vårt hus på c:a 150 meters avstånd och en vacker björk alle' gick mellan gård och väg. Det var ett fantastiskt vackert ställe och Far köpte det nog mycket därför att vi barn skulle få växa upp i frihet på landet . Därifrån har jag mina tidigaste barnaminnen.

Emellertid gingo åren och skolan kallade. Sidsjö lärdomscentrum låg på backen bakom dir. Öbergs ställe c:1.5 km från vårt hem. Det var ganska backigt dit så vi små tyckte nog att det var långt till skolan . Min broder Josef född 1891 och jag "småpojkar" kallade fingo börja samtidigt, så jag fick börja ett år för tidigt . Det måste varit det året Josef fyllde 7 år alltså 1898

Jag var född i oktober ännu ej fyllda 6 Lärarinna var Maja Druva. Hon hade alla sex klasserna. Vi hade en stor skolsal med en järnkamin med långsgående blad och på den vässade vi våra griflar

I Sidsjö skola gingo vi två klasser och där fingo vi lära oss läsa, skriva och litet räkn

Då vi skulle börja i folkskolan (nuvarande tredje klass) fingo vi marschera till staden, det var längre

*och backigare, spec då vi skulle hem var det så gott som bara uppför. Vår skola var den s.k. Altinska skolan strax bredvid kyrkan. Magistern hette Hugo Lindmark. Träffade honom engång på besök i Sundsvall, då han måste ha varit över 75 år. Han berättade, att då Josef och jag infunno oss hos honom för att börja klassen så frågade han oss, varifrån kommer ni då pojkar och fick han till svar: **Från***

Barnen Blomberg 1894

Rad 1: Pontus, Ivar, Anna

Rad 2: Elsa, Josef, Sanfred

Blombergs. *Det tyckte han var ett roligt svar och kom så väl ihåg det efter efter minst 50 år.*

Farfar var framsynt och siktade högt för sina 5 pojkar. Alla pojkarna skulle få studera efter fallenhet och målsättning..

För flickorna var läget ganska annorlunda. De hade inte lov att studera i allmänna läroverk. Först 1921, då Hulda var 25 år , infördes allmän rösträtt i Sverige. Kvinnornas nyvunna makt i samfundet förde till att i 1927 års skolreform fick även flickor tillträde till de statliga läroverken. Det var inom sjukvård, barnavård och hemvård, som det var behov för kvinnlig arbetskraft. Framtidshoppet för de flesta flickor var att bli ”bra” gift. Då blev man försörjd och kunde ägna sig helt åt att sköta man och barn. Många äktenskap ingicks nog under press på den tiden, även i vårt land tyvärr.

Citat: Pontus

Hemma var det ju ett stort hushåll. Vi voro ju många själva och dessutom fanns alltid dräng och ett par hembiträden, så för det mesta ett dussin personer. Och ett bra matställe åtminstone tyckte vi barn det. Ivar var primus motor när det gällde ”att klämma i sig” men så blev han också stor och stark. Kroppkakor, köttbullar ock pannkakor var vår förtjusning, men kokt kabeljo, som fanns på den tiden kunde åtminstone inte jag med. På morgonen det måste ha varit vid 7-tiden, fingo vi om jag ej minns fel choklad och smörgås av groft bröd. En gång minns jag vi fingo nybakat vetebröd och Pappa som gick omkring oss sa ”doppa ni pojkar” gång på gång och vi höllo god min och klämde i oss ordentligt. Sen fingo vi roligt allesammans då vi avslöjade att det var vetebröd och Pappa ej sett.

Barnen fick stå till bords, berättade pappa.

Ett piano (säkert en lyx på den tiden) blev anskaffat till stor glädje för flickorna, så det var mycket sång och musik i hemmet.

Aga, mer eller mindre hårdhänt, förekom i de flesta familjer för att upprätthålla disciplin.

Citat farfar:

I hemmet är alla barnen små och kan hända olydiga emellanåt, med strålande ögon möter de sin far på lördagkvällen och jag så likaså mot dem, kanhända att jag i mitt inre var gladare än någon, som efter veckans mödor fick komma hem till min maka och barn, frisk och bevarad för otaliga faror. När gläjen är som värst kommer rapporten vilka som varit olydigast under veckans lopp. Nu var det taga

fram riset var och en skulle naturligtvis hafva efter det medel de har fått. Den som var olydigast fick alltid först.

Farfar blev efterhand väletablerad och fick allt större uppdrag. Sundsvalls centrum började ta form och i den så kallade "stenstan" lade han grunden till många ståtliga byggverk. Kyrkan teatern, brandstationen och många av de stora husen vid stora torget bl.a.. Senare var tiden kommen för grundläggning av sulfitfabrikerna Essvik Svartvik och Södra Nyhamn. Farfar klarade att hålla jämn flyt med uppdragen. Det var stränga kontrakt, som omfattade "Jordsjaktning, Grund å Såckel" Det var viktigt att hålla arbetsstyrkan jämnt sysselsatt. De största uppdragen krävde 60-100 mann. Farfar hade långa arbetsdagar. Han var ansvarig för sprängningar i berget, grunderna, stenhuggeriet och sockelställningarna. Han utförde personligen utbetalningarna av lön. Hela livet förde farfar kassabok både som arbetsgivare och privat.

Familjen Blomberg Sidsjö c:a 1903

1908 var ett stolt år för familjen Blomberg. I en bevarad skol-katalog från detta året går det fram att 3 bröder Blomberg Ivar, Pontus och Nils var elever vid Sundsvalls Allmänna Läroverk detta året. I hela Medelpad fanns det på den tiden endast ett Läroverk med 375 elever fördelade i 15 klasser. **nästan 1 % av skolans elever var en Blombergare.**

Josef gick handelsvägen. 4 år i realskola + ett år handelsskola. Att Sanfred också valde handelsutbildning var ju naturligt. Han var nygift med enda barnet till en sågverksägare i Viskan, så hans framtid var redan utstakad.

Citat Pontus.

Första hösten i gymnasiet hade vi militärövningar. Vi marscherade och sköto och hade rätt bra så där vid början av terminen. På det stora och hela en mycket god tid utan sorger och bekymmer, men framåt vårkanten tyckte man nog att det blev besvärligt att bara plugga för jämnan.

Forts.

Citat Pontus:

Min lust stod till naturen och under hela skoltiden var vistelse i skog och mark min ständiga längtan och har följt mig livet igenom. Min ständiga följeslagare var min klasskamrat Gösta Granholm. Han bodde på kronohäktet "väst på stan", där hans mor som var änka skötte hushållet för som jag tror både personal och fångar. Vi voro ute jämnt och samt, oftast ställdes färden uppåt Klissberget och Kolstabodarna strax SV om berget. Där fanns en stuga med öppen spis och otaliga

brasor eldade vi däruppe. På Klissberget byggde vi en höst en koja efter en stenvägg. Då voro K.J. Åkerberg och Julius Larsson även med. Har kort av det bygget.

***

Liksom år 1888 gjorde farfar ett nytt betydelsefullt val år 1908. Hans kristna livssyn gav honom både styrka och ödmjukhet.

Citat:

Som jag i de närmaste dagarna sett dagens ljus i 60 år, och mina önskningsar och böner gådt i fullbordan och långt derutöfver, så lemnar jag nu alla Entreprenad arbeten. För att tilbringa mina återstående dagar i lugn och ro så länge min Nåderike fader vil låta mig vara qvar här på jorden tillsammans mäd min maka och våra åtta nu levande barn.

Jag tacka dig min käre gode nåderike å kärlegrsrike fader i himelen för att du har fört mig från den ena platsen efter den andre och från den ena orten till den andre och alltid har du min Gud och fader varit mäd mig och välsignat och bevarat mig från tusentals olyckor samt gifvit mycket mer än jag önskat och bedt dig om utaf detta jordiska. Mina innersta önskningsar och böner till min Gud har från barndomen varit att han skulle gifva mig hälsa krafter och förstånd att kunna förvalta de pund, som jag från min barndom genom svett å möda samt försakelser och bekymmer af mångahanda slag, som jag fått på min lott

Efter 1908 års bokslut skrev farfar manuskriptet till "Farfars bok"

Det var nog flera orsaker till att farfar beslöt sig för att sluta som etablerad grundläggare. Han antyder ju själv att han var sliten efter många års hårt arbete, men efter vad pappa Pontus berättade började cementen som byggmaterial att bli en konkurrent i byggmarknaden.

Detta ville farfar inte ge sig in på. Enligt min farbror Ivar började farfar som byggmästare i 2-3 år, uppförde stiliga villor, som sedan såldes. Han levde sedan som rentier till sin död. Bara han själv visste hur stor förmögenhet han sparat i hop.

Farfar hade fortfarande en stor försörjnings börda. Den ändrade ekonomiska situationen medförde att huset i Sidsjö såldes 1907, och familjen flyttade tillbaka till huset på Nybrogatan, 4 rum o. kök. 1 tr opp, dessutom ett vindsrum som studiekammare.

På nedre botten var det synagoga till 1936. Många judar emigrerade till USA

Barnen kände sig hemlösa på sommaren, och de travade mycket ofta upp till trakten av gamla hemmet, dit de längtade.

1908 Och 1909 hyrdes ett sommar ställe i Böle.

Josef, Anna, Pontus och Elsa

C:a

1908 I bakre raden ses Pontus, Ivar, (Nils E.), Josef, okänd. Nils?

I mitten Farmor och Anna

Rad 1: Hulda med stor hatt.

Sjödins park 1908 Elsa med dragspel, Längst bak Nils Edblad, student
Längst fram Josef och Hulda. Pontus blåser trumpet.

1910 tog Ivar studenten och Pontus knogade på mot samma mål.

Det var viktigt med huvudbeklädningen på den tiden. Ivar har student mössa, Pontus gymnasie d:o och Nils realskolemodellen, som civil har Josef hatt.

På våren 1910 fick familjen ett nytt sommarparadis. En stuga belägen på en praktfull sjötomt i utkanten av Spikarnas fiskeläge, på Alnös sydsida. (Marken arrenderades till en början, men efter några år ville kommunen sälja. Då tyckte farfar att det

blev väl dyrt att köpa hela området, så han nöjde sig med hälften). Det är fortfarande en mycket stor och helt ogenerad tomt, som den dag i dag är i familjens ägo).

Alnön var icke landfast på den tiden, utan man kom dit från Sundsvall med en liten ångbåt (Tynderö).

Pontus:

*Det var ej
vanligt*

*med sommararbeten då för
studerande ungdom, utan man
höll sig hemikring. Själva fingo
vi röja och snygga opp tomten,
ty pappa ville ej ha oss gående
sysslösa. Har besökt gamla
stället ibland nu efteråt och det
är en fin gräsmatta, där vi
bröto sten för ett potatisland.
Ingen ordentlig brunn fanns i
början utan vi fingo marschera
till bäcken i Tranviken och
hämta vatten. Då gingo vi som
regel flera på en gång med alla
hinkar vi hade. Det tog nog 15-
20 minuter. Året efter leide
pappa en brunnsgrävare, som
ordnade en bra brunn åt oss ett
stycke inne i skogen, där vi
röjde upp och gjorde snyggt
och ett bättre kaffekalas Hölls
vid invigning*

Dansbanans invigning på Spikarna 1911

Bl.a Nils, Pontus, Hulda o. Erik Ed.

Pontus:

På min gymnasietid fanns inga allmänna danslokaler som nu, utan ungdomarna fingo ordna i hemmen och det blev ju allra enklaste slag.

Dansmusik var svårt att ordna. På Stadshuset i Sundsvall förekom vid större högtider baler, men de frekventerades nästan uteslutande av sos. grupp 1 till vilken vi ej hörde.

Överhuvud var det nog en belastning för de flesta som gingo i gymnasiet, att ej få vana att uppträda offentligt. Under läroverkstiden hörde nog detta i hop med den enkla ekonomiska livsföringen. Vi fingo aldrig veckopengar, hörde alldrig talas om det. Det var inte ofta man fick en hel krona, detta även i de sista ringarna. Det var att skaffa sig förströelse på annat håll.

Från hemmet på Nybrogaran. Nils, Elsa och Ivar. Kusine Ella från Amerika sittande till höger.

Våren 1912 tog Pontus Student examen.

Citat

Det var mycket spännande tiden före studentskrivningarna och alla läste nog hårt och förberedde sig på allehanda sätt. Första skrivningen var i svenska, då vi fingo ett tiotal ämnen att välja på. Självt fastnade jag för det allmänna: Betydningen av ett sunt idrottsliv. Det var ju som hittat för mig, som alltid varit ute i skog och mark. Har inte haft några journalistiska talanger, men klarade hem ett Ba och det var ju hyfsat. Så hade vi skrivningar i matematik, fysik, tyska och engelska. Svenskan var obligatorisk för att få gå vidare till muntliga proven.

Pontus i bakre rad till vänster

Då vi gingo upp i skrivningarna var kutym att ha lite proviant kaffe-smörgås, frukt etc. I stans största påsar, som inhandlades i div. affärer. Spännande. Jag tror vi fingo sitta mellan 8-13 och den svenska kanske några timmar längre. Torrklosett fanns i aulan väl omskärmad. Då vi klarat oss igenom skrivningarna fingo vi strax före "muntliga proven" reda på vilka ämnen vi skulle upp i. Självt minns jag historia, franska, fysik och två till som jag ej minns. Allt gick vägen och vid 14-tiden den 28 maj 1912 hade jag gått igenom läroverket. 10 år av träget pluggande.

Kommer så väl i håg hemkomsten. Mamma var i köket och de andra som var hemma voro väl också nyfikna. Den lugnaste av alla var nog abiturienten själv. Har inget minne av att jag tog omkring min mor och tackade för allt arbete och all omtanke under dessa 10 år i läroverket. Jag har faktiskt under mina gångna år som äldre varit ledsen över detta, antagligen för blyg att visa sina känslor öppet. Tack sent omsider Kära Mor för allt jag fick under läroverks tiden.

Den nybakade i kretsen av familj och vänner.

Student festen gick av stapeln på Hotell Knaust och då endast i sällskap med fäder. Flertalet ville ej att mödrar och inbjudna flickor skulle få vara med, vilket var synd, då festen säkerligen fått ett mycket gemytligare prägel. Vi voro 28 stycken som den 30 maj marscherade ut på stora trappan, iklädda nya vita mössor. Tre dagar varade "muntan" 28-29-30. Självt jag uppe första dagen, men vi togo inte på oss mössorna förrän sista dagen, då det var klart för alla.

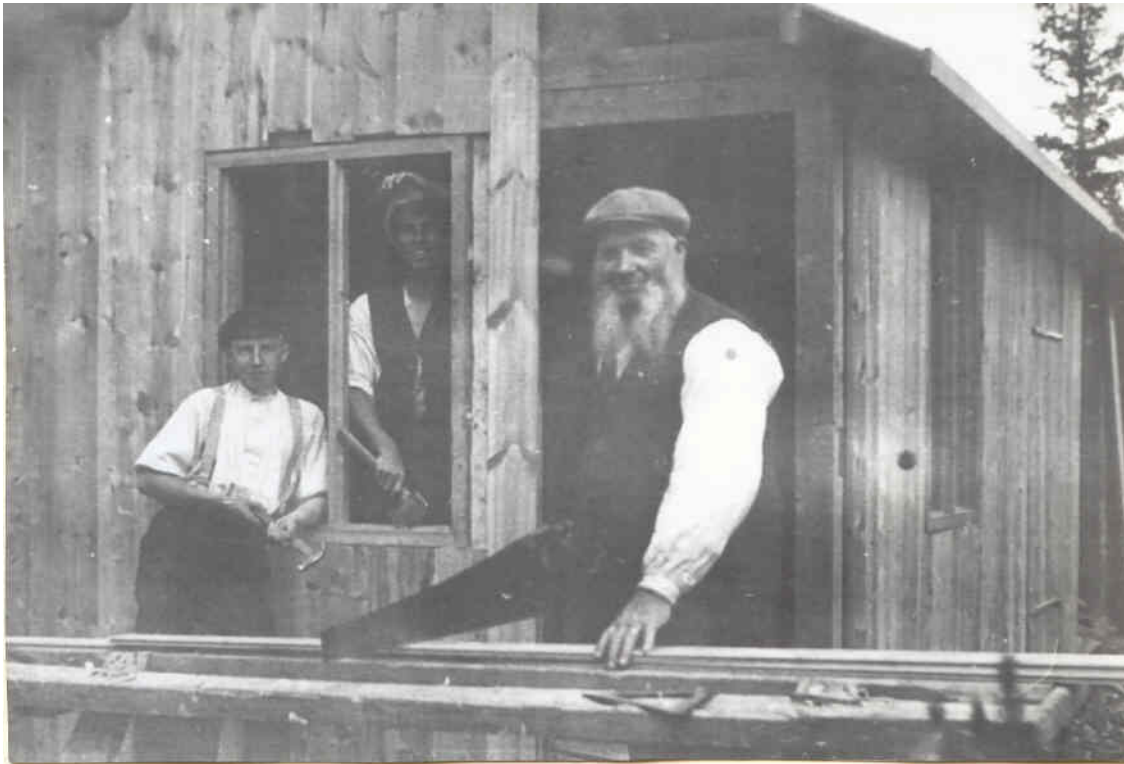
Det var en konstig sed med blommorna. Vi hade allesammans paraplyer med oss. När vi började marschera nedför Köpmangatan spände vi upp dem och buro dem upp-och ner vända, så kunde blommorna kastas inuti paraplyet. Det blev ganska tröttsamt i armen till slut. Jag tror att vi marscherade till Vängåvan och sen gick var och en hem till sitt. Inga vagnar och annat ståhej. Kanske Gymnasieforbundets fana gick i täten och en klick gymnasister avslutade tåget.

Femtio kronor fick jag i gratifikation av Pappa och en ny vårrock, men på studentkortet ser jag till min fasa att mer än halva klassen har vit rosett till smoking, däribland jag själv.

Fastän vi tagit studenten tidigare mogenhetsexamen voro vi mycket främmande för praktiska livet, begrepp om t.ex.bankförfarande och andra liknande grenar.Vi voro mycket främmande för samhället i övrigt .

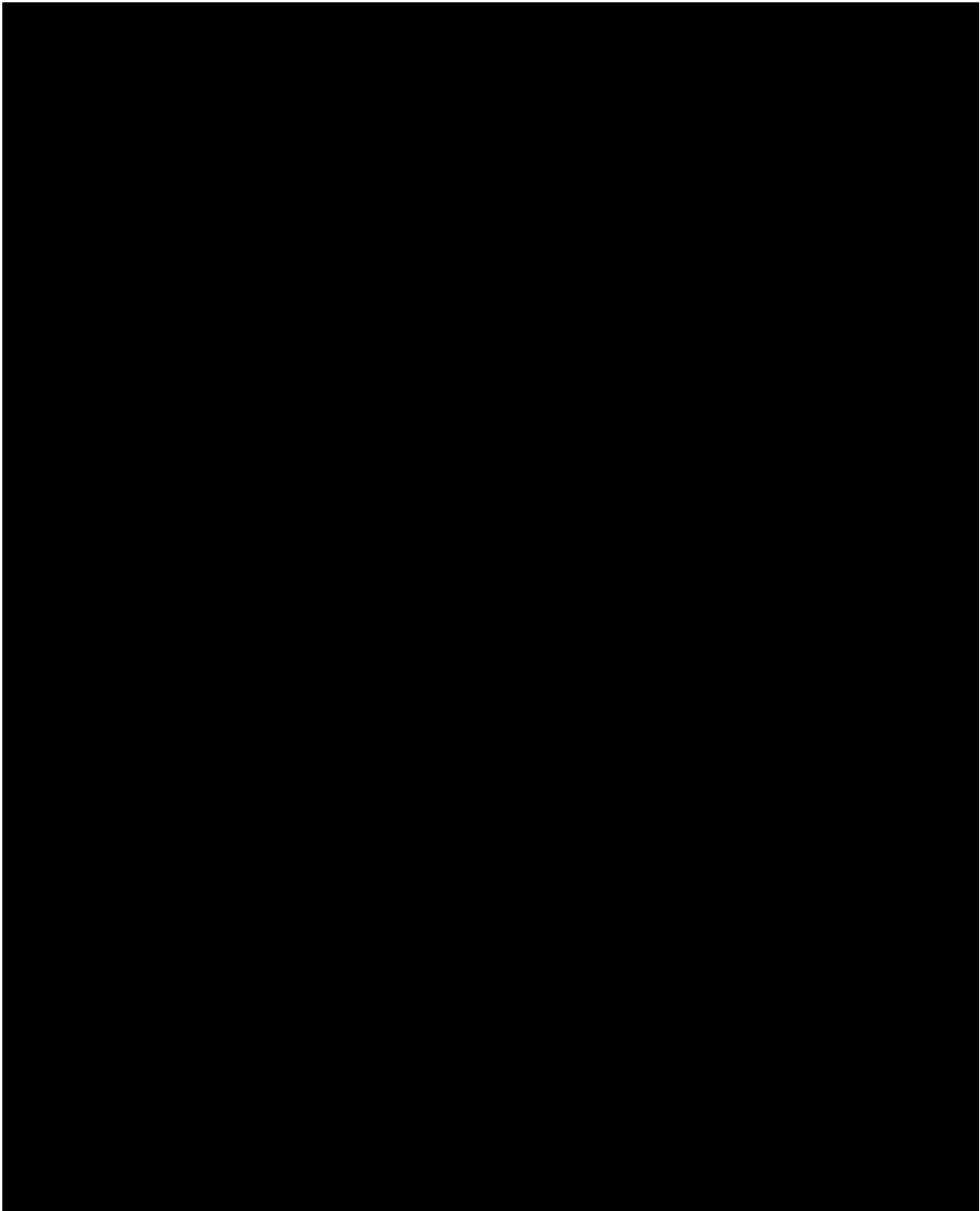

Här ser pappa Pontus bra mallig ut! Nils, Ivar, Pontus och Josef

Sommaren 1912 var mycket varm och vacker. Det var tredje året som tillbringades på Spikarnas fiskeläge. Farfar är en kunnig arbetsledare. Pontus och Nils hantlangare.

Familjen Blomberg

Alfred och Emilia Blomberg

Sanfred
1882

Anna
1887

Elsa
1889

Ivar
1890

Josef
1891

Pontus
1892

Hulda
1894

Nils
1897

Kapitel 2

Jag har alltid känt till, att det fanns gamla gulnade fotografier och buntar med gamla brev i pappas skrivbordslådor. Som barn tyckte jag att korten var roliga att se på, men breven, som var från farfar, farmor och syskonen verkade tunglästa och intresserade mig inte den gången.

Fotografierna var tagna med en gammal lådkamera och negativerna var större än det som är standard idag. På min arbetsplats i Trondheim hade jag emellertill tillgång till en avancerad förstoringsapparat. Jag fick allernådigast låna negativerna av pappa och fick fram en del fina förstorningar, som passade bra som illustrationer till "Fars bok". All text var den gången skriven på vanlig skrivmaskin.

Vid ett besök på Djuped 2004 fick jag av broder Sture en tjock pärm med kopior av de gamla breven. 150 stycken ordnade i kronologisk ordning. Korrespondensen började år 1912, när pappa flyttade till Stockholm för att börja på Tandläkarinstitutet, och fortsatte helt fram till farfars död 1925. Breven var fortfarande tunglästa, men när jag renskrivit materialet, fann jag ut, att där fanns det massor av information om familjen Blombergs vidare öden. Från pappa Pontus memoarer fanns det också ytterligare upplysningar att få.

När jag nu presenterar "Farfars bok" del 2, så har släktkrönikan om Alfred Blomberg blivit mer komplett. Tack vare datan har jag nu också en möjlighet att förmedla utvalda delar av innehållet till slakten.

Jag sorterade och läste breven efter avsändare för att få en bättre uppfattning av var enkelt familjemedlem och började med farmor. När jag sedan gick igenom hennes brev från tidsperioden 1912 – 1915, så var det plötsligt inte längre en ny del av "Farfars bok" jag läste, utan ett självständigt dokument, som beskriver en öm och varm moder och en lite kuvad hustru. När jag sedan läste igenom samtliga brev, blev jag rörd över den respektfulla och kärleksfulla ton, som rådde mellan föräldrar och alla syskonen.

Det är också intressant att studera hur varierande språkformen kan vara i en och samma familj. Farfar skriver västgötadialekt i sin karakteristiska stil, som vi alla känner. Farmor uttrycker sig på blekingska, spontant och med hjärtevärm i långa sammanhängande meningar. Ålderskillnaden har gjort att de äldsta barnen lärde gammalstavning, som hos de yngre blev gradvis avskaffad. Den som skiljer sig från alla syskonen är Josef, som tog handelsskoleutbildning. Han hade en mycket vacker handstil och skrev eleverad modärn svenska.

Citat "Fars bok" Pontus

På sommaren 1912 sände jag in mina betygsavskrifter till Tandläkarinstitutet i Stockholm och i augusti fick jag meddelande om att jag antagits . Av 68 sökande var jag nummer 16. Så bar det i väg till den stora staden. Ivar hade då redan varit där två år och Josef låg där och gjorde rekryten å Kungliga Livreg. till häst. Ivar var nere vid stationen och tog reda på sin lille broder och vi foro nog till Roslagsgatan, där han bodde. Jag anmälde mig så småningom på Odontologiska föreningen och blev inskriven för studier på Karolinska.

Fick tag i ett eget rum och längtade hem. Fick rum på Kungsholmen, bra och nära till föreläsningarna. Hade två kurskamrater i närheten och vi voro rätt mycket tillsammans. Första terminen gick i sparsamhetens tecken, lånade 100 kronor per månad från Far. Rum 35 kr, mat 35 kr sedan ej mycket att vinka med.

Vi hade en fest för att bli bekanta med varandra alla trettio, minns ej var vi höll till.

Har ett

kort av gasken.

Vi hade föreläsningar varje dag och fingo ligga i ordentligt för att följa med. Sorgligt nog fanns ej böcker för tandl. stud. Utan vi fingo föra anteckningar och renskriva hemma. Svårt att hinna med och besvärligt att tyda skriften efteråt. Vi läste kemi (org och oorg) fysiologi, anatomi, (skallens ben och muskler), patologi, histologi, farmakologi, allt som allt 8-9 ämnen.

Redan den 24 september 1912 fick Pontus ett välkommet brev från Josef. Ett rörande bevis på äkta syskonkärlek.

Josef skriver med sin vackra handstil

Älskade Broder!

Ett kärt tack för Ditt för mig båda glädjande och smickrande brev. Ja, Du har rätt i att Du, Erik och jag hållit ett kamratskap i många år och av den art, som kanske ej många vänner gjort och är det min uppriktiga önskan att i en framtid samma förhållande måtte bestå, som vi också komma att verka på skilda banor och håll. Ja, käre broder, nu är även Du utflygen ur hemmet och får jag av hela mitt unga tillgivna hjärta tacka Dig för allt det vi broderligt delat ljuft och let, men kanske mest för de älskliga barndomens minner, som "flamma likt solen i morgonväkt, och värma och komma likt vårens fläkt till frysande hjärtan och sinnen". Ur hemmet försvunnen en efter annan och snart är det min tur också, att pröva på lyckan.. Jag drömde att lyckan bestod uti ära, men då kom försöken och drömmen blev kort. Jag citerar några avsnitt ur: Josef, Erik Edblad, Pontus "Ynglingens avsked".

Forts.

Du får ursäkta mig för att det blir på dåligt brevpapper, men jag glömde att be far om något innan han gick och lade sig. Jag hade emellertid beslutat mig för att skriva till Dig i kväll och är det nu ganska sent på natten. Det är förövrigt fullmåne ute, en härlig nordisk sommarnatt. Man blir så "underlig" till mods en sådan här natt, man blir så vek om hjärtat och tankarna går bort, långt bort där man vet att älskade bröder och systrar dväljas.

Som ett kuriosum kan jag nämna att Erik är dödligt förälskad i vackra Lova, men har han föga hopp att få göra hennes bekantskap, emedan hon är så strängt hållen hos Palmquists. Stackars yngling.

Farfar

4 okt 1912

Min käre son Pontus

Tack för ditt bref af den 2 dennes. Det är väl att du och vi hafva hälsa där nede i den stora och dyra staden. Som jag ser, så har du nu fluttat, vad jag förmodar så känns det nog lite ensformigt för dig emellanåt. Något bref har vi ännu inte fått från Hulda, så vi är ännu ovissa vad hon tycker om sin plats och sitt nya hem.

Du säljer väl inte den gamla klockan. Den skall Du förvara till ett minne efter din fader.

(På ett syskonmöte på Djuped 1960 kom pappa med den gamla klockan och två andra fina klockor, som han hade i sin ägo. Mina tre bröder fick dra lott och alla tyckte det var så passande att Björn, som var äldst vann farfars klocka. Jag fick ett fint gammalt tenn fat)

Jag sänder här mäd 200 kr så lemnar du Ivar 100 kr. Jag hoppas att Du i fortsättningen blir lika punktlig att antekna alla dina Utgifter, för det är och skall det vara. Wi har alla här hemma hälsan, som väl är. Du f år hafva överseende för att jag skrifver lite, tiden är långt framskriden om jag skal få mäd brefvet (anm Nybrogatan låg nära järnvägsstationen, all post inlämnades direkt till postkupe 'n, som medföljde tåget. Tågtiderna måste passas, så det var ofta bråttom, men posttjänsten var billig och pålitlig)

Pontus fyllde 20 år den 15. oktober 1912. Det var en stor dag, som skulle firas.

Farmor ger instruktioner i brev 10 oktober.

Farmor

Kära lilla Pontus

Först ett kärt tack för dina bref, du vet nog att vi här himma tittar äfter bref var dag när tidningen kommer. Hur kan du må nu i ensamheten, det är nog lite besynnerligt för dig, att du inte kan gå in å få en kopp kaffe, som du fick i vintras, när du gick ner från ditt enkla lilla rum. Ja jag önskar så att du skall komma till att trifvas, så att det går bra för dig att lesa där, som det har jort för dig, alla föregående år.

Ja, vi mår alla bra här himma utom Josef han hostar och har varit krasslig.. Nu har han inte Erik (Edblad) att sällskapa med, han var så snäll å hyglig å fin. Han var här till Söndasafon med till qvell. Josef, Nils var nere vid tåget 5.20 på moron. Far hade bref i går från honom, han tackade för alla gånger han jestat vårt him, ja, vet du det är långsamt, när den ena far, å den andra reser äfter

Vi väntat bref från Hulda i dag. Vi fick å vi skref i Söndas, det var ju inte så bra plats som vi trodde, men kanske det blir bättre, vi får väl höra. Hon kanske kan få komma in till dig på din dag den 5, det är ju på tisdag.

Som du blef lovad, lite gott från himmet till dig idag,

Du skall bjuda Axel, Ida, Samuel, Ruth, Ivar, Anna, Hulda, Sven, Dagmar o kanske har du fler.

Om du skulle hafva det hos Ida å Axel, där är ju piano, är det inte roligare forts-----

Vi tänker skika på Lörda afton, eller Söndag. Din rock kommer, men du Pontus, dina Nattskorter har vi inte hunnit fott färdiga ännu, jag skickar dom sedan. Elsa håller på i full fart med baka småbröd. Vi skickar, soker (grüd får du köpa), o. The o smått o stort bröd, o tårta forts. Jag skall vidare skriva å Grattulera dig.

Elsa

Min lilla bror! Tar mig fem minuter från baket. Bjud Nisse (Edblad) också om du träffar honom han börjar den 17. Greta också är du snäll. Om jag finge vara mäd ändå, det skulle vara roligt, men efter jul kanske jag kommer.

Det fanns tydligen många släktingar till både farfar och farmor, som bodde permanent i Stockholm, Axel o. Ida blir ofta nämnda, men är okända för mig Sven Bergenheim (Halvkusin till Pappa) o hans fru Dagmar har jag träffat flera gånger. Många kan ju heta Modig i efternamn också. Här finns det material för en ivrig släktforskare. Se epilog!

Farfar

14 okt-12

Min kära son Pontus.

På din stora 20-åriga högtidsdag. Sänder föräldrar å syskon alla var för sig våra af Hjertatt innerliga lyckönskningar och måtte du i fortsättningen, som hit intil blifva förunnad mäd den oskattbara hälsan. Och att du i en snar framtid genom ett ihärdigt arbete utti studier praktik och försakelser, m.m. får inträda utti det kall, som du vad jag tror efter många funderingar valt.

Må det snart vara dig förunnat, att efter fullbordatt värf få lindra dina mädmänniskors plågor och lidanden. Samt gifva dem ett mera värdigt Utseende, såväl i glädje som i bitterhet, då tänderna alltid skall visas. Haf din hållning rak som hitintil och rikta dina blickar allt högre och högre, så att du långt framför dig kan se alla afvägar, snaror och gissel, som äro utlagda utefter din väg. Må du i

omgifningen af dina syskon och öfvriga släkt och vänner mäd dem fröjdas öfver din 20-åriga tillvaro här i tiden, och därtill hoppas jag och tror att du bland din syskonring har många kära minnen från föräldrahemmet och från de hemma

varande syskon och hoppas att ni alla får hafva hälsan och vara matfriska, när hemmets gåfvor o syster Elsas bakade verk bullas upp framför eder. Utti det hem vilkas dörrar alltid står öppna mäd glada och gifmilda anleten för både gammal och ung hvar för vi beder om våra vänliga och tacksamma hälsningar till dess innevånare. De innerliga och kära hälsningar från föräldrar och syskon till eder alla våra barn jemte släktingar.
Din och eder fader.

Farmor

22 okt 1912

Kära lilla Pontus

Ett kärt tack för ditt bref, vad det är roligt att höra hur du mår så bra och trifs i ditt lilla rum som i ensamheten. Wi mår bra himma. Det var roligt att ni hade trefligt på din dag, och att brödet räckte till. Far helsar att din vanliga 5kr kom in på din sparbanksbok.

(anm. Man firade både födelsedagar och namnsdagar. Alla barnen fick 5 kr insatt på sin egen sparbanksbok)

Jag ser som du, om jag kunde gå till dig en liten stund å få trycka din hand. Som du såg i ditt bref så var jag i Wiskan på Elins 24 års dag. Det var en så trevlig dag. Lilla Bengt han går så bra nu och var så behändig, Sten var så glad och talade om sina fabröder Pontus och Ivar.

Det var bra att du nu får tre mål mat om dagen, du får inte kaffe två och tre gånger men gröt var bra på morgonen. Hörde af Hulda att du ringt henne, hon var glad för det, o det är snällt af dig, sista brevfet vi fick lät lite bättre, så kanske hon vill stanna där. Ragnhild skall fara och hälsa på Hulda. Hon blef så glad när Elsa sade att Hulda fått lof av frun, att be henne dit. Du skall ju också få komma dit, då blir Hulda övferlycklig.

Snart kommer Josef till er, stackarn han hostar lite och är inte riktigt kry.

Nisse sitter nu å ildar så han är så röd, när han kommer ner, men ligger i salen.

Han har visst slutat opp med Ossian, han har blifvit en sådan sångare.

De allra innerligsta helsningar från din tillgifna Moder.

Farmor

25 okt

1912

Tack för ditt bref I söndags. Vi sänder dig nu Myssan, skriftställ o.mattan, o gratulera vi dig med dessa tofler. Wi har nu fått en glad underrättelse från Ivar , att han fått a i sin Examen. Vad det var roligt för honom och oss.

I mitten på oktober skadade farfar sig i vedboden . Ett vedträ träffade smalbenet och han fick ett svårläkt sår. Detta gjorde honom nervös och otålmodig.

Farfar

28 okt. 1912

Det är väl att ni får vara friska och krya, så att var och en kan sköta sina syslor, alla förutom gubben, mitt ben vill inte bli bra. Det är rätt långsamt, när man inte kan gå ut något, jag sitter och ligger och läser och skrifer, och samtidigt är tankarna i Örby, Stockholm, Saltsjöbaden, Vestergötland, Blekinge, samt samt Norrland m.fl.

Jag sänder 100 kr i stället för 75, så behöver jag inte skicka så mycket nästa gång.

Var mycket rädd om dina slantar

Nisse han läser samt sjunger tillsammans mäd broder Österlund samt leker tillsammans mäd ungdomen i Wågar. (anm. sk. Sällskapslekar var populärt)

Farfar

17 nov 1912

Tack för ditt bref idag. Det är tråkigt att du fortfarande har ont i hufvudet. Du skall vara utte i friska luften så mycke som tiden tillåter. Kanhända har du ett kallt rum, så du fryser om nätterna, då skall du få en filt hemifrån bara du mäddelar därom. Idag på förmiddagen har Nils varit i kyrkan, Elsa och fröken Svensson på Utsiktstornet.

Igår afton var alla ungdomarna på en afton underhållning i Godtemplarhuset, det var gymnasieförbundet, i afton är det konsert i kyrkan, har köpt två biljätter, I afton skal Kronberg mäd fru komma hit

Jag ser att dina pänningar är slut. Jag sänder härmäd 50 kr.

Wi har tänkt att inte köpa några julklappar i år. Om ni skal köpa något så bör det vara mycke sparsamt

Hulda har nu fått löfte att få hälsa på eder, och det blir nog lite roligt för både henne och eder. War försiktiga så att ni inte springer utte och förtjuler eder och dessutom förspill inte någon tid, så ni kommer efter mäd er läsning, när ni nu får besök av både broder och syster.

Farfar

28 nov. 1912

Det är glädjande för oss att höra, att ni alla är friska och krya, och dessemellan har mycke roligt. Ni hade vist mycke roligt när Hulda var hos eder. Wi har idag haft bref från Hulda, hon var så öfverlycklig för att hon fick fara till Stockholm och hon hade haft så roligt.

Wi sände bref till henne och ingenjören, att hon skal flutta därifrån nästkommande Söndag Wi tycker inte att det är någon ide att hon är qvar i sunnerhet när hon inte får lära något, så hon kommer väl hem någon dag i nästa vecka.

Mor for till Viskan i går afton, stannar väl där till någon dag i nästa vecka. Nu är mitt ben bra ijen som väl är, det har nog varit lite långsamt att vara inne så länge. Det är nå så tust och lugnt när alla ungarna är borta.

Kära hälsningar till Ivar, Anna, Hulda, Josef från oss alla här hemma.

Farmor 53 år

28/1 1913

Min kära lilla Pontus

Ett innerligt tack för ditt så jertliga bref o alla pussar, du kan inte tro vad det gleder en Mor att få sådana kärlighetsfulla bref från barnen, jag måste gråta ett tag i glädje, jag fick nämligen 9 bref och 4 telegram, var det inte mycke roligt att bli ihågkommen af så många. Af far fick jag en stilig hanväska af Elsa Hyacint, Hulda rullgardinband, af Emma stilig plantering, af Sanfred en likadan plantering, af fru Wickström en fin blomma.

I Söndas var Sanfred Elin o Sten här, Lilla Sten är då så rar, han krama farmor så mycke.

Vi fått bref från Ivar idag, han skall hafva kalas Ivardagen, den som hade kunnat kommet mäd på qvällsgröt, lycka till å få mycke trefligt. Vi skall inte skicka något bröd i år till honom, ni båda har fott en gång var, far vill inte vi skal göra det.

Våren 1913 Får Pappa Pontus besked om att han skall mönstra i februari. Han skriver som vanligt till farfar och ber om råd, men innan han fått svar, har han sökt om att få komma till trängen och måste då möta personligen i Sundsvall

Farfar klagar över pappas handstil, som mer och mer ser ut som stenografi.

”Nästa gång och alt framjent när du skrifver hem, så vore det önskligt att du skrifver, så att äfven en olärd kan läsa brefven, det är alltid förenatt mäd omkostningar, när man skal anlita folk.

Farfar

13 febr. 1913 från farfar

*Tack för din visit i hemmet. Hoppas att du i en snar framtid tager igen skadan som du förspilde, och vad jag kan förstå, är din tid hårt upptagen. Vi är alla här hemma friska och krya som väl är. När du får någon tid som du sjelf disponerar, så kan du mäddela hur din resa gick. **Elsa har nu förfärdigat tre skjortor åt dig** vilka mädföljer Anna.*

Farmor

1913

Kära lilla Pontus

Hur mår du i dag, du är väl trött efter resan. Vi sänder nu tidningar i kväll. Elsa går nu på föreläsning.

Det var 4 par strumpor o en blå skorta å näsdukar, som Ivar skulle hafva i stora

*kappsäcken. Josef får väl osten och smörlådan, som är lika med den du fick kakor i, en brödbulla tar ni var, ja ni får dela som ni vill, **gif Ivar ett par apelsin o en vafla**, om du träffar honom **snart**. Helsa lilla Josef o Ivar å Anna.*

Nu kan du bjuda Ivar och Josef på Kakao, du skall få en korg skorpor när Anna kommer. Adjö med dig lilla Pontus hjertliga helsningar. Din tilgifna Moder.

Farmor ömmade för alla sina barn och alla var rörande tacksamma för lite

Josef

Farfar

12 mars 1913

Wår kära Pontus

Liksom vårsolen sänder sina ljusa, varma och lifgivande strålar på denna söndagsmorgon, så vill äfven jag hälsa dig utti din ensamhet mäd samma varma å kärleksfulla känslor från föräldrar och syskon och önskar dig hälsa och Nya krafter för att kunna fortsätta utti det kall, som du valt för att lindra dina medmänniskors plågor af mångahanda slag, samt äfven giva dem ett mera värdigt utseende.

Wi här hemma är som godt och väl är alla friska och krya, och som väl är, så tycks at jag äfven skall blifva bra i mitt ben igen, tack vare en gumma från Kubikenborg. Och den som är glad däröfver det är jag, för det har nog varit för mig en lång vinter, änskönt jag inga vidare plågor haft.

*Jag sänder här mäd de begärda kronor 100kr till dig jemte 15 till Josef. Jag har de senaste dagarna väntat bref från Ivar jemte underrättelser från hans tentamen, vilken jag förmodar ä r öfverstånden, som du torde veta om han hade skrivit hem , så vi erhåller bref i morgon, i annat fall skall du mäd omgående skrifa och låta veta hur det står till, samt när han tenterade. **Jag vill hafva bref på tisdag**, jag väntar nästan mäd otålighet.*

Farfar

7 maj 1913

Som tiden ilar fort sunnerligast när det är frågan om utgifter, så nalkas vi snart den 15 maj då din kassa skall förstärkas, som skall vara till mat husrum böcker m.m. Jag vet ju inte dina utgifter för till kommande månad. Men jag sänder dig 100 kr, samt derjemte till maj månads slut 15 kr till Josef och 15 till Ivar, som du torde lemna dem, förmodar att du erhållit af doctorn de 15 kr, som du i förskott lemnat Josef. Som det stundar Pingst mäd flera helljdagaroch antagligen och längre Permitjon och fritid för dina bröder, då har jag tänkt att förstärka deras kassa mäd utterligare 5 kr, alltså skall dom erhålla 20 kr pr broder, förmodar att dom inte lemna syra blickar därför till den vedervärdiga Gubben.

Det var nödvändigt med noggrann bokföring för att varje månads inkomster skulle skulle räcka till för farfar. Han var fullt klar över att hans egen hälsa och ekonomi var själva förutsättningen för att pojkarna skulle få fullföra sina studier. Han hade ett nästan rituellt sätt att i varje brev tacka för sin hälsa. Till exempel : *Om Gud låter mig lefva och hafva hälsan, så ämnar jag mig ut till Spikarna den 13 eller 14 denna månad för att jöra stugan ferdig tills utflutningen, och jag kommer då troligen att stanna där.* Wi är alla friska och krya här hemma som väl är, och hoppas att äfven du är frisk och kry, så att du mäd flit och försakelse utaf många slag återvänder till Norrland till föräldrar och syskon mäd fina betyger och utexaminerad Tandläkare kandidat, Wilket är min största önskan

Vår sonqvinna Elin var i stan igår, dom mår äfven alla väl

Farfar

10 maj 1913

En glad och fridfull Pingstfröjd önskar föräldrar och syskon dig.

I morgon skal S.U.H. hafva möten i Sundsvall, som förtsätter till annandagsafton.

Naemi (Modig) från Hernösand kommer hit i afton, då skal dom till

skuttepaviljongen på supe', och leka. Erik Edblad kommer hit i morgon, så nu skal du tro att det inte fattas förströelse för Nisse.

"Fars bok" Pontus

Slutet af Maj 1913

På våren hade jag läst in allt utom kemi, men då blev längtan till Spikarna för

stor, så jag packade och for hem slutet maj. Pluggade på sommaren och for ner

och storläste i Ivars rum. Tentamen gick bra och sen var det roligt ringa hem till

Nybrogatan och berätta att kandidaten var klar.

Farfar

sept. 1913

Wår kära son Pontus

Wi hafva den stora glädjen att få gratulera dig, till det första steg, som du nu tagit

på din bana, som du valt till din livsuppgift, och vår innerliga önskan är att du i

fortsättningen skal få äga den overdeliga gåvan hälsan, samt blifva bevarad för de

tusentals faror som ligger i vår väg, af mångahanda slag. Må dig blifva förunnat

att välja vad sundt är i jenom arbetsamhet sparsamhet och en hedrande vandel, så

skall oss å dig, alt väl gå, och detta är din faderliga önskan.

Farmor

Sept 1913

Älskade lilla Pontus

Våra alra innirligaste lyckönskningar till dig för att du nu lyckligt genomgott din

Kandidat examen, du må tro vi blef inte lite glada, när vi fick höra det.

Jag får väl gifva dig en ros om jag kommer ner och hälsar på er.

Anna

Sept 1913

Min lilla kära bror!

Innerlig gratulation på din stora dag! Du har idag stått i Sundsvalls tidning,

"fin kar" Jag sänder pengar med mamma så får du blommor, jag vill gifva dig en

fin bukett. Vad du skall ha arbetat stackars Pontus, men så mycket roligare nu.

I söndags kväll voro Elin Sanfred och jag på bio, och i onsdags kväll var Elin och

jag på teatern och såg "Dagen efter

"Fars bok" Pontus

Sept 1913

Senare då terminen började fingo vi flytta upp till Tandläkarinstitutet på

Malmskillnadsgatan 44, tror jag, och börja praktiska arbeten jämsides med

föreläsningar i proteslära, tandkirurgi, tandfyllnadskonst. Någon undervisning i

röntgenologi fanns ej, Institutet var synnerligen förfallet och utslitet, inhyt i 2

våninga i vanliga hyresvåningar, men stämningen var god och vi trivdes mycket

bra. Föreläsningarna började kl.8 varje morgon och varade ett par timmar. Efter lunch praktiska arbeten mellan 1-5 och 6 tror jag. Hela första terminen bara fantomarbete, Senare fingo vi börja på patienter.

Farmor

30 sept

Ja, vet du Pontus nu har jag bestämt mig för att resa till Stockholm på tisdag afton o är då i Stockholm Onsdagmorgen, om någon af mina barn kan möta mig, å följa mig till Hotellet der jag skall bo, jag tycker att det är bäst att inte bo hos Axels eller Sven o Dagmar, jför man känner sig inte så sig sjelf. Vill helst komma i tysthet.

Jag skall taga med mig det som fins himma till eder

Hotell Temperanc tycker jag är trefligt å tyst å lugnt

Farmor

18 okt 1913

Ett jertligt tack för allt trefligt, som jag hade hos eder, du kan inte tro vad det gläde mig att veta hur ni har det å var ni bor. Tack lilla du för dom goda päronen, å drufvorna. **Jag gömde allt him till far. Vi åt opp sista i går afton**, tack för tillegrammet på vår dag, sänder nu noterna, o ett par flätor o några små skorpor, om du vill hafva på qvällarna till kakaon, har ni haft trefligt medan Josef varit hos eder. När tänker han resa him.

I qvell reser Anna, Nils opp till Viskan. Will du säga till Josef att det är en Kasörplats ledig vid A.E.G.. Dom ville egentligen hafva en qvinlig, men far varit dit igår o talat med dem, så vi får vel se.

Jag har idag så ont i min fot, men jag linkar på. Min resa gick utmärkt fast man blir ju trött, men ligga fick jag, vi var bara tre till Sundsvall.

Jag har inte talat om vad det kostade att taga opp pianot, men 10 kr i månaden i hyra, skrif så får du nog så du inte blir strandsatt, om jag kunde gå till dig en stund å sitta i din gongstol å höra på när du spelar, du trifs vel bra nu tenker jag **Far skickade till Nisse Ed 50 kr i förgår.**

Farmor

Nov 1913

Sender nu dina kleder, men inga Rockar kanse du redan köpt, efter det dröt så lenge, **jag ville idag skickat dig 10 kr, men far seger du får vel skrifva äfter.** Ivars blå var så ful, så den vill jag ej sända, men om du inte köpt någon än så kan du underrätta, **underrätta så skall vi vel sy.**

Ja lilla Pontus roligt, roligt hade jag när jag var hos eder, men nu är det inte så, **först är Anna så besvärlig, som vanligt.** Du må tro hon blef sint, när vi fick veta att Elsa fott så trevlig presänt, hon var vid dåligt humör förut, så hon grina o sade det kommer vel i posten i qväll, **hon är då sig alldeles lik.**

Josef är nu hos Sanfred å det var bara bra, för far grela lite grimt på honom, han fick inte låna pengar till öfverrock o kostym utan fick taga ut ur sin bok, jag tyckte det var så synd om honom, så det är för mor att gråta, han fick mina tofler med sig för han hade inga. Far skriver nog å lägger ut bref till Nisse Ed,

det får vi aldrig si, för Nisse svara, att han skall nog se till när han behöfver pengar, det är annat än min lilla Josef.

Farfar

30 okt 1913

Jag sänder härmäd vad du begjært kr 120, men jag tycker att det går åt nästan för mycke till diverse, när mat och husrum är betalt. Du och ni vet, att det är många som skal hafva sitt underhåll från hemmet, och så var ens plikt är, att arbeta å spara, om det skal gå vägen.

Josef fick ingen plats genom Ando Wickström, skall fara upptill Viskan i nästa vecka, om han får stanna där till fram emot jul, sedan blir det väl någon råd. Idag mulet och tjock dimma svårt för de sjöfarande, jag är sällan utte i stan, så längen som jag har lite susselsättning i vedkällaren

Josef

Wiskan 5 nov 1913

Nyss hemkommen från kontoret efter en dags arbete känner jag mig särdeles upplagd att skriva och beslöt mig då att skriva till Dig, som Du ser här ovan, så är jag nu i Wiskan och hjälper Sanfred. Jag är mycket tacksam för att jag fick komma hit upp och slippa att sitta hemma och vara sysslolös. Sanfred är mycket hygglig, som alltid hjälper mig. Jag skall nu först och främst få stanna här till jul och under tiden skola vi med förenade krafter försöka att skaffa mig en bra plats. Jag håller med far i att man ej skall lita på andra att de skola hjälpa en, utan måste man verkligen ligga i själv med händer och fötter . Ando Wickström kunde f.n. ej göra något för mig, men i fall han fick höra att någon plats var ledig skall han rekommendera mig. Alltså från det hållet är ej mycket att vänta.

Jag har idag haft brev från Axel och omtalade han bland annat Elsas besök hos dem, som det hördes hade Ni haft mycket trevligt där.

Du har ju nu börjat att spela piano, hörde jag i Huldass brev. Det skall bli roligt att få fira jul hemma i år, däråt glädjer jag mig ofantligt i ersättning mot förra julens glädje fattigdom. Då skola Du och jag ut och åka skidor och återuppliva gamla ungdomsminnen med bergen omkring Sundsvall. Den tid jag var hemma låg jag nästan inne för jämnan

Elsa

Harmånger, 18 nov. 1913

Mina allra varmaste lyckönskningar på din namnsdag! Du ställer väl till med ett litet kafferep kan jag tro och har det så där hemtrefligt. I alla fall så önskar jag dig en mycket treflig dag och att du måtte bli hågkommen af många.

Hjärtligt tack för senast Pontus. Tack för den härliga konfekt jag fick då jag reste och tack för alla små visiter medan jag bodde hos Ida och Axel. Ack det var roligt i Stockholm många gånger. Men vet du jag har det så bra här att jag kan ej bättre önska. Mitt husbondefolk äro så innerligt rara och naturliga människor. Inte alls må du tro att jag vantrifs, tvärtom. Vi äro så mycket ute och borta så jag hinner aldrig tänka på tråkigt. Du har kanske hört af Ivar att jag var på bondbröllop andra söndagen jag var här.

I söndags voro vi i kyrkan på fm. Och kl ½ 3 reste vi, efter häst förstås, 1 mil.

Kyrkoherden skulle hålla nykterhets föredrag där, det var så trefligt vi kommo hem 10. Hvarje lördag kväll fara fru Ö och jag till stationen och hämtar Ove. Idag har vi varit i Stocka sågverk och hämtat en del möbler. Vi hade en vanlig flatvagn och körde själva det är ¾ mil. Jag är riktigt glad åt att få vara ute i friska luften lite mera nu än förut. Hur mår ni alla i Stockholm? Du reser väl snart hem nu. Det skulle vara roligt att få hälsa på hemma i Jul och kanske det kunde gå också, vi få vel se. Jag har idag haft bref från mamma. De må bra hemma alla. Mamma ber att jag ringer på till Stockholm lite då och då. Här är så grannt månsken just nu, förra gången det var så vackert var jag ute och gick med Nisse på Saltsjöbaden.

Har du träffat honom något? Skulle du vilja gifva mig hans adress. Du har vel mycket knogigt just nu, men lilla Pontus vad du skall bli trött. Har du varit hos Ida och Axel nyligen. Hur går det med dina spellektioner? Du knogar vel på vådligt kan jag tro. Nu orkar jag ej skriva mer i kväll, utan får säga godnatt och må så innerligt gott, om du får tid vore det roligt att få höra af dig någon gång. Hälsa alla.

Hjärtliga hälsningar till dig själv lilla Pontus från din syster Elsa,

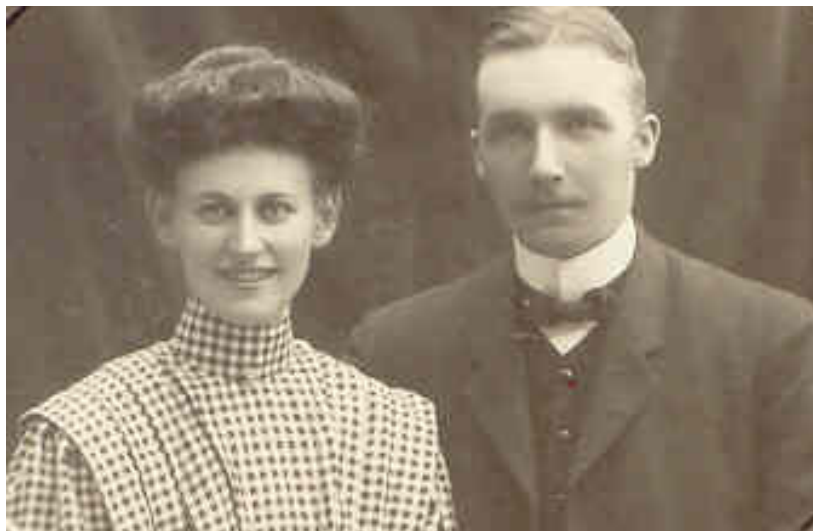
Farfar

27 nov 1913

Tack för ditt brev idag, ni är mig några lessamma grabbar till att använda mycke pengar. Från Ivar har jag ännu inte fått någon rekvisition, Från Nils o. Hulda har anlänt , så jag blir 380 kr lättare i qväl, vilka går till Stockholm.

Mor har varit krasslig ett par dagar, men är nu kry igen.

Du tittar väl till vår lilla Hulda någon gång, när tillfälle gives, vi hade bref från Elsa i går. Vad vi kan förstå, så har hon det bra hos prästfamiljen.

Elin och Sanfred

I Wiskan håller dom på att flutta till f.d. Faktorsbostaden, så pojkarna har nu varit här i 14 dagar, dom hämtas i morgon. Vet du Pontus några julklappar anser jag inte att ni bör tänka på, det får vi överlägga om när ni kommer hem.

Josef

Wiskan 30 nov. 1913

Tack skall Du ha för det senaste brevet. Jag skulle för länge sedan ha besvarat det Men som Du vet så har Elin och Sanfred flyttat, så jag har inte haft tillfälle.

Det skall bli riktigt roligt, då du kommer hem och är Du mycket väntad av mig. Som jag ser av Huldans brev så är Du och hon rätt ofta hos Ingeborg. Du går väl aldrig och "kärar" ner Dig i henne. Fy Dig om Du gör det.

I förra Söndagen var jag till stan och bevistade en basar på Stadshuset samt gymnasisternas aftonunderhållning och hade då som Du kan förstå rätt trevligt. Gerda medverkade på basaren i "Champagne" Buffe'n och hälsde hon till Dig. Ännu en gång välkommen till Din Hembygd.

Farmor

Nov 1913

Hörde af Josef han skulle eller hade skickat lite gott till dig. **Jag hade bitt far flera gånger men ej fått**, så jag blef glad när du skref om det i ditt brev, o det var snällt af Josef,

Du seger att du har snufva, du må vel inte få något fel för framtiden, akta dig vel o var försiktig o ömsa var gång du blir svett. Jag sender nu 5 natt och dagskorter, 4

par strumpor, 8 näsdukar **er det något du vill hafva o behöfver så skrif om det , så går det lättare att få skicka.** Det er lite bullar o skorpor o smör å lite bröd, om du

vill hafva rågsiktsbröd som dessa små limpor så skall vi skika, lite socker o några kaker å apelsiner.

1914

"Fars bok" Pontus

1 februari 1914 ryckte jag in i det militära, närmare bestämt T3 i Sollefteå. Upp kl 6 på morgonen, det var inte så roligt alltid. Vi turades om att gå till marketenteriet och hämta en stor plåtkanna med blaskigt kaffe och bullar och detta klämde vi i oss direkt på

morgonen. Så bäddning och korum ant 7 eller 8.

"Din klara sol går åter upp" sjöngo vi varje morgon i ur och skur. Så hade vi

gymnastikövningar, lektioner, skidåkning, tältning och allt som fordras i fält. Vi mådde nog ganska bra denna vinter, det var omväxlande och mycket sport

och maten var rätt bra, särskilt gröna ärter och sill tyckte jag om, dessutom ärter och fläsk, som de voro duktiga att laga. På vårvintern hade vi en s.k. rapportföring på skidor 3 mil. Från T3 nedåt Multräberget upp i skogen över Skedomssjöarna åt NV. Vi kommo fram mellan Foramo och T3. Jag fick silvermedalj och 8 kr, må ha åkt rätt bra. Medaljen fick Greta Palm en gång, det var dumt att ge bort den, skulle gärna ha velat haft den som ett minne från lumpartiden.

Farfar

11febr 14

*Tack för ditt välkomna bref, det var roligt att din resa gick bra och att du får vara frisk, det är ju lite ovanligt och blir nog en tid innan du blir riktigt van vid soldatlifvet. Men vi måste uppfylla våra plikter o skuldigheter
Du och Ni läser väl tidningarna det har varit rörligt och spännande i Stockholm i dessa dagar och torde väl blifva en tid framåt.*

I lördags afton kom Josef och Sanfred hem, grabbarna var här förut. På söndagskväll återvände fr Ekm jämte Bengt, på måndag qväll Sanfred, Sten, Elin, som då lemnade lasarettet. Hon är rätt kry nu ijen.

Vi har idag erhållit bref från Anna, som det låter så blir hon visst inte gammal där, Äfven bref från djurläkaren. Han har nu tenterat, så nu har han endast 16 tentamer kvar.

Om Hulda kommer hem eller hon skaffar sig plats är ännu fördolt. Elsa har fått bref från prästfrun med erbjudande att återvända, men hon stannar hvid hemmet i köket.

Idag är Nisse klen varit hemma sedan frukost han har väl på ett eller annat sätt förkjult sig.

Jag har lite småt om kovan, så jag sänder 10 kr nu, 5an får du nästa gång du får bref

Farfar

27 febr. 1914

Nu kommer det fjärde mäd nyheter pängar m.m. i från ditt hem och fädernas jord. Tack för ditt kortbref af den 24, det är glädjande för oss här hemma att höra att du är frisk och kry, nog tror jag att det känns trist många gånger, att vara knäkt och under sträng disciplin och ingen uppässning. Ny frågas hur och vad du tycker om maten, om du behöfver köpa mycke, lite såcker kan du väl köpa dig, lite så att du slipper att gjömma från qväl till morgon. Ja, snart har du gjort åttendelen af din värnplikt.

Nisse har varit klen en tandböld. Han låg ett par dagar. Elfström var hemma och tog håll på den, så nu är han bra ijen.

Elsa och Nisse var i Viskan i tisdags. Dom hade någon ungdomsbjudning. Nisse Edblad är nu i stan jemte ett 30 tal kamrater. (anm från skogshögskolan)

Han skal stanna till söndag qväl.

Vi har haft bref från Hulda, hon viste inte hur länge hon kom att stanna hos ingenjören. Hon får 40 kr i månaden . Anna har vi inte fått mer än ett bref ifrån. I morgon qväll lördag kommer Josef hem å hälsar på.

Elsa

19 febr från Sundsvall

Hjärtligt tack för ditt bref i går. Det är så roligt att höra att du mår bra och klarar att skriva något lite. Annorlunda kan det ju vara med lifvet i Stockholm, men man får allt vänja sig vid lite af varje här i lifvet. Vi hade bref från Hulda också i går, hon är ännu kvar ett tag på samma plats och kan du tänka dig hon fick 40 kr för en månad, så hon var så vådligt glad. Undra på det förresten.

*Från Anna har vi också haft bref, **men hon trifs ej alls, det var riktigt synd om henne.** Få se hur länge hon stannar där, hon reser väl annars ner till Stockholm. Nå Pontus du har väl träffat Sigrid? Så roligt att Armida och Alex bo i Sollefteå, då kan du ju hälsa på någon gång. Hälsa dem så godt från alla här hemma. Hur är*

det med din hals Pontus, Gå ej för bar så får du ont igen. Är det inte något du behöfver?

Nästa onsdag kommer 35 skogselever till stan (anm. inkl Nisse Ed). De resa till Jämtland först och sedan hit, De skola visst till Vifstavarf. Här snöar lite sakta idag, kanske det blir vinter en gång till, det vore ej så dumt.

Har du mycket ansträngande arbete? Har ni inte varit ute på marsch ännu? Far sänder lite pängar så du får till din kostym. Här hemma går allt sin vanliga gång. I söndags var jag till Böle på fest. På lördag kväll och söndag sjunger S.S.U.H.

Kören i Matfors och Attmars kyrka Så Nisse skall då ut och resa ett tag.. Han är ej med dem annars som du vet. Har du skrivit till Huldass namnsdag i morgon. Har ej något nytt precis att tala om, vi skrifer nog snart igen. Må så gott Pontus lille och håll humöret uppe. Kära hälsningar från Far, Mor, och Nisse, men mest från din syster Elsa.

Josef

7mars 1914, Viskan

Hjärtligt tack för Ditt bref, som jag erhöll för en tid sedan. Du måste förlåta mig att jag ej skrivit förr, men jag har sannerligen inte haft tid, ty vi har mycket att göra med tummningar om dagarna.

I torsdags var det Pappas födelsedag, som Du vet. Jag har talat med honom i telefon och gladde han sig över att alla barnen kommit ihåg honom. Som det hördes hade han ej haft en så trevlig dag på länge, fastän endast Emma Höglund varit hemma hos dem på kvällen.

Jag har i dag på morgonen avsänt en låda till Dig med diverse i. En specifikation på innehållet och givarnas namn torde vara av nöden. Smörgåsarna och punschen äro av Elin och Sanfred, de förra bredda av Anna Ekman, Tobaken från mig. Min mening var, att till Elin och Sanfred betala både smörgåsarna och Punschen, men då det mötte ett för starkt motstånd, så lät jag saken falla. I alla händelser har jag infriat mitt löfte, att sända Dig några godsaker och som initiativtagaren känner jag mig ändå belåten. Jag skall snart sända en ny sändning och skall då vara ensam om nöjet att få avbetala min stora tacksamhetskund till Dig, Käre bror jag har så mycket att tacka dig för sedan min exercistid. Både för din stora ---- som tidsupoffring för mig under din studietid.

På Fettisdagen voro Elsa, Nisse, Ester Ekman, Enock Petterson här och dansade. Vi hade kolossalt roligt. Jag är mycket ute och tummar om dagarna, så Du må tro att man har att göra.

Hör Du något från Ivar Han låter sällan höra av sig. Anna tycks inte trivas på sin plats, så hon far snart till Stockholm och skaffar sig en annan. Får Du några tidningar hemifrån . Kanske jag skall sända Dig posten en gång i veckan.

Jag närsluter mitt fotografi och beder Dig nu låta Dig godsakerna i lådan väl smaka. Mera av samma slag följer snart.

Din alltid käre broder

Farfar

14 mars 1914

*Hoppas att du är frisk och kry, och fri från snufvan, vi mår alla bra förutom **mor är lite klen**, har legat ett par dagar, hoppas hon blir snart bra igen.*

Du har väl erhållit lådan, som gick härifrån i torsdags afton, jag tycker att du skall köpa bröd, sådant som du tycker om hos någon bagare, jämte lite smör och ost, men lite i sänder, så att du har, när du blir matfrisk.

Det ställer sig lite besvärligt att skicka, jämte frukter. Skulle inte pengarna räcka till allt så får du mäddela därom, för inte må du tro, att jag vill att du skall svälta Ni får väl bara gå och draga er om dagarna . Socialistprästerna förkunnar i sina föredrag att bevärigen får största tiden endast gå och lära sig att hälsa på sitt befäl, vilket jag vet är osanning.

Farfar

2 april 1914

Du får ursäkta att bref och pängar kommer någodt sent, dels har jag haft lite ondt om monney, och i går glömde jag alldeles bort både dig och pängarna men nu medföljer 25 krigare, till dina nödtorftiga behof.

Jag har lite sysselsättning nu om dagarna. Som du väl vet, så har Forsgrens fluttat till Östersund, så nu håller jag på mäd att reparera upp lägenheten.

*Hoppas att du finner dig väl och är frisk och kry och därtill matfrisk. Här hemma är vi alla friska **förutom mor är lite klen**, men hoppas att det snart går öfver. Ivar har nu tagit sin tredje examen, har nu endast 14 kvar*

Ja tiden ilar nu har du redan tjänstgjort tvenne månader, och edra kunskaper blir större och större

Hulda skref att du ämnade dig hem till Påsk, men jag undrar om det inte vore mera fördelaktigt att dröja till midsommar, om Gud låter oss få lefva och hafva hälsan till dess och då få 14 dagar på en gång, men för mig får du göra som du själv vill Josef var hemma bebådelsedagen, äfven i söndags. Dom mår bra i Viskan inte annat än jag vet. **Elsa hade bref från Anna häromdagen. Hon skall flutta från sin plats den sista i denna månad. Hon har ingen varig plats varken hemma eller borta.**

Farmor

April 19 14

Lilla Pontus tack för ditt kort i dag, Du seger inte om du kommer him till Posk, vi har hört på omvegar, att du ämnade dig him, jag skulle blifva mycke glad, om att få se dig himma i Posken. Kommer dom him alla från Wiskan. Det är nog många som resa him till föräldrar och syskon, då tager du alla dina smutskläder med, så får du rent, jag har några skorter himma. Om du inte tänker att komma, så vill du vel att vi skall skicka till dig lite af varje, men då får du underrätta i tid. Ja, nu skall Hulda söka in på Akademiska sjukhuset i Uppsala, bara hon nu blir antagen, men det får vi vel tro, Hon är ju hos Dagmar och Sven (Bergenheim) nu, hon mår så bra. Jag har lite halskatar, så jag jämt inne, Låt inte luften

Farfar

9 april 1914

Min å vår kära son å broder Pontus Umeå
Tack för telegrammet jemte bref af den 4 dennes.
Det var en hasstig flutting för dig, må du få trifvas godt så långt uppe i norden. Du blir nu längre skild från föräldrar hemmet, mäd detta stora avstånd så torde det blifva billigare, om du kunde låta tvätta åt dig däruppe, frakten och besvär allt kostar pängar, mäddela vad det kostar, om inte ditt dagtraktamente räcker till tvätt å dylikt, så mäddela derom.
I Påsk kommer antagligen din broder Sanfred mäd familj hem för att fira högtiden tillsammans mäd barn och barnbarn, utti farfars och farmors föräldrahem, om det blir någon saknad för dig och öfvriga syskon är oss alla obekant.
Wi har nu som väl är alla hälsa både gamla och unga och önska dig samma stora nådeförmåner, och samtidigt önska vi alla dig en glad å fridfull Påskhögtid.

Ivar

Stockholm, 9 April 1914

Kära broder!

Mitt hjärligaste tack för ditt bref, som jag skulle ha besvarat för så länge sedan. Men jag har aldrig haft tillfälle, då jag mest läst och tenterat. Jag tenterade, som

du vet Exteriören i Febr. och i sista dagarna i samma månad , Hafveus sjukdomar, I mars var jag uppe i Helumi?—logi och nu har jag tänkt hinna upp i Allmän husdjurskötsel till Påsk. men detta kan jag ej utan får väl gå upp i detta ämne strax efter påsk i stället. Detta ursäktar i någon mån mitt beteende, vill jag hoppas. Men vi har äfven haft roligt några gånger denna terminen också. Så voro Hulda och Lydia, Herr Nordling och jag på Royal en afton och hade där synnerligen angenämt. I söndags hade Axel och Ida anordnat bal och bjudit ihop en massa ungdom, där blef rätt muntert till slut. Dagmar ligger ännu , vilket lägger sordin på deras nöjen. Jag har varit där några gånger sedan Hulda kom dit och de visa allt fortfarande samma gästfrihet och vänlighet. För öfrigt har det inte varit någonting denna terminen.

En söndag middag kom, för cirka en månad sedan, **Samuel, Efraim och Sigurd** och öfverraskade mig i mitt arbete. Han hade visst mycket hastigt beslutat sig för att resa från Sollefteå och for hit för att söka in vid Sabbatsberg. Han hade också den stora glädjen att komma in och skall infinna sig därstädes den 15 April. Han har onekligen en oerhörd tur i allt han företager sig. Ni voro visst icke mycket tillsammans däruppe, efter vad han sade.

Har du fått uniformen omsydd ännu? Skicka då hem räkningen och låt far betala den. Jag har så många bokköp nu, att jag har inte råd. Det hade allt varit trefligt för dig om du fått permission för att resa hem till påsk, men du reser kanske till någon af våra släktingar där uppe i stället. Själf är jag bjuden till Uppsala och reser dit på lördag middag, och stannar nog där till tisdag morgon. Det kommer att blifva förtjusande och mycket angenämt att få vara gäst i ett så gästfritt och lyckligt hem som Lydias.

Nå, hur trifs du som militär Går tiden sakta? Jag förmodar att ni roar varandra så att tiden går bra men det blir mycket tråkigt till slut med alla uppställningar och på och avklädningar mm. Har du humant befäl? Mor skref att du sökt till Umeå sedan. Om du kommer dit skall du hälsa min gode vän och kollega Vidar Behm. Han ligger som du vet på Norrlands dragoner, så kunna ni kanske få en angenäm afton ibland. Du kan kanske underrätta mig, hvart du kommer och din nya adress. Hälsa Jocke då du träffar honom från mig. I afton går jag kanske till Hulda ett slag och hälsar henne oeg Sven och Dagmar. Hulda skall söka in vid Akademiska Sjukhuset i Uppsala.

Får nu sluta med med mina hjärtligaste hälsningar och min varmaste önskan om en angenäm Påsk för dig, från din tillgifna broder. Ivar

Josef

Wiskan 11 april 1914

Tack för hälsningarna i Ditt bref till Sanfred. Ser därav att Du rätt oväntat blev förflyttad till Umeå. Tråkigt att Du därigenom blev förhindrad att fara hem i Påsk, ty särskilt för mig skulle det vara roligt få höra om Dina strapatser i fält. Som jag kan förstå av Dina brev, så tycks Du ej ha det så förskräckligt arbetsamt, men det

kanske blir mer ansträngande till sommaren, då solen börjar göra sig gällande. Du kan emellertid ej få det bättre än att vara på ett sjukhus, fastän det många gånger kan vara mindre angenämt

Du har ej nämnt något för mig. Du har ej nämnt något om Sappen och vad Du hade för trevligt med henne där uppe.

I afton fara vi hem och firar påsken och skall jag då taga igen mig efter mina många gånger rätt ansträngande strapatsar i fält.

Jag ligger nu ute på tunnning nästan varenda dag, och får, då vädret ej är vidare trevligt, slita ganska ont.

En i militärisk anda glad och angenäm påskhelg önskar Dig f.d. gardisten, Din tillgivne bror Josef

Farfar

25 april 1914

Vykort från Hjo stämplat i Tidaholm till Bevärings rekryten N 50 Blomberg Sjukhuset Umeå

*Kära Pontus som du ser är jag ute på vandring, skall i dag fortsätta till Daretorp, är frisk och kry. Resan har hitintill varit angenäm. Hälsningar från Stockholm. Hälsn fr **Ruth, Judit** å Fader Alfred.*

Farmor

27 april 1914

Min kära lilla Pontus

Tack för dina bref och hälsningar, tänk att du är i Umeå, o du trifs gott äfter vad jag förstår, vi här himma mår bra. Elin har varit här sedan Torsdagsqvell, reser i qvell (Måndag). Sanfred, Josef kom nu i Lördas afton reste ½ 6 i morse, dom mår så bra alla. Josef sade att han skulle skriva till dig, men han har så brott med tummning, blir vist slut denna vickan.

Kanske du vet att far reste den 17. till Stockholm och nu är han i Tidaholm, få se hur länge han trifs borta, han skall vel till Stock igen å stanna der lite med. Anna skall nu stanna kvar på sin plats i sommar, nu är det så bra, å nu har hon så roligt, skrifver hon. Hon tänker sig till Stock i denna vicka å träffa far å söka in på ett lasarett. Hulda har nu sökt in på Akademiska sjukhuset i Uppsala, få se när hon kommer in. Har nu tagit plats till 1. Maj. Hon skref att far sakt, att hon inte skulle resa him, det är på en Herrgård i Linköping. Far får vel ställa det till det bästa med dom två han nu har där nede. Tänk att Nisse låtit ändra dina kläder, du skrifver vel genast om jag skall skika några kragar mm. Jag tänkt skicka nattskorterna i denna vickan. Hör du Pontus vill du att jag skall tvätta åt dig. Så skicka him det, vi skall börja tvätta den 4. Maj, du kan vel få en tygpåse så blir det inte så tungt, Jag trodde du skulle ha skikat him lådan å burkarna o smutskläder när du reste him från Solefteå, Du skall nu få några dag skjorter med å strumpor så du reder dig till kläderna kommer tillbaka, för sedan blir det svårare när vi flyttat ut till Spikarna.

Paul Modig var uppe en dag å helsa på, det var så roligt att få träffa honom. J.Wen- ville jag skulle komma ut dit igår, men dels var det kalt på sjön ännu, o äfven storm, o inte hade far tyckt om att jag reste, när han var borta. Her er så varma dagar ingen is eller snö, det var ju roligt för dig att du fick träffa Ester. Men hör du är det inte onödigt att du tar dit någon kostym , när du har så fina egna kleder, du hade ju en kostym der förut, det är inte bra att låta det hänga så där, det blir maletet på sommaren. Du får vel lite permisjon i sommar så du får komma ut på Spi o bada dig i solen, Ivar kommer vel med å even Josef, ja, nu lilla Pontus du fick inte många ägg i Posk. Dom var hemma alla från Viskan öfver Posk, sen var Sten här till Söndaafton, då jag reste med honom him, o stannade där till Onsdamorgon, då jag reste him. Ja nu får jag sända dig jertevarma helsningar, din tillgifna Moder

Farmor

30 april 1914

*Sender nu 6 skorter, 3 par strumpor 4 kragar, 1 par sko
Skrif genast om du har tid, när du skickar dina smutskläder, vi skall börja tvätta den 4*

(Detta var vårens stortvätt av säng linne, som varit i bruk under vintern. Allt skrubades för hand på tvätt bräda och kokades sedan i lut i stora byk-kar, sköljningen tog långst tid. Tvättmaskinen var inte uppfunnen)

Här blåser fortfarande sen i Söndas, i dag snöar och likaså i går, så det är inte varmt ute i qvell stå på torget och höra på sången.

I fjor 1 Maj var du vel med å åkte till Skansen

Jag undrar om Far är i Stockholm o får han då se på fästligheterna

Vi kan ju inte skicka något bröd, för det torkar, utan man skall hafva burkar att lägga i , o jag har verkligen inte.

Farfar

12 Maj 1914

Som du ser är jag nu hemkommen efter en angenäm resa och dertill frisk och kry som väl är. Jag tog min väg öfver Örebro å Krylbo, var äfven i Hedemora hälsade på Herrskapet Edblads, öfverallt var mycke vackert utefter Dalelfven.

Det var mycke roligt att åter en gång få skåda den jord och de stenar, som mina späda fötter trampat och där min anspråkslösa vagga stått. Jag hade äfven ett lite kaffekalas för gummor å gubbar å barn från fattigvården. Prästen mäd fru och dotter, skolläraren mäd fru och barn , m. Fl.. Det var riktig högtidligt, omkring 80 barn blef trakterade mäd kakor å karameller.

I södra Sverige var nästan full vår, träden gröna, bonden var utte på sina åkrar, satte å sådde.

Vi hade sångare från Härnösand här i söndags, Elsa, Josef, Nisse var i kyrkan och hörde på konserten, Paul (Modig) å Maja var mäd.

Josef

Wiskan, 12 maj 1914

Sedan det är ganska länge sedan jag lät höra av mig, tänkte jag i kväll skriva några rader till Dig alldenstund jag ej har något annat för mig. Jag har för övrigt inte haft tid förr, ty de sista två månaderna har vi haft kolossalt bråttom med tumningarne. Vi har som regel legat ute i fyra å fem dagar i sträck och då fått taga logi för natten i skogskoja. Jag har varit upp till Hafverö och tummat må Du tro, så att är jag ganska berest i västra Medelpad. Nu är det emellertid slut på tumningarne och är jag nu tvungen att sitta inne och föra in och räkna ut det vi har tummat i vinter. Allt som allt har vi tummat in 130.000 ?? timmer, vilket ej är så lite eller hur. Om söndagarna skall jag företaga skogsvandringar, ty nu om än förr har jag fått ögonen öppnade för den härliga sköna naturen i de norrländska skogarna. **Far har nu kommit hem från sin Stockholms – Västergötlands resa. Jag var hem i söndags och fick del i hans reseskildringar. Bland annat så bjöd han Daretorps fattigstugas hjon samt prästen på kaffe med dopp samt köpte karameller åt 80 stycken skolbarn. Alla släktingarne i Västergötland fingo visit och besökte även Edblads i Hedemora..**

I söndags höll Hernösands musiksällskap konsert i Sundsvalls kyrka. De voro 46 man i kören och 30 par i orkestern samt 3 solister från Stockholm. De hade valt Haydens verk "Skapelsen" och jag försäkrar Dig att det är säkert det vackraste som framförts i Sundsvall. Far satt och frös hela tiden nämligen 3 timmar, som konserten varade och jag trodde att jag blivit förflyttad till Operan för så stiltigt var det. Palle(Paul) och Maja voro med. Även den allestädes närvarande Erik hedrade Sundsvalls samhälle med sitt höga besök.

Nästa vecka skall Pappa och Elsa fara till Spikarne och börja med sommar arbetet. Hörde att Du tänkte komma hem till Pingst, men att far ej var just livad för det. Om Du stannar kvar däruppe under helgen, så meddela mig det är Du snäll, ty jag ämnar i så fall sända Dig en samling diverse. Den 1 aug. flyttar jag till Spikarna innan jag skall i kronans kläder för andra gången.

Kan hälsa Dig från Ebba A. Ty jag hade resesällskap med henne för en tid sedan, Hon skall till Karlskoga och studera till lilla studenten. Bättre sent än aldrig. Vet du att det är slut mellan Sanna å Bisse. Som Du ser har jag inte något intressant att omtala, men vore jag Dig i alla fall tacksam för några rader

Din tillgivna bror Josef

Farmor

15 maj 1914

Kära lilla Pontus!

Hur kan du må, du är ju så långt borta från oss, undras hur du gör med din Pingstresa, vi mår alla bra, men **Elsa är inte riktigt bra, hon går å grunnar å suckar**, men idag har hon å far rest ut till Spikarna, få se hur det går där. Det är inte soligt idag bara mulet. Det blir visst mycke folk där i år, jag kan inte komma

dit förän Nisse slutat skolan det blir den 9. Pontus lilla förlåt Mor som inte skickade i tisdags, som jag bad Elsa sega i ett brev, men vet du det är så omöjligt ibland, jag haft ganska mycke att göra, men i morgon går ju paketet til Umeå till dig.

Ja nu är far himme igen o det var inte roligt , att måsta redogöra för vart öre som gått åt, jag åtskild? –igerning, så tog ut från min bok, o den har jag inte fott tillbaka ,o mer till.

Helsa dig från Erik Ed. Han var här hela dagen i går, äfven lill-Emma var här hon helsade till dig. Åkesons har jag helsa från, Sanna har nu fått ombyte på kavaljer, hon är nu med i damernas skytteförening, så hon är ute, trifs inte mycke ensam.

Josef kommer vel hem till Pingst, men ej him i går, han är så kry å doktig. **Hör du Pontus, Nisse seger vi skall köpa lite rökverk till dig, men det får du inte skrifa om him**

Du har vel nu träffat Ester Mo, hon är vel snart ferdig. Lilla Sten varit i stan 5 dagar i torsdas var far i Viskan o tog honom med upp, han var 4 år på tisdan o han fick skottkärria af Wickströms barn en klocka, lokomotif – Blommor af mormor.

Dom hade så trefligt där o barna är så pigga.

Elin är nu utan jungfru, o Josef är där, dom bett Elsa fara dit flera gånger, men hon är så konstig vill ej, aldeles avunsjuk på Elin, hon blifvit riktigt besvärlig, går å grunnar. I Lördas afton då kom det fram igen att hon inte kunde bli något o hon hade lefvat halva sin tid o ändå var ingenting, så du må tro det var diskusion, o hon fått arbeta – och passa pojarna, hon har ej haft sådant förstånd förut.

Ja, kära du jag har rakt inget roligt att tala om utan slutar med de innerligaste hälsningar från din Moder.

Du gömmer vel inte bref nu, när du har så mycke sällskap, bränn opp dom.

Farmor

1914

Min lilla Pontus! Hur är det med dig, Det stod i Posten igår att det är sjukligt i Umeå hos beväringen, det skall vara utaf vattnet, du är vel frisk skrif några rader så är du snäll, om du har tid, så får jag höra hur det är. Jag har så dålig penna, så jag förtsätter me blyärts hurdan pingst du haft. Josef, Nils for ut till Spikarna pingstdagen o hann hit på andagen på middag, för här var skyttefäst, men det var inget vidare veder, det började regna kl 3, men på qvällen var det bättre så på tivoli hade det varit mycke lifvat. Josef kom him kl 3 på natten å Nisse kom senare. Jag var i Wiskan öfver båda helgdagarna, det var så härligt både inne o ute, dom hade nu så trefligt, vi satt och drack kaffe på verandan o treflig utsikt. Sten o Bengt har lekstuga å flagan på dörr, dom är så roliga å behändiga. Sten ville följa farmor till stan, dom kanse kommer till Spikarna. Ivar kommer äfven him 14 dagar.. Hulda har vi ej hört något ifrån på lenge, hon har nog knogit.

Ja på tisdag gäller det för Nisse om han blir tredje ringare eller hur? Jag har i qvell skrivit till Anna vi ej hört från henne på länge. Ja, nästa vicka tänker jag fara ut till Spikarna, far kommer in på freda, det är bransyn där, jag har nu bakat allt som skal ut, jag får inte Anny med ut i sommar, jag skulle få, Anderssons på Spikarna en 13 årig flicka, det är ändå något, här finns ingen att få.

Ja, lilla Pontus skriv nu några rader, så jag kanse kan få det på Söndag, om nu detta går i morgon på torsdag, får du det på fredag, eller Lördag kanse det går åt två dagar

Jertliga helsingar från din tilgifna Moder.

Wi haft bref från Ivar han seger han kommer him den 16 juli, han skall vikariera i Nordmaling från den 15. juni till 15. juli, han önskade att du kunde komma him då, o äfven ville han att Sanfred, Elin voro himma maj.

Farfar

15 juni 1914

Tack för ditt kära bref, Vi har som väl är alla hälsan , jag är nog åtskilligt nerfös. Vi är nu på Spikarna . Som du vet har Elsa och jag varit där sedan den 18 maj, mor kom dit den 10 dennes. Nils jemte ett flertal skolpojkar for samma dag ut till Qvissle för att deltaga utti flottningen, som strejkbrutare, naturligtvis mig ovetande, 5 kr per dag. Han kom ut till Spikarna i går kl 11 återvände kl 5 efm. Hans betyg har jag ännu inte sett, enligt mors utsaga 4,6. Tycker du inte det är storslaget.

Ivar är nu i Nordmaling och vikarierar en månad. Josef kommer hem till midsommar. Sanfred mäd familj i midjo af juli. När Ivar återvänder till sina studjier, stannar visst hemma Cirka 8 dagar.

”Fars bok” Pontus

aug 1914

Fram i Augusti blev det oroligt i Europa, så vi fingo ej resa hem utan i stället blev det mobilisering och blevo sända till Boden. När vi skulle äntra tåget i Långsele på stambanan var det nästan omöjligt att komma ombord på ett redan överfullt tåg. Det var så mycket flyktingar från Europa, som skulle hem till Ryssland och Finland. Vi utspisades i Vännäs och ankommo bra försenade till Boden. Vår förläggning var en gammal gymnastikvind i gamla folkhögskolan . Sedan gingo vi och slogo dank flera veckor innan vi fingo gå på handsträckning uppe på Garnisonssjukhuset. I medio november fingo vi åka hem till Sollefteå och mucka. Fick sedan ny inkallelse till utbildning som underbefäl, men ansökte om befrielse och kunde på nyåret återvända till mina studier.

Farfar

3 aug 1914

Det har som vanligt varit lite rörigt på Spikarna sedan du rest, Först kom Nanny Svensson jämte en jänta från Stockholm, Därefter Sanfred mäd familj i fjorton

dagar. Gideon Nordqvist i 9 dygn, jämte Ivar, som kom hem den 21, reste till Stockholm den 27, nu är vi ensamma.

När vi skulle År idag inne i staden och skall göra lite pängar, men det ser mörkt ut, om det går att få några, det står kö i trapporna mäd människor. Enskilda Banken och Norrlandsbanken är i dag stängda. Jag sänder här mäd 20 kr tills vidare. Det var en orolig tid, som inträffade på så kort tid, må Gud jelpa oss å vårt fosterland till ett lyckligt slut i dessa oroliga tider

(anm 1:a Världskriget bryter ut)

Nisse läser nu mäd högtryck skall försöka tentera i alla ämnen. Josef kom till staden i dag, stackars skall rycka ut på torsdag 6. till Umeå, **Stackars Josef han är inte riktigt frisk, hans mage är dålig.**

Vi hade brev från Ivar i går, han väntar vilken dag som helst att bli utkommenderad.

Farfar

18 aug 1914

Tack för ditt brev, hur mår du och kamraterna på vinden. Hoppas du klarar dig bra, bara du får vara frisk.

Troligtvis kommer vi att flutta in till staden i nästa vecka.
dag.

Jag sänder härmäd kr 10 till dig. Jag är för tillfället inne i staden några timmar i dag

Farfar

5 sept 1914

Du börjar väl snart att längta att blifva befriad från vapenrocken. Hoppas att du jemte öfriga bröder må blifva hemförlofvade, när ni fullgjört eder lagliga värnplikt. Wi äro nu hemfluttade från Spikarna och samma dag, nämligen i tisdags, så blef hela landstormen hemförlofvad från Spikarna å Sundsvalls område, så det blef tyst på Spikarna på en gång.

I går hade vi brev från Hulda jemte en låda mäd goda päron utti, hon skal flutta därifrån den 15 okt, få se om hon kommer in i Uppsala. Anna kommer troligen hem efter 24 oktober enligt hennes eget utlåtande.

Nisse har nu börjat i samma klass som föregående år, nog blir han snart professor.

Farmor

15 aug. 1914

Hjertligt tack för ditt kort i dag, det vr ju någon glädje att få höra var du fins, o hur du har det, det är ju bara tråkigt o. oroliga tider, men vad är att göra, **du må tro att det känns för en mor att veta att 4 söner är ute o kämpar för lifvet om det skulle bli krig.** Men vi skall vel hoppas, att allt tar ett lyckligt slut. **Jag var mycke lissen när Josef reste, jag grät hela dagen, för han var så dålig, han kom him på Måndaqwell å reste Onsdag till stan, vi har ej haft något bref ännu, jag väntar så, han skulle till Umeå.**

Här ute på Spikarna är nu 67 sty lanstormsmän af olika slag . trefliga präktiga karar, vi har 10 sty inkvarterade. Högvakten det är vid Dockan stugan å där ligger alla som har vaktombyte på nätterna en 30 sty. Maten kokas vid Fritjof Karlsson, god mat får dom.

Nu undrar jag hur ni har det på vinden, har du någon filt eller skall du köpa om ni inte får någon af goda mennisker, här har dom det bra ----Dock Älf har

skickat ut 10 filter, en hel båtlast half tillefon har kommit hit ut, frö Wick der liger hela vinden full, Larssons o frö Linstet, Åkessons alla har fult, nya villan som Dockorns bror höll på att bygga, stod ferdig, den är full med folk. Vet du att Viktor Hagelin är död 72 år fick järnbödning dog på Lasarettet, o Trägårdsmästare Lindvall blef överkört af Spårvagnen, så äfen han är död, ja sorgen inomhus o utomhus i dessa tråkiga dagar. Jag hör att du lemnat dina egodelar i Solefteå, har du nu inte mycke med dig, om du vill jag skall skika något till dig, så skrif om det. Var roligt att Sanfred är der äfven, så ni får vel träffas. **Värre är det med min lilla Josef, han har ingen, om jag bara fick höra hur han mår Bara han inte liger sjuk.** Vet du Pontus vad vi blef överraskade när Jenssen kom med Sundsvalls Posten å viste oss på Ivars förlofning, vi trodde inte våra ögon, men i dag har vi fott kort å bref, så nu är det sant. Din Moder
Vi hade bref i går från Anna, hon vill komma him i höst, jag får vel sega hon bara skall göra.

8 sept. 19 14

farmors sista brev till Pontus

Tack för ditt lilla kort bref, det var så kärt för oss här himma, när vi får något

breff från våra barn. Ja Pontus, undras hur det kommer att bli, om ni snart får komma him, men det är ju gott att det inte är verre än det är vi mår alla bra her himma, far å jag. Kom in 8 dagar i dag. Det är inga alls sommarjäter där ute nu, ingen mobilisering är här håller, så nu är här ganska lugnt. Sanfred har fått fem dagar till på sin permision, så han bad mig sege att han reser på Måndaafton den 14., så bad han om du kunde gå ned till tåget tisdagafton, så han fick träffa dig. Jag sände 5 näsdukar, 1 tröja, ett par kalsonger, tre par strumpor, frukten är från Hulda, hon har skickat him. Sanfred å Elin kommer nu på Lördaafton, om du vill hafva något mer, så hinner du att skriva, så vi får det på Söndag Elsa gick nu till Elsa Hagelin, Ajna har varit här i dag, dom har sorg som du vel vet, att Wiktor Hagelin är död, 72 år fick järnblödning I Söndas Hängde Bergmästare Andersson sig i Badrummet. Han sade till familjen att han skulle till stan och rösta, det var gresligt.

Det var roligt för er båda, att ni träffades i Boden. Sanfred kanse ej får vara der lengre, jag talte vid honom i tillefon i dag, dom mår så bra alla, jag skall vel resa upp när Sanfred rest, till Elin och barnen, det är nog långsamt efter honom. Far har i dag haft att göra med ved vi fått från Wiskan, vi har nu städat efter inflytningen, nya gardiner i salen. I Söndas var far å röstade på Rikstasman o jag var hos tant Wickström på kaffe å goda kakor, vi har inte bakt något sådant än, så jag hade ej något att skicka dig när Sanfred reser. Ja, du Pontus, Ivar som är förlofvad, ja det var nog det här krigsutbrottet som blef att det blef så påskyndat. Jag sender nu alla våra helsningar till dig min kära Pontus

Farfar

15 okt 1914

Tack för ditt bref I dag, det var tråkigt för både dig och oss att du inte blef fri, vi skulle ha skrivvit och gratulerat dig på din födelsedag, men vi väntade dig hem. I morgon sänder dom en låda mäd lite varjehanda utti, vill du hafa några pengar får du mäd dela och hur mycke, vi är alla friska som väl är. Josef kom hem emellan fredag och lördag natt, han har sovit den mästa tiden.

Josef

19 okt 1914

Du måste förlåta mig att jag ej skrivit något sedan jag kom hem, men anledningen är den, att att vi trodde, att Du skulle lämna Boden och och inställa Dig i Sollefteå. Därför väntade jag tills Du givit Dig ett livstecken därifrån. Men såg jag i tidningarna att Du skall bli avlöst inom denna månad, varför jag tager för givet att Du kvarstannar där tills avlösningen anländer. Jag är nu välbehållen hemkommen, ja till och med reparerad, alldenstund jag nu är frisk och kry och nästan lika frodig som en tysk. Du må tro jag var trött när jag kom at home. Vi hade manöver i fyra dagar och de sista dagarna i Umeå blev ingenting sovit, därtill kom den långa resan. Allt detta gjorde att jag sov i flera dagar i sträck, men nu har jag kommit i normalt tillstånd igen.

Du liksom jag räknar väl dagarna Du har kvar, och åter få draga på Dig de kära civila kläderna. Ämnar Du fara till Stockholm något före jul, eller stannar Du hemma till nyåret. I så fall skola vi idka skidsport mycket i vinter och taga vårt högkvarter i Kolstabodarna. Även att ut och åka skidor efter häst har jag lust, blott det ej vore för dyrt. Allt ordnas nog då Du kommer hem.

I dag har farbror Edblad varit här på middag. Förövrigt inget nytt härirån stan. Jag känner mig faktiskt som främling här. Nisse har sina, Elsa sina och nu då Du ej är hemma har jag ingen att sympatisera med. Jag fördriver emellertid tiden med att komplettera mig i tyska, engelska och stenografi m.fl. ämnen.

*Sanfred slipper väl ut något mer, vad jag kan förstå. Som det höres på officerarna vid Dragonerna, så torde vår årsklass få ut igen i februari för vinterövningar. **Då torde emellertid jag inte vara hemma, såvitt det går att komma ur Sverige så länge kriget varar.** Du tager väl den grå uniformen samt mina stövlar med Dig hem.*

Önskande Dig hjärtligt välkommen, sändes Dig hälsningar från Far, Mor, syskon.

Pappa Pontus blev permitterad i mitten av november och reste hem till Sundsvall för att fira jul i hemmet. På nyåret 1915 skulle han återuppta sina studier i Stockholm.

Innan dess fingo vi uppleva den stora sorgen att förlora vår kära Mor, som den 12. Januari 1915

lämnade oss ej mer än 55 år gammal.. Hon hade haft ett tungt dagsverke, så många barn och ständigt ett stort hushåll

att sköta. Det hade vid den tiden blivit lite lugnare hemma, då vi börjat flyga ut ur boet, så det hade varit mer än roligt att få ha henne i livet bra många år till. Stor

och tung var det nog **hjärtat som sviktade efter en lunginflammation, som vi trodde var övervunnen**. Det var första gången vi ställdes inför livets hårda allvar och hemmet blev sedan aldrig vad det varit.. Själv hade jag svårt att komma över förlusten av min kära mor, som gjort så mycket för oss barn.

Genom breven framgår det att farmor ofta var klen det sista året, och med hennes arbetsbörda blev det slut för mycket. Först efter hennes död blev det klart för alla vilken uppoffrande och pliktuppfyllande roll hon haft i hemmet.

Nils var bara 11 år, när han miste sin mor. För familjen och barnbarnen i Viskan var farmor också en trygghet, när Elin ofta var sjuk.

En dryg månad efter farmors bortgång samlades familjen åter i ängslan.

Farfar 21febr 1915
Svart sorgkant på brevet
I Huldass ställe vill jag skriva å mäddela om vårt befinnande här hemma, vilket är allt annat än angenämt. I torsdags morgon ringde Nils

Sanfred, att någon af flickorna skulle komma, för båda pojkarna var sjuka. Hulda for kl10 f.m. i går. Lördag for också jag till Viskan, dels för att gratulera och hämta henne, ty pojkarna var bättre. Hulda kom äfven och mötte mig å Sanfred, hon hade förut varit utte och skottat snö, så det skulle vara fint å snugt till far kom. Efter vi hade druckit kaffe, så började hon att frysa å blifva illamående, vilket tilltog mer och mer, vid 9 tiden var febern något öfver 40 gr., vår resa blef inställd. Wi kom öfverens om att försöka få henne in på Lasarettet, vilket äfven lyckades. Hon blef grundligt undersökt, en början till lunginflammation, (Detta var en sjukdom med stor dödlighet före penicillinet blev upptäckt).

Lyckligtvis gick det bra denna gången

Pontus citat.

Emellertid måste jag ned till institutet igen. Nu fick jag nya kamrater, då mina rätta kursare var ett år före.

Studielånet växte, men Pappa var en pålitlig bankir. Det blev ju ökade utgifter, dels genom patientarbeten, so m vi fingo betala och dels **genom mer fordran på att vara ute, dels på restauranter och teatrar**. Vi frekventerade mest Operan och Oskarsteatern samt en bio Röda Kvarn, som hade en fantastisk orkester, nog ett tjugotal man.

Så voro vi på "hoverna" och åto billigt och ofta. Skulle vi slå på stort gingo vi speciellt på söndagarna, efter långpromenaden till ex. Drottningholm, på Tennstopet eller Tre Remmare. De voro verkliga matställen, röda shagsoffor inpyrda med gediget matos efter många år av hålligång. Stort allmänt smörgåsbord med mycket småvarmt, och kantin med kranar innehållande olika sorters snaps, jag tror det ej gick på mer än några kronor. Det var fina matställen för hungriga ungdomar. Dessa två matställen lågo åt Klarakvarteren till och besöktes mycket av tidningsfolk och dylika. Under hela min tid i Stockholm betalade jag aldrig mer än 40 kr för ett möblerat rum och 45-50 kr för maten/mån. Matloкус, som vi sa, bytte vi mest varje termin, ty hur bra vi än tyckte att det var i början, så tröttnade vi efter några månader. Jag hade en kusin Sven Bergenheim, urmakare på Sibyllegatan, som jag gästade rätt mycket. Hans fru Dagmar var bra husmor och fick många goda middagar hos dem.

Farfar

11 mars 1915

Det är glädjande för oss, att du och ni är friska och krya, vilket även vi hemma varande får tacka vår gode gud för. Som jag glömt adressen till Nils E, så torde du lemna inneliggande till honom. Elsa är i Viskan å Elin som vanligt sjuk, stackars Sanfred. Hade bref i går från Josef, tror att han inte trifs särskilt väl, saknar troligtvis hemmet, mycke att göra. Björkarna på gården börjar att grönskas, våren är kommen äfven till Norrland. Välkommen hem till pingst. Om vi får lefva och hafva hälsan får vi mycke att göra utti våra stygor å spikarne mäd snickeri och målning. I år får du arbeta för mat och husrum, blir inga 60 kr i år. Troligtvis far antingen far eller Nils ut nästkommande torsdag

Broder! Från Nisse

Finnsås 18 april 1915

Som det nu begynner att lida mot slutet af min Finnsås sesjour, så är det väl bäst att du får höra, när jag kommer ned till Stockholm. Nu kommer jag med kvällståget, kl 7.50 e.m. Till Stockholm den 23, d.v.s nästa fredag.

På lördag morgon kl 8 skall jag anmäla min värda person på kasernen och krypa i koftan. Ifall du nu kan erbjuda mig kinesning över natten, så vore det ju skönt, eljest så har faster min erjudit mig att få logera där, äfven en natt men inte mer. Som jag i alla fall inte känner mig vidare sympatiskt stämd gent emot sällskapet med de tvenne fruntimren, så ser jag nog helst att du upplåter din enkla hydda. Jag mår rätt kul eljest, kan hälsa godt från Elsa. Hon mår och trifs godt i Wiskan. Josef har ju nu fått jobb i Söderhamn. Skidföret har nu gått all världens långa väg. Men hej i alla fall! Om du hinner, så kanske du kan kila upp och underrättakvin

sena på Banergatan hur det ställer sig med mitt logi. Må så godt i alla fall Nisse.

Josef

Söderhamn, 12 maj 1915

Käre Broder!

Tack för Ditt sista välkomna brev. Som Du förstår har jag fortfarande mycket att göra, varför Du torde förlåta mig, för det långa dröjsmålet.

Nu sedan jag blivit bekant med åtskilliga här, börjar jag att trivas rätt bra. Som Du vet spisar jag på pensionatet är tur, ty eljest skulle det blivit alltför trist. Det är ca. stycken manliga och kvinnliga individer. I söndags var jag och 8 stycken ut till Stugsunds vårdshus och åto kräftor. Foro i bil dit och båt hem. Vi hade ganska trevligt och man måste i alla fall någon gång slå sig lös, annars blir det alldeles olidligt. Eljest går dagarna sin jämna gång och tiden har gått ganska fort, sedan jag kom hit. I alla händelser skulle jag ej ha lust att stanna här, därtill är stan för olidlig. Andrea däremot tycks trivas rätt så bra här. Han ligger i med händer och fötter för att bli bekant med alla flickskoleflicker.

Såg i Ditt brev att Du ämnar Dig hem till Pingst. Lyckliga ost som får njuta en hel sommar på härliga Spikarne. Erik Edblad ämnar sig ned till Sundsvall i Pingst om han får tid.

Nu skulle jag gärna vilja be dig om en liten tjänst. Saken är den att det tyvärr ej här finns någon dragningslista, att få i någon enda affär, ej ens bokhandlarna ha det, till min lott i Lillsjönäs. Skulle Du vilja göra mig den tjänsten att köpa en dragningslista och se efter om jag vunnit något på numret 535.21. Gör det innan Du reser hem. Jag sänder med detta brev i frimärken Kr 2.-, som jag hyggligt nog fick låna till denna lott samt 10 öre till Dragningslistan.

Broderliga hälsningr från Din tillgivna bror Josef

Josef

Söderhamn 19. juni, 1915

Käre bror Pontus

Ditt sista brev har jag nu med glädje mottagit, Därav ser jag att jag får beklaga Dig, alltså för samma öde som jag, nämligen återigen militärtjänst.

Du kan ej tro så misslynt jag blev vid upptäckten. Jag är nu tvungen att lämna min utmärkta plats, ty chefen kan naturligtvis ej för 45 dagar taga en annan. Dessutom är det ju ej någon ide' för mig att resa tillbaka för ca. 14 dagar. Det återstår intet annat för mig än att efter exercisens slut återigen taga itu med det tröstlösa arbetet att söka en bra plats. Mätte detta förbannade krig snart taga slut så det åter kan börja blomstra inom affärslivet.

Jag ämnar mig ej upp till Umeå denna gång. Detta emedan det är alldeles för långt dit. Som Du förstår har jag ej lust att resa med trupptåg dit härifrån. Resan tager då 2 dagar och jag har en gång rest med ett dylikt så jag har ej lust att göra om det. I stället har jag ämnat mig till Stockholm. Jag har redan talat med Axel, vilken förklarade mig vara välkommen. Synd att Du ej är där då, skulle jag gärna velat.

En annan sak, som jag tror mig hava större fördelar av, att jag får det lättare att skaffa mig en plats där än i Umeå.

Hoppas färden för Dig till Sollefteå blir härlig. Du far väl över Härnösand och stannar kanske där några dagar.

Om någon av Er kommer in till stan vore jag tacksam om Ni ville sända mina lackstövlar, sporrar och stålputsaren till Axel Arrhenius. Stövlarna äro visst i skrubben innanför lillrummet. Sporrarna i min högra låda i bokskåpet, där även stålputsaren ligger. (En skinnmatta med små järnringar). Vore även tacksam om pappa ville sända mig en slant någon gång, ävenledes under Axels adress.

Josef

Käre bror Pontus!

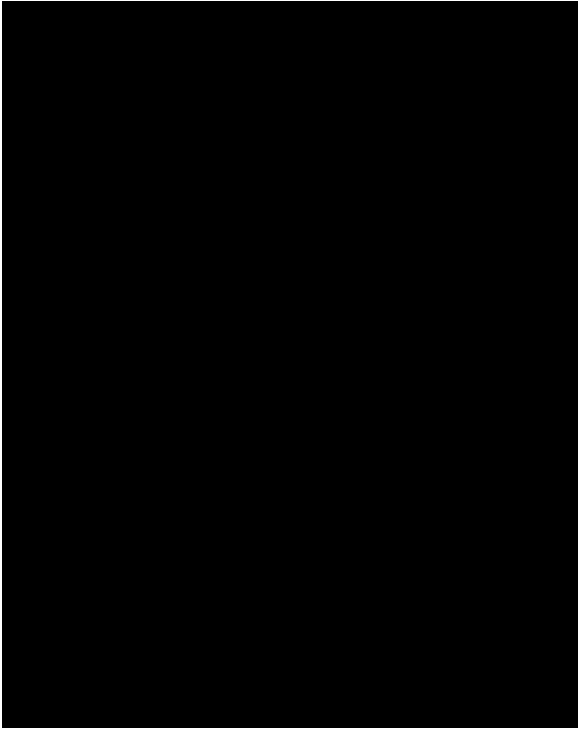
Nynäshamn 3 aug 1915

Tack skall Du ha för Ditt senaste meddelande. Roligt att Du mår bra i kronans kläder, vilket även jag gör. Som Du vet ligger jag nu på bevakning i närheten av Nynäshamn. De första tre veckorna låg vi en station närmare Stockholm med varje tropp för sig. Då hade vi det alldeles utmärkt bra, nu däremot ligger hela skvadronen på ett ställe. Det är nu mycket strängare med tjänstgöringen., disciplin o.s.v. Jag har hela tiden legat i tält. Det tycker jag var härligare än att ligga i ett magasin, som största delen gör. Det bästa av allt är dck att vi endast har 100 meter till Saltsjön. Du må tro att jag begagnar tillfället att få mig ett saltbad varje dag, ibland två. Jag har blivit kolossalt brun och känner mig för övrigt fullt frisk och stark. Vi har den sista veckan haft rätt mycket regn och då är det ej något nöje att ligga i tält. Av de fyra söndagar som vi varit ute, har 3 varit regndagar. Vi har nu endast 14 dagar kvar. Det blir i alla fall trist i längden att vara.....

(En eller flera rader saknas)

I förra veckan hade jag brev från Pappa, som verkligen gjorde mig mycket ledsen.. Han klandrade mig för att jag reste hit ner i stället för till Umeå. Jag ansåg att resan dit skulle bli dyrare och att resa med boskapsvagn från Ånge, som jag gjorde sist hade jag ej lust att göra om. Vidare har jag felat i en mängd andra saker, men det är ej svårt att finna fel då alla hjälper till att hacka på en och samma. Jag har emellertid bett honom om förlåtelse i händelse jag felat. Jag har nu ej lust att skriva och bedja om pengar, trots det jag nog skulle behöva. Vi får nu efter 1. aug. Endast 50 öre om dagen. Den mat vi får här är mycket dålig. Dessutom skall jag betala hyra för Ivars rum, sätta in en annons m.m. What is to be done? De har visst oerhört roligt därhemma nu, ty jag hör aldrig något ifrån dem, likaledes skriver aldrig Sanfred heller. Jag är ensam och övergiven. Skriv snart är Du hygglig. När reser Du ner till Stockholm? Hälsa Erik då Du träffar honom. Kära hälsningar från Din tillgivne broder Josef.

Detta är det sista bevarade brevet från Josef. Det har en tragisk underton.

Elsa och Nils Edblad gifte sig som planlagt den 18 april 1916. De hade väntat länge. Elsa var 27 år och mycket lycklig. Deras första hem var i Sorsele 22 mil från närmaste järnvägsstation, där Nils hade fått tjänst som jägmästare Elsa hade säkert hemlängtan många gånger, Nils var borta i långa perioder, reviret var stort. Han fick också spanska sjukan, när den härjade i utbygdena.

(Pappa Pontus berättade en gång för sina söner : Nils och Erik Edblad var barndoms vänner till pojkarna Blomberg, och Familjen Edblad var bekanta med farfar och farmor. När Nils gick i gymnasiet kommer han en dag till Josef och Pontus och anförror sig. Han tyckte att det var på tiden att få sig en käresta och ville ha ett gott råd. Han hade kastat sina blickar på Anna, som var den vackraste av systrarna och undrade om han skulle göra ett försök. Då sade pojkarna med en mun, : Du skall ta Elsa, för hon är mycket snällare och sån blev det. Epilog. År 1960 var det en syskonträff på Djuped. Under middagen berättade faster Elsa om Nisses frieri. Elsa som var väldigt vetgirig fick privatlektioner av Nisse i tyska. En dag när hon var på hemväg från undervisningen sticker hon handen ned i kappfickan och finner en chokladkaka. På den var det skrivit: ICH LIEBE DICH! å var de hemligt förlovade.

lyckliga brudparet i hemmet på Nybrogatan

Det

En ny tragedi drabbade familjen,
när Josef blir inlagd på
Filipstads Lasarett den 5 maj
och blir opererad för brusten
blindtarm. Efter en veckas
sjukläge dör han 12 maj endast
25 år gammal

Stackars Josef, han fick liksom
aldrig komma i gång på grund
av militärtjänsten, men han
verkade vara en känslig och
kultiverad ung man.

Pappa sörjde honom djupt.

Farfar skriver i ett dokument 1918
*Stackars vår lille Josef, som skulle
få genomgå så svåra smärtor och
lidande, den 12 maj kl 4 e.m. kom
förlossare hans timglas var då
utrunnit utti själfva blomman af
hans lefvnad närma 25 år gammal .
Han hade genomgått fyra klasser i
Allmänna Läroverket och
Handelsskola i Sundsvall, och i
fortsättning å trävarukontor. Han
var en mycke snell Ungling han var
vid medellängd och mörklagd.*

Josef Emanuel

född 15 aug 1891   död 12 maj 1916

**När farmor dog måste Hulda offra sin tilltänkta yrkesutbildning som
sjuksköterska för att sköta hemmet.**

Lyckligtvis hade hon sin utkårade Ragnar att vänta på, men han var 2 år yngre än
Hulda, så utbildningen tog sin tid. Som hushållerska i barndoms hemmet blev hon
en erfaren husmor

Pontus

Sommaren 1916 fick jag tillfällig legitimation som tandläkare och tog assistenttjänst hos tandl Erik Hage i Göteborg. Då jag reste därifrån på hösten hade jag sparat 400kr, vilket jag tyckte var fint. Då stannade jag i Tidaholm och tillsammans med min kusin Efraim for jag till Fars hembygd Daretorp, där vi voro med på ett kafferep antagligen på vårdhemmet. Far hade visst tidigare skänkt ett visst belopp till församlingen. I Tidaholm träffade jag också Fars äldre syster, en gammal gumma på ett ålderdomshem. Jag har för mig att jag gav henne 10 kr. Hur olika livet gestaltade sig för oss två, och ändå så nära släkt.

Farfar gav Pappa Pontus en utförlig instruktion för detta besöket i ett brev 27 Augusti

Kära Pontus

27aug. 1916

Tack för telefonsamtalet, Det är väl att du är frisk och kry, och ditt arbete varit lyckosamt och gifvitt en god skörd.

När du är kommen till Tidaholm på eftermiddagen och fått mat och dryck af faster Gustafva, så följer någon mäd dig till farmors graf mäd några blommor från hennes sonson. Efter frukost vid 2.tiden på onsdag har du bestält häst och en Tidaholmkärra till Daretorp. Först besöker du skolläraren Zandren mäd familj, som bor i skolhuset hälsar från din fader, beder att du skall få se Kyrka och skolsalar, antingen när du kommer eller när du kommer tillbaka.

Du fortsätter uppför backen så träffar du Daretorps ålderdomshem, där går du in och hälsar på gummor och gubbar och bjuder dem på det medhavda från Tidaholm. Lite längre fram är Kvistgården, där stannar häst och kusk, där ber du den präktiga husmor om mat, som du troligtvis inte får betala. Om husbonden Johan Nilsson eller någon son eller dotter vill följa dig gående och visa den plats der din fader är född. Det är upplagda några mindre stenar der den öppna spiseln stått. Rista in ditt namn utti aspen som står vid vägen. Klif upp på den höga stenen , der är mäd knif skuret A.B. utaf din faders hand. Bed barn eller någon utti stugan vid landsvägen att de hämtar vatten från brunnen, som gifvitt din fader vatten, utti sina späda år. Lite längre ner i Nor har den lilla Mocklestygan stått, der vi hade grisen till sängkamrat. Du fortsätter vidare landsvägen till farmors styga på andra sidan bäcken, gack in utti den. Lite längre ner utefter landsvägen till höger skall du äfven gå, der har din far varit vallpojke i tvenne somrar, stod på vedbacken utti bomuls byxar uttan kallsonger en vinter, der skall du inte gå in, ty de gamla husen är borta, endast platsen kan du beskåda. De nya husen står på samma plats som det gamla stallet, heter Aplåsen. Efter några anteckningar så återvänder du, stärker dig under vägen ånyo med en dryck från den gamla brunnen.

Jag glömde tisdagens göromål, när du varit vid din farmors graf, så går du till din faster Anna, och gifver henne 10 kr som mädföljer, Så köper du i Tidaholm säcker å kaffe för 3Kr., 2 Kr vettebröd som lemnas till föreståndarinnan utti Daretorps ålderdomshem, hon kan även bjuda några flera på kaffe samtidigt.

När du kommer inom kyrkogårdsporten och går upp till kyrkan i Daretorp, mitt emellan kyrkan och porten till venster skall din farfader hafva sitt viloläger, platsen är för mig obekant, mina fyra syskon som i späda år fick sluta sina dagar skall enligt sägen ligga till höger när du kommer inom porten i närheten af stenvuren, der äfven jag under grönskande träd bestelt en plats till mitt sista vilorum. Vilket nu är ändrat.

Om du har tid och lust därtill så gå ner till Kyrkoherden Törnkvist och hälsa från din fader, förvisso blir du mycket välkommen.

Jag återkommer till Aplåsen. När du står på landsvägenser framför dig rätt i norr några bondgårdar som heter Klefva, till vänster därom går landsvägen till Hjo. Utti de tvenne branta backar har din fader den stackars fattiga vallpojken , mer än en gång trampat mäd oskodda fötter , en skinnväska på ryggen mäd lite hårt bröd, någon salt fläskbit utti, Bockahornet på bröstet. Tillsammans mäd den lilla hjord, som söker sin näring i landsvägsdiken å annorstädes. De landsvägsbackarna äro vatnade mäd tusentals tårar som runnit från från den värnlösa vallpojken ögon. Om någon af dina kusiner är hemma kanhända någon af dem följer dig, då torde det vara bäst att skjutsen får återvända i Daretorp och sedan hemta på kvällen Uppgjör i förväg vad skjutsen kostar, jör dig inte för bråttom tag noga reda på allt, och dertill anteckna.

*Wid närmare eftertanke så tala mäd fru Zandren kanhända hon skulle vilja taga emot kaffet och ställa till en liten kaffebjudning för dom gamla, äfven för eder innan ni reser, jemte kyrkoherdens och husmodern och husfadern i Kvistgården jemte någon m., skulle det inte räcka till så fins handelsbod i närheten. Du betalar vad som felar, det skulle blifva trefligt för dig och eder. Förvisso skall besöket i Daretorp blifva dig ett kärt minne. Wi hafva alla hälsan och har nu fkuttat in från Spikarna mäd stärkta krafter. En kär hälsning till systrar och vänner i Daretorp. I alla händelser skall du besöka Kvistegården å få mat där.
Hälsningar från syskon å Fader*

Wår kära Pontus!

Sundsvall 15 nov 1915

Tack för telefonsamtalet, det är så roligt när du telefonerar, hela familjen samlas då omkring apparaten, det är väl så länge, som vi alla får hafva hälsan

Jag är nog lite nerfös mer än tillbörligt emellanåt, ellers har vi det så fridsamt å lungdt. Men jag tål inte att tänka på något som är tråkigt, sen mycke mindre omkring mig.

Som det snart är din namnsdag, och vi inte gratulerar dig mäd någødt så telefonera efter kl 9, så får vi gratulera dig i Telefon.

Som jag inte kan skicka mer än kr 100 denna gång, så gjør en afbetalning mäd dem så länge. Tills vi träffas i telefon på måndag hälsningar från oss alla

Din Fader

Nisse

Hej bror!

Sundsvall 15 nov. 1916

Det är kanske så gøtt att jag även låter hōra av mig. Jag har eljest ganska bråttom i afton, ty jag skall upp och skriva matematik i morgon (studentskrivningen)

Det skulle vara roligt få se ditt glada anlete nu. Vi har ju inte träffats sedan i midsommar.

Ja välkommen hem snart nu.

De hjärtligaste hälsningar från tillgivne Nisse

God middag Pontekorfv!

Sundsvall 15 nov 1916

Tack för samtalet i går kväll, nu drōjer det nog inte så länge förän du kanske kommer hem själv. Eller du kanske rent av har sällskap med dig , med någon liten behändig kanske blifvande svägerska. Du kanske också smäller till?

Idag på förmiddagen har jag varit ute på kyrkogården med grönt från Wiskan. Det var så vackert därute i dag, lungt o. fridfullt o. solen sken så härligt, jag krattade o, gjorde det så snyggt därute Nu hinner jag ej mer, för nu måste jag gå och diska och koka kaffe tills fl Åkesson kommer hit. Ja må så godt o. hälsa Anna o. Ivar . Käraste hälsningar från Gullan

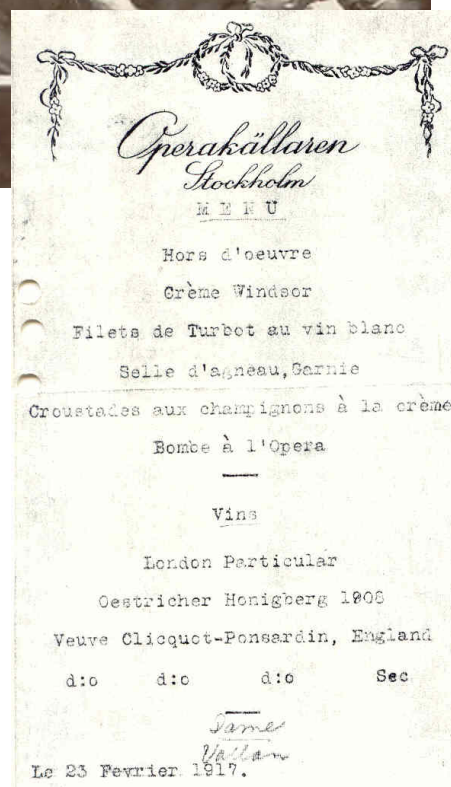
Pontus

Sista terminen på institutet hade vi en så kallad provtjänstgöring. Då skulle vi göra ett visst antal proteser och plomberingar, jämte prover i tandutdragning och bedövning, allt på patienter. På gamla institutet hade vi endast tillgång till trampborrmaskiner, som vi fick skaffa oss själva. Det var mycket som var efterblivet egentligen.

Varefter proven blevo godkända, fingo vi anledning att gå ut och äta på stan, så det var ju lite extra sista terminen. **Dessutom ståtade vi under provtjänstgöringen och till slutet i jacket, det var ju komiskt att vi pojkar sprungo där en hel termin i högtidsdräkt**, men vi tog det på fullt allvar och skulle skilja oss från de andra kandidaterna. Strax före jul 1916 fingo vi våra tjänstgöringsbetyg, och i januari den muntliga examen. Jag fick bra betyg och var sedan tillsammans med de andra på Rosenbadsrestauranten och avåt en finare lunch a' 35 kr. Vi voro iklädda frack och hög hatt, så vi voro fina gossar. Sedan var det roligt att ringa hem och berätta för Pappa att jag var färdigstuderad. Reste hem till Nybrogatan där far ordnat med champagnelunch, lill-Emma var med. Hulda som jag kommer i håg. Sedan började livets allvar, men det är en annan historia. **Jag hade lånat av far 12000 kr. Drygt. Tack för det.**

Den stora dagen 23 februari 1917.

Pontus

Några
reflexioner
År 1916 blev på
många sätt en
vändpunkt för
familjen
Blomberg.
Farmors allt för

tidiga bortgång förändrade hela atmosfären i hemmet. Med sin kärliga och ömma omtanke om barnen dämpade hon farfars auktoritära sätt. Som familjens överhuvud var det han som bestämde.

Det var rörande och imponerande, att förstå vilket merarbete de hemmaarbetande kvinnorna hade med att sy dag- och nattskjortor, ytterkläder, ta sig av tvätt och matförsändelser, när halva barnaskaran bodde i Stockholm eller var på militärtjänst. Ett ständigt jäkt med brev och paket.

I sitt sista levnadsår gick farmor i ständig ångest för sina fyra söner, som var inkallade till krigstjänst.

År 1917 bestod den hemmavarande familjen endast av farfar, Hulda och Nisse. Äntligen kunde farfar andas ut när det gällde ekonomin. Penningströmmen till Ivar och Pontus skulle börja gå andra vägen. Hans stora dröm hade gått i uppfyllelse.

*

Kapitel 3

Farfar

Tack för samtalet i går vår kära Pontus

Sundsvall 19 febr. 1917

*Det är mer än glädjande, att det har gått bra för dig.
Angående ditt erbjudande i Göteborg, var ju bra villkår, men något uttrande eller
råd, varken jag vill eller kan gifva dig, och vi vet ej huru tiden i
fortsättningen blir. Det är ju en bra lön och dertill om det blir jämt att göra,
äfven blifver du mera stadgad mäd mera praktik, innan du börjar för egen
del. Vore det jag, förvisso nappade jag på kroken, välj men välj det men välj
det bästa. Wi mår alla väl och hälsar
dig, var försiktig nu i stormens dagar jag sänder här mäd 200-. Vi väntar
telefon eller telegram när kronan är vunnen.
vi har haft brev från Elsa å Nisse, dom skall återvända från Sorsele och till sitt
hem, och sedan till Spikarna. I Viskan mår dom bra allesammans. Nu har
jag inte mer än 4 sty Cigarer kvar i lådan. Nisse han tullar.*

Ännu en gång var förständig.

Farfar

Sundsvall 2 Mars 1917

Vår kära son och broder Pontus

*Tack för brevet i dag. Det är roligt att du är frisk och lyckligt framkommen till
kringlornas stad. Wi mår alla väl, och sänder härmed det begjärda brödkort*

Nisse

Sundsvall 2 Mars 1917

Kära Broder!

*Nu förmodar jag att Du kommit i gängorna och känner dig nöjd med Din tillvaro.
Här hemma går allt sin gilla gång. Vi hade brev från Elsa och Nisse i går, och de
må alldeles utmärkt.*

*Ja, nu har jag varit till stationsinspektoren, och han var villig att utbetala
skadeersättning. Men det skall vara en skriftlig ansökan därom. Du behöver
emellertid inte bekymra Dig därom, ty jag skriver i Ditt namn. Anderson och
Widmark kan ej laga den, men jag skall vända mig till svetsningsbolaget här, så
går det nog bra. Paketet från Dentalen har kommit, och jag tänker återsända det i
afton, - maskinen behöver Du inte bekymra Dig om vidare.*

*Tänk så egendomligt, att det var tågolycka när Du for ner också. Du såg väl
olycksplatsen kan jag förstå. Här har vi haft mulet några dagar nu, men solen
tittar väl fram snart, och då vet man att det är Norrland man bor uti.*

*Nej, Du bror, detta giver inte bröd. Jag måste sluta det här plakatet nu, ty jag har
rätt mycket att göra.. Lev och må! Din tillgivne broder Nisse.*

Glöm ej fars födelsedag på måndag

Farfar

den 27 April 1917

Vår kära Pontus! Tack för ditt bref af den 12 . Göteborg

*Nog väntade vi att få något meddelande från dig medan du var i Stockholm, men
tiden går ju fort och förmodar du fick inte vara sysslolös, innan du fick allt ordna
Det var bra att du fick de matrealier, som du behövde, det var myckke pängar på*

en gång (anm. **Från denna dag börjar farfar konsekvent att stava ord med ck med dubbel k**) Det torde vara bäst om du månatligen gjorde en afbetalning, ty jag har lite svårt att göra så många på en gång, och nästa kvartalshyra går min näsa förbi. Dessutom måste jag betala en förfallen ränta 1sta Juli å 500 kr. Lagfarten på min del belöper sig nog på Cirka 300 kr, sen tillkommer skatten för 1916, som jag ensam må betala, så nog räcker utgifterna till för mig. Det var tråkigt mäd Ivar han har inte skrivvit en rad, det känns lite underligt emellanåt. Nils har nu slutat skrifvningen, dom tror sig veta att det gått bra för dem allesammans. Wi har och har haft ett grått och kalt väder, idag regn å snö termometern 0. Wilken nyhet, min gumme är färdig efter 5 besök hos tandläkare Haney, 75 kr, fick dom förliden onsdag, det känns lite underligt till en början Hulda skickar dina kläder nästa vecka hälsningar från syskon å Fader.

Farfar

Sundsvall den 5 Maj 1917

Wår kära son Pontus

Som nu hushållerskan (Hulda) har gjort dina kläder rena å **lappatt å märkt** å gifvit sin ungsta broder i uppdrag att mäd post sända det nämnda till Göteborg.

Så vill vi samtidigt mädela den glädjande underrättelsen , att vi alla är krya och matfriska som väl är, men vår potatis är snart slut det ser mörkt ut om vi kan få någon mäd oss till Spikarna. Om vi får lefva och hafva hälsan, skall Hulda och gubben fara till Viskan om måndag och gratulera den nya husvärden på sin 35 åriga födelsedag.

Din skuld som du har i Stockholm, bör du regelbundet varje månad göra en afbetalning, mäd så stort belopp som du kan undvara, får du hafva hälsan så klarar du snart den skulden.

Du har väl erhållit de 30 kr från länsmannen i Tidaholm . De nya tänderna tycker jag bra om, men det tager bort så myckke af smaken, när jag äter

Det var myckke folk som trampade Sundsvalls gator den 1sta maj, olika individer. På sina håll inventerar dom böndernas potatiskällare.

Farfar

Sundsvall den 26 Maj 1917

Wi har nu återigen haft den stora glädjen att att få fira en stor högtidsdag inom vår familj, efter tioårigt sträfsamt själsarbete, så nu är kronan satt på Nisses hufvud, jemte staf utti hand. Det var ju väl och glädjande för både honom, fader syskon mäd flera. Han blef hedrad med myckke kransar å blommor å telegrammer. Hippa på Knaust inga lärare, kom hem emellan 3-4 i morse, utte i dag å visar den vita mössan mäd käpp. En yngling från Bergsjö blef kuggad

Tack skall du hafva Pontus för telefonsatal och bref, som var myckke kärt, å glädjande att du högt värderar ditt barndomshem, din ömma moder å din grånade fader, som ännu fått vara kvar hos eder. Fel å brister har ju utti kanhända både uppfostran och mångahanda varit större och mindre, men vi får glömma det flydda och se på målet, som ligger framför oss.

*Det har varit rätt mycket att göra, så din apparat har ännu inte blivit skickad.
**Hulda lagar vår mat och håller hemmet i ordning, när middagen är serverad och
diskningen gjord är hon fri från att arbeta** På tisdag, om gud låter oss få leva och
hafva hälsan, så sändes den härifrån*

*Wi skall fara ut till Spikarna ett slag i häljen, och sätta potatis, jag har satt potatis
hos Åkeson ett land på vreten intill åkare Gustafsson*

Nisse å Hulda skall skriva senare, tåget går snart.

Farfar

Spikarna å Sundsvall den 18 måndag 1917

*Tack för dina välkomna å kära Bref Det är för oss alla mycket glädjande att höra,
att du är frisk och trifs mäd din tillvaro i rikets andra stad. Ja, nu är vi åter ute i
vår härliga natursköna skärgård sedan den 1sta, vi hafver alla hälsan som väl är,
och dertill matfriska, vi är hungriga nästan jemt, det första jag gör på morgonen,
så äter jag en riktig Porttjon gröt och mjölk, sedan kaffe. Hadde vi inte haft något
förråd utom korten, så hadde det blivit sund om oss. Mina konstgjorda tänder är
jag mycket belåten mäd. Wi knogar här utte lite som vanligt om åren, med hjälp av
den Nybakade, reparerar vi vägen ända från kajen. Han har redan gjort 11 timmar
å 30 öre per timme och allt fritt., tills kvälsmaten skal lagas, dom har svårt för att
gå och lägga sig på kvällarna. Wi har haft mycket varmt om dagarna inget regn på
hela våren. Nisse badar nu om dagarna. Dina planterade björkar vattnas och
vårdas, den sista som sattes är grön och fin, den första börjar mäd skott på
stammen*

*Du får hafva överseende mäd hushållerskan för att hon inte skickat dig några
skorpor, hon har inte bakt några sedan vi kom hitut, besvärligt är det att skicka
härifrån och därtill rätt knapt mäd mjöl. Wi har inga vesiter från stan i år. Wi har
haft bref från Elsa å Ivar, telefonsatal från Viskan, dom mår alla väl. Ännu vet vi
inte om Nisse skall ut i sommar för att lära sig att hållsa, stydera Matematik bland
kamrater i kassärer på hästrygg, han ringde till Majoren i går, får vänta ännu
fjorton dagar innan svar kommer, du får hafva överseende mäd oss för vi är så
tröga mäd att skriva, du känner väl till hur det är när man kommer ut till
Spikarna. I dag tisdag nu har vi fått lite regn i eftermiddag åskväder, Edlund har
sålt sin villa till en som heter Dale'n, Abelsten har äfven sålt sin, skall till
Göteborg å bli RenhållningsChef. **Du skall inte vara utte å segla***

Farfar

Sundsvll den den 27 Juni 1917

Tack för ditt brev å midsommarhälsning, jag hörer att du inte är bra i din mage Du torde vara försiktig mäd spelningen, så att du inte blir svett och sedan kall--- Du har naturligtvis förkyllt magen, kanhända du äfven ligger på magen på fuktig och kall jord, man kan förkyla sig mitt utti den kalla sommaren, var rädd om din hälsa. Kom i håg Josefs oförstånd.

Jag är i stan i dag, har hämtat skinnet, som i dag sändes till sammans mäd din rock, hvilket Hulda å Nisse fått i uppdrag

Vi är alla friska det har varit rätt tyst på Spikarna i häljen, vi har inte haft någon främmande. När Nisse skall ut vet vi ännu inte. Det var bra att du amorterar på din skuld i Stockholm

Vi hade brev från Elsa i går, dom mår bra. Wiskan har jag nu talat mäd, Elin skall fara till Söderköping i morgon qväll å bada, i går fick vi ett härligt regn. Du bör nästan hafva någodt Ulle om magen

Jag har bråttom hinner inte mera denna gång

Kära hälsningar från syskon å Fader

Farfar

Spikarna å Sundsvall den 30 juni 1917

Vår kära Pontus

Jag sände brev och packe i torsdags, då jag var inne i staden, under samma adräss som förut Kristinelundsgatan. Nu är jag tvivelaktig om du erhållit paketet, i annat fall får du taga reda på det på postkontoret.

Nu har vi fått ett härligt regn, så nu skall du tro det vätes på Spikarna. Tack för ditt brev i går, du nämner inte något om din mage, var myckke rädd om din hälsa. Här dansas i tre kvällar eller nätter å Spikarnas dansbana, men allt var tyst och lugnt, i kväl skall det väl blifva någodt ijen, men vattnet är någodt oroligt ty det blåser rätt hårt i eftermiddag, så det torde bli rätt svårt att komma hit.

Nu bäres det torfver om dagarna, så det är full sysselsättning, och hyngriga nästan jämt, 30 sty kokta strömmingar till frykost. Potatis bröd smör 4 liter mjölk per dag, så inte må du tro vi svälter, myckke sik till middag. På måndag skall jag in till staden igjen å hämta brödkort mm.

Wi hafva alla hälsan som väl är. Du kan taga en rakborste och borsta skinnet mäd så blir det finare. Hulda fortsätter

30 juni

Kära Pontus!

*Var inte allt för ond på oss som ej sänt din rock förut, är du snäll. Du vet nog hur det är vid flyttningen, alla tre hade vi fullt upp att göra, o. Glömde alldeles bort den. Förlåter du vårt slarv kära bror. Om du vore hemma nu skulle du få göra sällskap med oss vid kaffeborde tmed färskt bröd. På lördag dricker vi ej em.kaffe förrän båten varit
Vi skulle så gärna ha sänt dig lite kaker, men som du vet så är det knappt med allting. Men till hösten blir det kanske bättre, om det kommer att finnas syrup igen, då skall jag försöka baka lite pepparkakor. Vi har ej haft en kaka på hela sommaren, men allting går. Nu har jag lördagsfint och skall nu lägga mig
I all hast syster Hulda.*

Farfar

Spikarna Lördag kl 5 fm 21 juli 1917

Vår kära Pontus

*Tack för ditt bref i går kväl af den 18.
det är väl*

att du är frisk och kry, och vad jag tror och förnimmer , så sköter du din kropp myckke väl. Allt hvad vi äger bör vi väl vårda och tillvarataga, men särskilt vår kropp och hällsa, ty vad är det mäd en sjuklig kropp, en bryten hälsa , den

kan aldrig få njyta af lifvet om den änskönt ägde hela den stora staden Göteborg..

Det var snelt af dig att du tänker på oss mäd både bref och telefon, det var väl fel å någon station eftersom du inte kom fram.

Hulda

I onsdags var jag i stan, var äfven vest på staden, der är snugt å blommorna är vackra, men Grafven mörk och dyster. Sanfred skall fara till Söderköping i början af nästa månad. Elin är där och badar Pojkarna skall vara hos fru Wickström.

Jag tror inte att Nisse trifs riktigt bra utti den efterlängtade vapenrocken, vi harhaft tvenne bref från honom denna veckka,

Hulda å Gubben mår bra och trifs godt härutte i skärgården som vanligt. Inga främmande i år, mäd undantag några jäntor här från fiskeläget, äfven Åkesson kommer nästan dagligen. Jag är sällan syslolös. Skaffa ved å bära, sköta om

potatisen å blommor, rensa å vattna, bära litt torf å jord. Jag mår så väl utaf att gå å knoga så där.

Snart får vi börja ta upp potatis, dom är nu rätt stora, vi har ännu gammal potatis kvar. Har haft bref denna veckka från länsmannen i Tidaholm, han funderde på att blifva Masör i Sundsvall, hvilket jag afstyrkte. Du har väl fått ijen de 30 kr.

När kommer du hem, blir det i början eller slutet af nästa månad. Nu har jag kokt kaffe å dryckkit, varit efter strömming, 75 öre kannan, fisk fins inte vid denna tiden. Nu skall jag gå till båten å hemta mjölken å lemna brefvet. Hushållerskan sofver
Kära hälsningar från Far

Farfar

Spikarna den 30 juli 1917

Tack för bref å telefonsatal, som blef avbrutet. Det är besvärligt med telefon till Spikarna, i går solsken å varmt, var å badade, i dag mulet å dimma, skall till stan idag hämta brödkort säcker m.mm

Enligt Nisses bref i Lördags så hade du storfrämmande i går uttaf b.v. mannen No 107, det var nog roligt för er båda och förmodar att tandvärken blef botad.

Får du visit af Sanfred och Elin när dom reser från Söderköping.

Wi här hemma är friska och krya som väl är, och knogar som vanligt, för nu har jag inga egna drängar som slåss om att få bära de flesta bördor af ved, torf och jord m.m. nu får Gubben och Hushållerskan göra allt själva, såvida man inte vill lätta på börsen allt för myckke. Har nu varit efter tre kannor färsk strömming, en del gives till Viskan å resten för egna behof. Till vår färskpotatis som är både stor å god som vanligt å Spikarna. Välkommen att smaka på delikatesserna. Hur snart kommer du.

Anny Svensson är nu här på visit kom i går skall återvända i morgon. Glöm inte grejer uttan att du kan laga Huldass tänder

År nu i stan kl 5 fm trött och nästan hyngrig återvänder kl 6. Hälsar från Sanfred. Dom far inte å Göb. Blir borta cirka 14 dagar

Farfar

Spikarna å Sundsvall den 11 Aug 1917

Tack för ditt bref af den 6te. Det är väl att du är frisk å kry, men var försiktig mäd de höga hopp för min del tror jag inte det är bra. Tänk om ett krampanfall skulle inträffa. Wi ser att du inte kommer hem i denna månad, men är lika välkommen i nästa Om vi får lefva och ha hälsan.

Om du kunde slippa att börja för egen del så länge som allt är så dyrt. Men får du hafva hälsan och kommer på en plats som är att göra, så är det ju ingen risk.

Tack för ditt säcker kort, kaffe har vi just inte så godt om så det får du ursäkta att vi inte kan skicka dig. Wi skall telefonera in till Humbles eft. Om han kunde skicka dig någodt hekto, om det fins någodt kvar i hans affär. Från Nisse har vi ej hört något sedan brefkortet, då han var hos dig i Göb.

Tack för dina telefonsamtal, jag tror inte du skall telefonera hädanefter, dels är det dyrare, dels inte komma fram eftersom där är beställt, å dertill blifva avbryten under samtalet, det är äfven roligt att få bref.

Vi hade bref från Sanfred i går, han hade talt mäd Ivar på nedresan, dom återvänder direkt hem i medjo af nästa vecka. Från Elsa å Nisse har vi haft bref dom är krya och trifs väl bland Lappar å renar, jemte oräkneliga flygande insekter, bromsar, flygor, mygg å små knott, som är dom minsta, men värsta Jag har sändt utterbrädan mäd krokur till Lappfamiljen, hvilken dom prisar.

Hulda varit inne i stan i denna veckan och sylttat in blåbär som hon själv plockat. I förliden lördag kom Kalle och hälsade på jämte Humbles efterträdare mäd fru, dom återvände på måndags morgon. På söndag kom Lock å fru, var här till tisdags morgon Wi har haft ett myckke härligt väder. Jag badar dagligen. I dag mulet Vi sänder våra kära hälsningar och önskar dig välkommen, får vi lefva å hafva hälsan skall vi nog vara kvar här så länge som möjligt inutti September

Farfar

Sundsvall den 20 Aug 1917

Min å vår käre Pomtus. Tackk för ditt bref i förliden veckka och tack snella Pontus för de präckktiga å dyrbara tofflorna, har nu för första g ången tagit dom på fötterna, sådana skor har alldrig förr varit på mina fötter. Hulda hemtade paketet på posten i Lördags och i dag

är jag inne i stan, du kan inte tro hur glad jag blef, när jag fick se de präcktiga å praktiska å varma tofflor, dom sitter nu på mina fötter mädan jag skrifer, dom är så varma.

Tack min lilla Pontus för din rara present och för de ömma känslor till din gamle grånande fader, å tack för att du är så snäll å uppofrande emot din Yngste broder, han har nog varit glad att få emottaga en älskad broders kärlek å tillgifvenhet. Äfven han har nu flygitt ur sitt bo och sitt rede i saknad af hem och omvårdnad.

Har för en stund sedan haft samtal mäd Sanfred, dom har idag hemkommit friska mäd hälsningar från Ivar å Anna. Ivar skall blifva färdig omkring den 12 i nästa månad, han är mager å blek säger Sanfred. Jag tycker att det gör mig ont om honom.

Enligt ditt bref kommer du inte hem i höst, hvilket för oss skulle varit mycket glädjande, men vår plikt å skyldighet är att tänka på vår framtid.

Skrif å inte telefonera. Tiden lider, hinner inte mera denna gång.

En kär hälsning från din syster å din Fader.

Farfar Sundsvall den 22 Sept 1917

Tack för din vesit i föräldrarhemmet å Spikarna, å det arbete som du utförde mäd vedhygging å lingonplockning, m.m.

Wi har nu som du vet genom Ivars brefkort flyttat till vårt hem i staden. Ivar var en god hjälp mäd flyttningen, han tog farväl utaf oss i går kl 6.8, stannar i Viskan tils i afton, då han återvänder till sitt nyförvärvade hem och sin trolofvade, i Uppsala. Han var myckke glad att han nu blifvit färdig, och på egen hand kan förtjäna sitt bröd, äfven vi mäd honom gladdes.

Tack skall du hafva för Smittens droppar, som du skickade och äfven hamnade i skåpet, jag har nu vägt mig sedan jag kom hem, blifvit 3 ½ kilo lättare under sommaren 10 under 1916, men som väl är, så är jag frisk och kry. Jag längtar åter till Spikarna.

Tack för ditt bref, må du komma att trifvas däruppe bland de rika malmfälten och få hafva hällsan, så att äfven du får inbärga en riklig skörd, efter det ansträngande arbete som du utfört. Men var rädd om varje korn, att de små komma till nytta för både egna å andras väl.

Wi har i denna dagen haft bref från Elsa och från 107 i Skövde, haft telefonsamtal mäd Viskan, såväl vi här hemma, som dina syskon, mår alla väl som godt är. Det blir tvättning utaf så fort som vi får lite ordning,, så att du får din tvätt så snart som möjligt är, ditt säcker kort mädföljer, i nästa vecka skall vi äfven taga upp vår potatis hos Åkesson, dom som var hos Gustafssons är upptagna, myckke goda, men ryttnar någodt. I dag har vi marknad, skall väl gå ut å se på folklifvet, någodt mulet 12 gr varmt.

Wåra kära hälsningar från din syster å Fader

Wi har saltat in 4 fjerdingar färsk strömming för vinterns behof

Farfar

Sundsvall den 31 sept 1917

*Tack för t samtalet å bref. Glädjande att du får vara frisk och kry, den stora förmånen hafva äfven vi här hemma, som väl är. Samtidigt mäd brefvet sändes skidorna å stafvar och förmodar dom kommer före dig till **Malmberget**.*

*Jag har haft samtal mäd Byggmästaren som bygger å **Sundsvalls Enskilda Bank** i Hudiksvall. Grunden är nu färdig. **Huset skall vara färdigt 1919**. Enligt Byggmästarens uppgift är det ont om rum äfven i Hudiksvall, skall du på allvar tänka på att slå dig ner där till våren änskönt det är dyrt, så är det bäst att annonsera om någon lägenhet kan erhållas, innan du ricktigt bestämmer dig. Wi har i dag haft bref från Nisse, han tycks finna sig bra där nere.*

I kväll skall Hulda gå i kyrkan å höra på song å prädikan å fira Martin Luther, det blir myckke högtidligt. I går var jag utte å hälsade på de tystas viloplats, där var lite snö, försvinner i dag utaf regnet. Bengt är kvar till på Söndag, skall då följa mäd Emma till Viskan. Hulda skall se efter om det fins några kallsonger å dig. Var myckke rädd om dina Pängar, så att du mäd det första får betala i Stockholm, att börja mäd.

I dag har jag fått din bok två sty, nu tål det att hushålla .Nu har jag inte mer att tala om, endast att jag är lite nerfös mer å mindre om dagarna.

Hösten 1917 reste Pappa upp till Lappland för att etablera sig som privatpraktiserande tandläkare.

Pontus och ”Doggy”

Han har nedtecknat sina upplevelser i : ”Min tid som tandläkare”

Erik

Edblad(Nisses bror) var Pontus bästa vän sedan barndomen

Han var en duktig fotograf, och sände många fina bilder till släkten .

Sommaren 1917. Farvel Spikarna, det okända Malmberget väntar

Hulda
Sundsvall 4 okt
1917
Käraste lilla
Pontus!
Äntligen
kommer dina
kläder. Jag har
nu skickat allt
som var ditt.
Några
underkläder
skickade ej
Nisse hem som
var dina, men
de kommer väl

så småningom. Josefs rock fick jag ej sända för far. Men Pontus, Ivar sade att du lånat kläder av honom, som han ville hafva igen, men inte var det med några hemma nu. Du får väl skicka honom dem. Jag skickade en skjorta av Josefs, för det var endast 3 st vita med. Var rädd om tvätten för nu blir det nog dyrt för dig, om du skall tvätta borta. Vi bjuder dig på lite kaffe med våfflor och jordgubbssylt på söndag fm. Kaffet blev lite hårt bränt. Du får ursäkta mig men jag hade så bråttom. Känn efter i vantarna och byxfickorna för vi stoppa några äpplen dit. **Ja, Pontus lilla jag hoppas att du nu blir belåten med skickningen. På lördag skall vi skicka lite till Nisse, det är ju hans namnsdag på måndag. Så skall Elsa ha ett paket, o. så Ivar. Om du ringer någon gång i slutet av nästa vecka så får du nog hälsa på Nisse.**

Slutar med de käraste hälsningar o. smaklig måltid Pontekorfv
I största hast din lilla-syster

Farfar

Nybrogatan 3 den 4 okt. 1917

Wår kära Pontus, Malmberget

Tack för telefonsamtal och bref, vi är friska å mår väl, och det har hitintill varit lite jämt att göra för oss båda två, inom en half timme sändes kofferten åter till dig. Hulda specificerar innehållet emellan hon vänder vafflorna på snabbkokaren. Vi har i dag haft bref från sjukvårdskorperalen nr 107, han mäd flera marcherade till Axvall på manöver återkommer på Lördag till Skövde. Elin har varit klen i åtta dagar, har legatt till sängs. Det var förståndigt att du tager vara på slantarna, hvilket är var och ens plikt, om man skall kunna slå sig igenom.

Wi törs för närvarande inte skicka Josefs vadmalsrock, för kommer Nisse hem, så kanhända att äfven han vill hafva den, det är svårt att vara mellanhand

Farfar

Sundsvall den 17 okt 1917

Tack för dina tvenne telefonsamtal. Vi önskar dig hällsa och välgång på ditt nybörjade 26te år och i fortsättningen af din tillvaro. Ja, nu har No 107 varit hemma och fått mättat en hungrig mage, han tänker bara på mat, å mat, å kaffe, och så fick han uttagit en tand, som han för länge sedan haft ont utti, kr 6, plomberatt en, kr 7, ny hatt kr 9. Det roligaste var, han mäd syster blef bjudna på bal hos Herrskapet Loek, i går morse tog han åter farväl utaf fader å hem i sällskap mäd sin syster till Viskan, der tomrummen i mattornistern blef fylld mäd varjehanda, i dag kl 11 återkom hushållerskan i sällskap mäd Bengt, som skall blifva stabo en tid, har låtit väga honom vid ankomsten, väger hela 21 kilo. Ivar har vi inte hört någodt ifrån på 3 veckor Här hemma har vi källaren som väl är Will du skriva ditt namn på de tvenne rekvisitjoner som mädföljer å återsända, troligt blir det helt och hållet spritförbud, när den nya regeringen kommer till makten. I Viskan mår dom väl, har just nu haft samtal mäd Sanfred. Får inte skriva vidare denna gång

Farfar

Nybrogatan 3 den 23 okt 1917

Tack för ditt bref af den 18 och ditt samtal den 20 dennes. Det är väl att du får vara frisk och har fult opp att göra, men var för all del försiktig, så du inte anstränger dig för myckke, så det inte går för dig som det gick mäd Telin i Östersund. Gå dagligen ut en eller flera gånger, för att hämta frisk luft å Mottjon och dertill vila i hemmet så myckke som tiden tillåter.

Undvik så myckke sällskap som möjligt, inte må du tro jag är ledsen på dig långt därifrån. Män jag känner mig nedtryckt, då inte hemmet kan bjuda de fodringar som hemmet är i saknad utaf då barnen gör sitt inträde. Ty ni själfva äro medvitna om vad som saknas och kommer att förblifva. Ditt hem står ju öppet, och du är ju liksom de öfriga barn och dina syskon välkommen att emottaga vad hemmet har att bjuda,

Förundra dig inte däröfver, att din fader tycks vara underlig och förålldrad, men Ålldren talar sitt språk och har äfven sina öfversättningar.

Nisse åker sina tre gånger dagligen fram å åter emellan brädgårdskontoret och bostaden, och sedan som det kallas Promeneras på kvällarna.

Vi har denna vecka haft bref från Lydia, Ivar har myckke att göra å deras Britta växer och kan snart säga mamma och pappa.

Hulda var klen i tisdags, låg hela dagen i går, onsdag var hon åter kry, var i går kväll och firade sin tillämnade Svärfades 60 åriga födelse. Jag var äfven bjuden, stannade helst hemma. Eljest må vi alla väl som godt är

Farfar

Sundsvall den 2 nov 1917

Vår kära Pontus Malmberget

Ett kärt tack för ditt bref från Porjus den 30 okt. Jag tror du börjar blifva orolig öfver din tillvaro, och de många ombuten på plattser. Men jag anser, att du inte

bör säga upp eller afträda din plats, förrän du fått klart om du kan få någon passande lägenhet, hvilket inte är så lätt att få och i synnerhet vid jultiden. Jag tycker du bör lugna dig till våren eller nästkommande höst, det går ju ingen nöd på dig och du har ju bra inkomst, men för mig får du göra som du vill och som du själf anser är till din bästa fördel.

Det första och angelägnaste är att få bostad som passar, sedan går det nog att få det öfvriga. Någon Fotogen fins ingen möjlighet att skaffa en liter i hela Sundsvalls stad ej heller i Viskan.

I afton skall vi dricka kaffe blandatt mäd röbeter i stället för korn. Hoppas att skidorna är anlända, vi är friska å krya som väl är, nu går inte kvälståget för åter nio på kvällen

De käraste hälsningar från Hushållerskan å Fader

Farfar

Nybrogatan 3 den 12 nov.1917

Tack för ditt samtal i går kväll

Vi har i dag uppvaknat mäd hälsa och stärkta krafter, och en härlig frykost 20 strömmingar, nio potatisar, en tillbringare mjölk, smör å bröd. Var inte det bra för oss båda, vi har en god abtit båda två som godt är.

Jag sänder ett aftryck på fasaden af det hus i Hydiksvall som vi talat om.

Jag skall emellertid Annonsera om en lägenhet på 4-5 rum på nyåret, skulle det inte lyckas att få någon då , så anser jag att det är klokast af dig att du stannar kvar där tils du får en passande, om det blir till våren eller nästkommande höst Du har det ju bra som du har det, och en god inkomst för en 25 årig grabb.

Det var en otur mäd skidorna, men det bör du se till, att du får betalt för dem.

Wist får du komma hem till jul, och är myckke välkommen utaf både fader å syster, men om det skulle bli långsamt å ensamt för dig till följd af att vi blir så ensamma, vi kommer nog inte att bjuda någon till jul, om Nisse kommer hem det vet vi ännu inte, om det blir till jul eller Nyår. Hoppas att du är rädd om dina inkomster, så att du mäd det första blir skuldfri i Stockholm att börja mäd

I förliden vecka skickade vi lite kåldolmar mm. Till 107an, Han är liksom de förra äfven i behof af någon slant emellanåt, till den bullrande magen inom

vapenrocken. Ja, nu har vi ätit en god middag, fårkött råskalad potatis ,å desär.

Hushållerskan sitter å hamrar på spelet i förmaket, i kväll kommer Åkessons jänter hit, i dag har vi varit uppe på det lilla rummet och gjort lite i ordning, burit ned några lass papper skrifböcker sopor mm. Efter grabbarna Hälsningar din Fader

Ivar

Rimbo den 18 nov 1917

Kära broder Pontus! Får först framföra min hjärtliga lyckönskan på din namnsdag om tisdag. Hoppas att Du nu hunnit bekanta dig så, att Du kan få det trifligt. Eller kanske föredrager Du att fira dagen i stillhet..

Det var länge sedan jag hörde något från Dig. Har du ej fått mitt bref af den 28/10?. Hoppas att Du i hvarje fall mår riktigt bra. Har Du lika mycket att göra som förut eller har det minskat något? Ni har vel snö och kalt däruppe nu? Jag mår som väl är bra och knogar på som vanligt om dagarna. Har mycket att göra fortfarande. På sistone har jag utfört en hel del operationer. Hade i förra veckan ett nervsnitt o. beh. Som var rätt besvärligt, och ha- lä- prim—M—fistlar, det tråkigaste vi har i vår praktik, och flera har nu gått till läkning. En svår operation, en hafkräfta gjorde jag också för en vecka sedan, Behandlingen af den blir långvarig, hoppas dock på ett gynnsamt resultat.. Denna veckan har jag också två operationer, tvenne krubbitare. Det är mycket landsskjutsar nu, då en del tåg blifvit indragna. Jag trifs dock fortfarande godt här. Om några dagar har halfva tiden gått och den kommande tiden kommer nog att gå snabbt. Sen vet jag inte vad jag skall göra. Burträsk och Norsjö är båda nu upptagna, och nu återstår mig intet annat än att slå mig ned någonstades och idka privat praktik utan tjänsteårsberäkning. Får försöka vikariera något sommartiden och efter ett antal år söka ett distrikt. Funderar på en plats i Södermanland. Det blir vanskligt, men man måste ju lefva. Nu börjar den ena efter den andra att slå sig ner uteslutande på privatpraxis.--- och hur skall det det då bli, då alla som finns på "Stutis" komma ut, och fortfarande tas 30 sty. In hvart år. Jag har haft ett par dagars semester för 14 dagar sedan. Var då inne i Uppsala och hälsade på . Att det var roligt där torde Du förstå efter så lång Skilsmässa. Fick då också tillfälle att bevista en konsert af Orkesterföreningen från Sthlm. Mycke stiligt var det. Hade här om dagen bref från pappa, som mår bra så vell som Hulda. Här är rätt långsamt om söndagarna, då är det sällan något sjukbud. Använder dagen mest till brefskrifning. I hopp om mycket trefligt på din namnsdag, slutar jag med mina hjärtligaste hälsningar från din tillgifna broder Ivar.

Farfar

Nybrogatan 3 den 15 jan 1918

Tack skall du hafva för bref af den 11, vi var så ängstliga för dig, att du skulle frysa och fara illa under resan, som det var så oerhört kalt. Det var ju väl att du kom lyckligt fram uttan några mishäligheter.

Och för min del är jag myckke tillfredställd öfver att du fick återupptaga platsen och hoppas att det skall gå framåt för dig genom en redbar behandling utti alla afseenden. Smörkortet som du sade till om åt Hulda i telefon, det tog du sjelf i din låda och lade ned i din plonbok.

Nisse telefonerade i söndags från Solefteå, Skall vara der till den 1sta i nästa månad, hans adräss är som vanligt, T.3. Solefteå.

Jag har just ingenting att skrifva vidare i kväll, vi är friska och krya

Farfar

Nybrogatan 3, 23 jan 1918

Tack skall du hafva för bref af den 19 samt för pengar kr 120 det var alldeles oväntande. Hoppas du har godt om patienter änskönt det är kalt, så du nu kan börja att bärga in utti dina lador för kommande behof. Kaffe får du någodt när Andersson får hem, vi skulle ha ringt i söndags men ledningen var sönder norrut. Några möbler beställer du väl inte för än i juni månad, men det vore bra om du kan få dem där.

Ännu har jag några träd kvar osågade, jag har varit lat till följd af att det varit så kalt, i dag kl 4 em 13 gr kalt. Nu är tvättkläderna torra så Hulda skall nu börja att gjöra dem i ordning, så får vi troligt skicka dem i nästa vecka.

Vi hade bref från Ivar i går. Han har slutat sin praktik på lördag. Hulda får sluta brefvet, skall gå till Jensens.

Hulda

Nybrogatan 3, 23 jan 1918

Kära Pontus!

Tack för ditt senaste bref! Jag är nu alldeles ensam för tillfället, men väntar Nanny när som helst, som skall dricka lite "Emelia kaffe" tillsammans med mig. Sen kl 7 skall vi tillsammans med Ragnar ut och åka skidor. Här är härligt månsken o –15 gr, så det är förtjusande skidväder. Vi skall köra ut till kyrkogården med en krans, det är ju mammas namnsdag i dag, födelsedag i morgon.

I söndags voro vi också ute på skidor på fm. En härlig fm. må du tro, kaffe var vi inne i Igeltjärn och kokade vilket smakade härligt. Sen var far och jag uppbyggda på middag till Anderssons vilket smakade härligt efter en härlig skidtur.

Men i lördags skulle du varit hemma. Jag var då bjuden till Maja på ungdomsbjudning tillsammans med en 8-10 st andra ungdomar. Vi fingo kaffe med supe' med mycket gott till. Så lekte vi "—" o. song och musik o. hade det riktigt trevligt. Det var allt synd att du inte var hemma då.

I går afton var jag till Sanna en stund. Gubbasen (= farfar) bor på Grand ännu, kommer nog inte hem mera. Du får ej nämna det för någon. Du hör att jag har det lite småtrevligt ibland.

I lördags fm- gjorde jag 8 kg god fläskorv. I morgon börjar jag med kläderna.

Om ,

du vore hemma nu så skulle du få kaffe i mitt rum framför brasan.

Ring någon gång är du snäll. Hur är ditt nummer? Maja hälsade dig så hjärtligt.

Slutar nu med käraste hälsn. Från din syster Hulda

Gubbas är fortfarande på gott humör

Ivar

27 jan 1918

Kära broder Pontus.

Hjärtligt tack för ditt utförliga bref för lite sedan. Det var riktigt roligt att få höra hur du haft det i jul och hur du tillbringat det tre veckor långa jullofet. Det var nog lika roligt för dig som far och syskonen, att du kom hem. Jag tänker det blir nog rätt trist där uppe i MalMBERGET, så det var nog behöfligt att du for hem. Det

var också härligt att få känna sig fullt fri. Jag hade fritt tre dagar i jul och var som du vet hos min lilla "gumma" i Uppsala. Jag hade mycket trefligt och många fina julklappar, de flesta till hushållet och hemmet. Bland andra gulröda gardiner till hemmet, 2 lufter synnerligen vackra och starka. Lydia hade sytt så myckert vackert, vackrast var en hvit bordlöpare och en tvättpåse. Nu fattast snart endast möblerna, och sen är det att gifta sig.

Jag är kvar här fortfarande. Sista dagen af assistenttjänstgöringen var den 24 Jan. Är nu äntligen legitimerad. Blef ombedd att stanna till 5. febr, då nästa assistent kommer. Jag har sökt en assistentplats på "Stutis" med förordnande, men fick den ej. Äfvenså ett års vikariat i Backa med förordnande, men kom för sent. Nu ämnar jag slå mig ner i Södertälje som privat veterinär. Jag har starkt funderat på Norrtälje, och många godsägare har försökt få mig dit, men jag tycker det är så liten landsbygd, mest skog omkring Norrtälje. Vid Södertälje skall det vara många gods och större bondgårdar och jag tror att det skall gå att tjäna så mycket där att jag kan existera Eljest reser jag väl till Norrtälje sedan.

Det blir dyrt att köpa alla instrument nu, men man får hos Ja--- taga dem på en växel. Men det är så oerhört mycket, som man måste skaffa sig. Päls måste jag köpa fårskinn nämligen, väska och allt möjligt annat. Det blir värst första månaden, sen går det nog. I vår under ko—skall jag försöka tjäna pengar. Sämst är det att jag ej kan få någon tjänsteårsberäkning, men skall försöka få ett civilt veterinärstipendium, då får man tjänsteår. Får se hur det lyckas

Häromdagen var jag på en finare supe' hos en godsägare här i Rimbo. Där träffade jag också Neldin, han spelade piano och vi sjöngo och hade riktigt muntert. Han bad mig hälsa dig

Har haft bref från far nyligen. Hemma må de så bra. Äfvenså Anna. Sven är nere i Blekinge Morbror Edward fyllde 60 år, och Sven gratifiserde honom med den mycket omtalade pendylen.

Får nu sluta med de käraste hälsningar från din tillgifne bror Ivar

Farfar

Sundsvall 6 febr 1918

Wår kära son å broder Pontus

Tack för samtalet i söndags, det är väl att du är frisk och kry, och dertill har full sysselsättning, och är sparsam mäd de femtio %, köper endast hvad som nödvändigt är, ty tiden tycks blifva värre för varje dag som går. Veden är nu uppsågad och sönderklyfven i källare, har en half famn nere på gården som skall börjas mäd.

Den lilla handuxan som du hade mäd i skogen kan vi inte finna ijen, kanhända du glömde den der ni vistades sista gången i skogen.

Från Elsa hade vi bref i söndags, dom mädde bra. Telefon från Nisse i söndags han var då återkommen till Skövde, två dagars resa. Från Ivar har vi ej hört någödt på länge.

Den minsta grabben Lasse i Viskan är sjuk, Lunginflammation är på bättringsvägen. Har kommet en räkning från Sunnessons som mädföljer, som antages höra dig till. I Söndags begrafdes fröken Hägglund, syster till fru Sjölund.

Ny har vi vackkert väder om dagarna, i dag 0. Du får hafva överseende att inte någödt ätbart mädföljde i lådan, våra sparade förråd är slut, och det allra nödvändigaste kan inte fås för pengar, inte en kopp kaffe bjudes bort, det lilla mjölet som fås måste användas till mat, äfven säckret vill inte räcka till om någödt extra förekommer.

Vi är friska å krya som väl är. Jag skulle inte hafva någödt emot om jag kunde vara mäd och tyckte det röda gardet i Finland. Stackars det arma folk der dom far fram.

Farfar

Nybrogatan 3 den 25 febr 1918

Vår tacksamhet för ditt kära bref i förliden fredag. Jag var då ensam, Hulda for till Viskan på torsdag, kom hem på lördag, och där uppe mådde dom bra alla. Det är väl att du är frisk och dertill fullt upp att gjöra, skulle du bjuda honom 3000 kr i afträde å stanna deruppe i några år, om du får lefva. Jag tror det skulle vara fördelaktigt för dig, sedan kunde du i en framtid sälja det igen. Du kan fundera på det. Vi äro friska och krya som godt är. Nisse är på sjukhus i Skövde, har fått halskatarr inte farligt skrifver han.

Vidare, vi hadde bref från Elsa i går, hon är inte bra har myckke ont i ryggen, doktorn hadde sakt det var reumatisk värk och blodbrist, hoppas hon snart blir bra igen, hon väntar äfven bref från dig.

Jag var i går bjuden till Jenssens på Kaffe, fru Palm var äfven där, dom sade att du hadde skrifvit till någon här i staden, att du hadde varit utte och åkt skidor och dertill skadatt dig, hoppas att det inte äger någon grund, är det en värklighet, så skall du vär mädela därom. Jag blef och är ängstlig tills jag får höra hur det är. Det vore nog så bra om du kunde gifva den gamle lite fludium. Hulda skall nu gå till stan, vi får skrifva mera nästa gång.

*Jag vill mäd omgående veta hur det är eller om du ville telefonera mellan 9 å 10
Kära hälsningar från syster å Fader*

Farfar

Den 4 mars 1918

Idrotten beskyddare var i Sundsvall i går för första gången. 100 tals sportmän skall vara kvar till den 12. Skulle du vilja vara mäd om firandet utti dessa dyra tider, så mädföljer ett lite bidrag kr femtio någödt försent får du hafva överseende vi hafva hälsan

Farfar

Nybrogatan 3 den 8 mars 1918

Min å vår kära Pontus

Tack skall du hafva för telefon, bref, den välkomna gåvan bibeln, som du bidragit mäd hvart sjunde blad, som blir både mig efterkommande generationer ett mer än kärt minne, och äfven tack för den välkomna lådan, alla tre var väl bibehållna.

Tack skall du hafva min kära gosse för allt.

Den stora minnedagen har liksom alla andra flytt och är nu blott ett minne, den var både högtidlig och angenäm. Emellan kl 12 å ett öppnades alla dörrar sång å musik från förmaket, till min stora förvåning inträder Sanfred, Elin, mågen M, Hulda, Lillemma.

Den älsta sonen betygar sin och sina frånvarande syskon, sin kärlek och ömhet till deras af ålder grånande sjuttioåriga fader, i hopp att han under deras kärlek Skall länge få vara hos dem.

På dagen kommer mycke både vackra och dyrbara blommor, och myckke telegrammer, inga inbjudna. På eftermiddagen kommer Åkeson mäd fru, Aug. Pettersson, Thun mäd fru, Fru Wickström, Borgmästarinnan mäd dotter, Fröken Lundholm, mågen M. , Lillemma, Fröken Elzen, blef bjudna på kaffe, äpplen karameller, vin å supe'. Sång å musik af Armida, Hulda, M. å skolmästaren, half 12 em. Släcktes lamporna, alla suntes glada å gemutliga.

Äfven i Daretorp spred 49 ljus från gran å kaffebord ljusa strålar, till den börd, inom deras bröst der den sjuttioårige utgått ifrån i fordom

I går afton thorsdagen, återvände Sanfred till sitt hem mäd gemål till ders hem å grabbar.

I går aeftermiddag kom Grosshandlare Paul Modig mäd fru å broder Abel till I Sundsvall på Sparkstötting, för att hållsa släktingar och se på alla tävlingar. Abel ligger i trean om nätterna. Det var lite rörigt i trean hela veckan.

Sanfred sa att du hade hyrt i Hudiksvall till hösten, är det en värklighet.

Våra kära å tacksamma hälsningar från syster å Fader

Paul mäd fru Armida å sjuttioåringen har i dag varit på traftäfljng, myckke folk äfven hästar, vackert väder.

Farfar

Nybrogatan 3 den 28 mars 1918

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för bref och samtal, det är väl att du får vara frisk. Wet du Pontus jag vill helt afråda dig att fara till Sorsele i april, vänta till juni, då är vägarna torra, ljust hela natten, då kan det äfven vara ett nöje att fara upp till Lappmarken, far inte förän i juni, så är du hyglig, för du skall veta att vägarna är Allra sämst på våren Wi har i dag haft bref från Nisse att hela kompaniet skall ligga i reserf i händelse några oroligheter på något håll skulle utbruta, så han fick inte fara till Stockholm, vi hadde skickat hans kläder till Anna.

Här hemma är vi friska, som väl är. Nu har Hulda fint öfver allt, men vi väntar ingen främmande, och vi kommer nog att hålla oss hemma öfver häljen.

Ivar tycker bra om det i Södertälje, men det är svårt för honom att få mat, det börjar att blifva rätt svårt äfven här, vi har inte haft någon mjölk på två dagar, vi får väl påskafton något. Köttet kostar nu 5 kr per kilo, nog går det bra för oss bara vi får bevara hälsan.

Vi skall nog skicka lådan efter häljen, det var glädjande att höra att du satt in så myckke på banken

Wi önskar dig en hälsosam å angenäm Påskhälj mäd kära hälsningar från syster å Fader.

Ägg 5 kr per tjog

Farfar

Nybrogatan 17 april 1918

Wår kära Pontus

Tack skall du hafva för båda samtalen, och en myckke kär tack för renköttet, som blef så välkommet, vi har lagt ner det i saltkaret, äfven våra sparade tillgångar börjar att taga slut, änskönt vår största sparsamhet, köttet är nu i pris 6,50 a 7 kr per kilo, och det som framigenom kan fåss går nog opp i 10 kr, så vår tacksamhet till dig är stor, som tänker på oss här hemma.

Jag hadde skrifvit ett myckke strängt bref till dig angående dina instrumed, men efter ditt samtal, och erhållandet af det välkomna köttet, så fick skrifvelsen hamna i kakelugnen, du skall i alla händelser vara myckke rädd om så väl dina som andras tillhörigheter, väl vårda och mäd omsorg förvalta de pund som kommit på vår lott, och en faders plikt är att gifva sina barn råd och förmaningar utti allt han förstår, som är ädelt och nyttigt.

Angående lakan, örngott å handdukar det är nog lite svårt att lofva dig utaf flera orsaker, för det första så har vi inte köpt något linne på flera år, så det blir mindre å mindre för varje tvätt, och örngott å handdukar har vi inte mer än vi väl behöfver. Sedan en annan sak, skulle du få någodt så kommer dom andra å vill hafva likadant som Pontus fått, om du vill Pontus så skall vi köpa åt dig vad du särskilt för tillfället behöfver, **så gör Hulda det i ordning**, du skall inte tro att det är hvarken snålhet eller svaghet från hemmets sida. Vi är friska och duktiga här hemma skall du tro, **Hulda i tvättstugan i går och i dag**, och i dag har jag afslutat min vedsågning, så nu har jag fyra famn Björkved sönderhuggen.

I dag har vi haft bref från Nisse, han tycker bra om det i Boden, han får både myckke å god mat, i söndags var Sanfred i stan, dom mår väl allesamman.

Nisses adräs, Stud bev No 274 65/16 Blomberg, Garnisonsjukhuset, Boden

Ivar ringde härom kvällen Han mår bra och har myckke att gjöra

Kära hälsningar från syster å Fader

***

I

I 70 års ålder nedskrev Farfar detta dokument

I.

År 1918 den 5. Mars Under Konung Gustaf den 5. tes regering, Erhöll jag Alfred Blomberg denna heliga skrift biblen på min 70 åriga födelsedag utaf mina sju lefvande ömma och kära barn.

Den förstfödde Oscar Sanfred född i Karlskrona den 7/5 1882,
Förmäld den 12/12 1908. Mädot Märta Elina född Wikström den 14/10 1888, i
Torpshammar i Torps socken i Medelpad.

II

Anna Armida född i Karlskrona den 3/12 1887 . Föreståndarinna å en Barnkrybba
Stockholm Enskede.

Elsa Elisabeth född i Karlskrona 1889 den 25/4.
Förmäld 1916 den 18/4 Mädot Jägmästaren Nils Thorsten Edblad
Derrans hem är Sorsele Lappland.

Sven Ivar född i Sidsjö Sundsvall år 1890 den 19/8

Examinerad Veterinär 1917 Hans arbetsfält är Södertälje
Förlovad med Lydia Gustafson Upsala
Och Förmälda Midsommarafton 1918 i Upsala
Äktenskapet upplöstes genom Lydias död den 16/3 1922

III

Lars Pontus född i Sundsvall den 15/10
Examinerad tandläkare 1917 Hans arbetsfält är Malmberget
Förmäld Midsommar 1922, Med Maggie Brissman från Malmberget
Deras första hem Hudiksvall

Hulda Emelia född i Sundsvall år 1894 den 24/4
Är husmoder i sin Faders hem i 7 år.
Förmäld den 15 April 1922 Med Ingenjören Ragnar Mikaelsson
Fr Sundsvall Deras första hem Wästerås

IV

Nils Alfred född i Sidsjö Sundsvall 1896 den 23/4
Studentexamen 1917
Fullgör sin värnplikt fem hundra dagar i Boden.

V

Hedningarna larma och Konungar och deras Kronor Wackla Men Gud är
densamma som väl är.
Det hemska värdskrig som jag öfverlevvat, hvilket tog sin början den 28 juli 1914
då Österrike Ungern förklarar Serbien krig.
Den 1.sta Augusti samma år förklarar Tyskland Russland krig.
Samma dag besättes Lyxenburg och Tyskarna intränger i Belgien, där äfven
Frankrike möter sin fiende Tyskland.
Den 5 Augusti förklarar Österrike Russland krig, Samma dag förklarar England
Belgien Tyskland krig.
Den 6.te förklarar Serbien Tyskland krig.
Den 12.te förklarar Montenegro Tyskland krig
Den 13.de förklarar England Frankrike krig mäd Österrike å Tyskland
Den 19 förklarar Japan Tyskland krig.
Den 24 Maj 1915 förklarar Italien krig mäd Tyskland Österrike och Ungern,
Till sist kommer Amerika och förklarar krig mäd Tyskland, Österrike och Ungern.

VI saknas

VII

Minnet från den Stenbeströdda Jord der min vagga rullat på sina medar. Den i fordom lilla grå torparestugan, som för länge sedan skattat åt förgjängelsen, Hvars jord nu tillhör kvistegården i Daretorp.

Utaf de Elfva barnen utti Lars Modigs och Majastinas äktenskap var jag N:o 9, och erhöill i döpelsen namnet Alfred.

Vid något över 7 års ålder faderlös vad sjukdom som förorsakade döden är obekant. Skoltiden i Daretorp var kort hufvudsakligen skulle Lutthers lilla och stora Katekes inläras utantill.

De medellöse erhöillo fri middag i skolan, der Majastinas barn voro inräknade Mitt första uppdrag i lifvet var vallpojke tårarnas år, då tusende rullar utför de magra kinder på den lille faderlöse

VIII

I fortsättningen Dräng pojke

Konfirerades af Kyrkoherde Hjärpe i Daretorps kyrka, Ett outplånligt minne från kyrka och skola ,

Utti dess kyrkogård vilar min faders stoft jemte fyra minderåriga syskon, Min fader och min moder voro båda inom Daretorp födda af soldatföräldrar. Min moders stoft vilar å Tidaholms kyrkogård

Efter fullgjord värnplikt tages avsked af Lilleskog och drängtjänserna Mina första arbeten som grundläggare och stenhuggare börjar vid Långed i Dalsland 1870 vidare

IX

Bångbro Nya kopparberg Emmaboda Kallmar järnväg

1874 till Karlskrona och Kungsholms fästning hvars gamla grundvalar skulle rifvas och modärniseras

Öfver allt arbetas det utti tolf timmar från kl. fem på morgon till åtta på kvällen så länge som dagen det tillåt

Wid trettiofyra och ett halft års ålder den 16 oktober 1880 blev jag af Telander Kontraktprost i Karlskrona utti Svärföräldrarnas hem å Stora Björkholmen, Sammanvigd mäd Bryggaren S.M.Håkanson och hans hustru Elsa född Olsson mäd deras äldsta gemensamma dotter Emelia Petronella född den 24 Januari 1860 Utti Karlskrona församling

X

Vårt första hem och vårt första bo bygdes under eget tak af föregående sparade medel

Under de kommande år från 1881 års början, är anställd som daglönare å Flottans varf i Karlskrona, mäd en lön af två kronor o 20 öre per dag, vår tillvaro blef otillräkligare år efter år

År 1886 dog vår andra son Sven Ivar vid 2 ½ års ålder Utti difteri var sjuk i tolf timmar

År 1888 den 25 juni lades Sundsvalls stad i aska

I slutet af Augusti samma år börjar jag att lägga en ny grund till vårt andra hem utti Norrlands hufvudstad Sundsvall

År 1889 flyttar min famelej från Blekinge till Norrland

XI

Underliga vägar och en Underlig ledning på våren 1892 står vårt andra hem färdigt bygt af sten, Utti fyra våningar, mäd öfversktift Nybrogatan 3

Hemmet står liksom en smuckad brud fint och puttsatt in och utvändigt och hälsar de sydländska pilgrimmer välkomna, hemmets grundläggare mäd maka och trenne (?) barn, vi var den första famelej under dess tak och och inom dess väggar, Utti detta vårt kära jordiska hem,

Efter några årtionden fick vi äfven ett hem Utti det natursköna Sidsjö två kilometer från Sundsvall, Der vi fick upplefva omkring elfva år medan barnen äro små, ett kärt minne från Sidsjö särskilt för de uppväxande,

1915 den 12 Januari kl. 3.20 f.m. kom den objudna gästen dödsängeln och tog maka moder från oss och hem, efter åtta dagars sjukdom lunginflammation

Vår kära maka och moder Emelia Petronella Blomberg född Håkansson afled stilla i natt nära 55 år gammal djupt sörjd och i soligt minne bevarad Sundsvall den 12 Januari 1915

Alfred Blomberg

Sanfred Elin   Anna   Elsa   Ivar   Josef   Pontus   Hulda Nils
Wikström

Sten o Bengt   Nils Edblad   Lydia Gustafson

XII

Hon var en ädel ömhjertad och god maka och moder i likhet med sina föräldrar var hon korpulent rätt lång och mörklagd

Hennes stoft vilar utti en kissta af Zink, inom träkistan utti famelje graf å Sundsvalls kyrkogård

Modren blef buren till den sista vilokammaren utaf sina fem då lefvande söner och hennes måg Nils Edblad

Wårt lif, Wårt hem, Wårt jordiska hem, är liksom blomman som växer upp ur jorden, i dag står den utslagen utti sin fågring och sprider sin ljuva doft omkring sig, i morgon kommer skördemannen mäd sin vassa lie, och blomman är inte mera till

XIII

1916 den 18 April sammanvigdes vår dotter Elsa, mäd Jägmästaren Nils Edblad af Prosten Kjällgren Utti vårt hem Nybrogatan 3 Sundsvall Elsa var 27 år gammal

Samma år 1916 den 5 Maj kl 11 förmiddag kommer meddelande från Hellefors bruk Genom telefon, att vår son Josef är sjuk. kl 2. e.m. Telefon från Filipstads lasarett att Josef är opererad sjukdomen allvarsam Den 6.te kl 1.30 e.m. är fadren inom Filipstads lasarets väggar

Det var en hemsk syn, min son ligger på ett enskilt rum är opporerad på tvenne ställen i magen och å vänstra sidan å bröstet, Det var någott magsår och en tarm var sönder

Stackars vår lille Josef som skulle få genomgå så stora smärtor och lidande, den 12 Maj kl 4.e.m. kom förlossaren hans timglas var då utrunnit utti sjelfva blomman af hans lefnad närma 25 år gammal

Han hade genomgått fyra klasser i Allmänna Läroverket och Handelsskola i Sundsvall, och i fortsättningen å trävarukontor

Han var en mykke snell Ungling han var vid medellängd och mörklagd

XIV

Vår lilla Josefs stoft vilar vid sin moders venstra sida utti fameljegraven å Sundsvalls Kyrkogård

Blomstret förvissnar Ungdomskraft försvinner, Kort är jordens härlighet. Men Gud är den samme i dag och i all evighet

XV

Ett minne till födelsebygden i Daretorps församling i Skaraborgs län för Guds förunderliga ledning och välsignelse

Jag lämnar härmäd gåvobrev till Daretorps församling femtusen 5.000 kronor sålunda

Två stycken fribref å tillhopa två tusen 2,000 kronor tagna af mitt lif i brand å Lifbolaget Svea, äro redan till församlingen öfverlämnade den 5/3 1918

Och tre 3,000 kronor kontant skola mina efterlevande barn, efter min död till församlingen öfverlämna och är särskilt testamente härom bifogat. Dessa 5.000 kronor skola af Komunalstyrelsen förvaltas enligt min här nedan Uttryckta vilja Kapitalet gjöres räntebärande genom utlåning emot första inteckning Utti jordbruks fastighet inom församlingen

Kapitalet får inte röras eller förminskas

Af räntan tages högst 50 kr årligen, att användas till en fäst för de fattiga inom församlingen om möjligt utti en skolsal den den 5 mars

Det öfriga af räntan lägges till kapitalet tills fonden blir till 10,000 kronor

XVI

När fonden blifvit 10.000 kronor skall af räntan först utgå 50 kronor till ofvannämnda fäst

Widare anskaffas för cirka tvåhundra kronor, kläder till några fattiga skolbarn fader eller föräldralösa helst sådana som äro födda inom äktenskap
Det öfriga af räntan fördelas mellan de mest behöfvande eller sjuka , som på sätt som komunalstyrelsen för gott finner
Gifvarens Önskan och vilja är, att den årliga fästen skall äga rum å gifvarens födelsedag den 5 Mars hvarje år, då jämväl kläder och gåvor utdelas

Denna donatjon gjöres af och på grund af erkänsla till Daretorps församling som bidragit till min näring och fostran i späda år.
Må det gifna i sinom tid få blifva till välsignelse och årligen sprida någon ljus stråle af glädje i barns och behöfvandes hjärtan

XVII.

Protokoll vid ordinarie kommunalstämma
med Daretorps sockens komunalstämmande
medlemmar i Kommunalrummet den 28 Mars 1918.

§ 7.

Uti en till Daretorps församling städd skrift hade Grundläggaren Alfred Blomberg i Sundsvall, med bifogade i behörig ordning upprättat testamente, förklarad sig vilja till församlingen öfverlämna en Donatjon af Kronor / 5.000 / femtusen att på i ofvannämnda skrifvelse angifvna grunder efter donators död tillfalla kommunen.

Efter tagen del af de vid donatjonen fästade villkoren förklarade sig kommunalstämman att med tacksamhet mottaga donatjonen i fråga.

I sammanhang härmed uppdrogs åt kommunalnämnden att förvara berörda testamente med bilagdaskriftliga villkor och i övrigt vidtaga de åtgärder som kan befinnas nödiga för bevakande av kommunens härvidlag uppkomna intressen och att sorgfälligt tillse det gifvarens önsknings noggrant fullgöra öres.

Kommunalstämman beslöt vidare att genom utdrag af detta protokoll till Herr Blomberg gifva uttryck åt sin tacksamhet för den erhållna gifvan och sin beundran för hans hängifvna kärlek till fädernebyggen där hans minne nu genom denna vackra handling för alltid skall lifva.

Skolläraren Gustaf Zandren
Fjärdingsmannen L.J.Andersson
Som ovan
Ruben Lundblad, Kom. ordförande.

forts.

XVII.

Haf pris och tack till dig
o Fader käre

Sundsvall 1920. Alfred L. Blomberg.

Farfar

Nybrogatan 3 den 29 april 1918

Wår käre son å broder Pontus Tack skall du hafva för ditt bref af den 22.

Det är alla gånger roligt att erhålla bref när postbudet kommer, i synnerhet när dom kommer med glädjande innehåll.

I går kväll ringde Lydia från Södertälje med hälsningar från Ivar, att han blifvit tillförordnad Läns eller Distriktsveterinär, den som var förut är död för omkring 3 veckor sedan. Det blir naturligtvis inte längre än till någon äldre blir förordnad. Hon sa att han har ovanligt myckke att göra, är utte jämt och dertill ofrisk. Det är ju glade underrättelser.

I dag bref från Nisse, han jublar över sin tillvaro i Boden, för den härliga mat å dryck, och det är i sanning att värdera, i synnerhet i dessa dystra tider, så jag å min å vår sida äro särskilt glada deröfver, och dertill så går det inte å några pengar för honom.

Elsa har vi inte hört någott ifrån, sedan dom fick den 3 veckor gamla tvillingen, det tycker jag var oklokt att binda sig,

Förmodar du har uppgjort med din prinsipal på ett eller annat sätt. Det har ju varit bra som du haft det, men det är ju trefligare och fördelaktigare att vara sin egen.

Om gud låter oss få lefva och hafva hälsan och det blifver sådant väder så far vi nog ut till Spikarna i slutet af denna eller början å nästa vecka och sätter vår potatis, och blir det varmt, så dröjer vi nog inte länge förrän vi flyttar ut. Vi skall äfven sätta Potatis hos Åkeson.

Köttet som du skickade skall jag betala, om du talar om vad det kostar, vi har det till middagar om söndagarna och det är härligt. Du skall tro att dom äfven i trean får lära sig att hushålla i dessa dagar. Lite såkker har vi fått af Sanfred för det vill inte räcka. Äfven potatis å lite mjöl har vi fått köpa af honom.

Du vet att jag är nyfiken, och äfven är det roligt att få veta hur barnen har det, nu ville jag så jerna veta hur myckke du har i Banken den 1sta maj, och det är ju mer än väl att få hafva hälsa och arbete, så att vi kan spara någodt för kommande behof.

Vi har hälsan och sänder dig våra käre hälsningar Syster å Fader

Farfar

Nybrogatan 3 söndag 5 maj 1918

Wår käre Pontus

Tack skall du hafva för ditt senaste bref. Det är mer än glädjande att få bref från barnen med Underrättelse att dom är friska och finner sig väl och dertill höra och förnimma. Att den säd som är sådd har fallit i god jord, och gifver sextio å hundradefallt ijen. Tack skall du hafva min käre Pontus för underrättelsen om den skörd, som redan är inbärgad, det var i sanning både hederligt å bra jort utaf dig, inte kunde jag tänka mig att få se sådana siffror på denna korta tid. Med

sparsamhet, Arbetsamhet, Redbart arbete, en Hedrande vandel, hvilket är vår plikt om det skall gå oss väl.

Elin sonkvinnan har varit i stan några dagar, och blifvit plågad af en hårdhänt tandläkare. Wi har haft bref från Ivar och telefon från Lydia i går kväll, han har så ofantligt myckke att göra. Dom har hyrt en lägenhet på tre rum och kök.

Dom skall gifta sig i sommar. Idag lyser det för kodocktorn i Uppsala Domkyrka. Du får väl gratulera dem mäd någodt. Sanfred fick en servis för 70 kr, Ivar skall få 75 kr, så får han köpa vad han vill och 25 Kr från Hulda å Nisse. Dom ville att jag skulle fara nu, men det gör jag inte, i vår eller i sommar.

Om det blir passande väder och vi får hafva hälsan, så far vi nog ut till Spikarna i slutet af veckan och sätter potatis. Jordgubbar har vi satt 100 plantor, i morgon skall vi sätta potatis hos Åkesson,

Första maj var mycket lugnt, inte så mycket folk som förra året, ännu har jag lite snö kvar på gården men vackkert väder, något kallt på nätterna, kl 3.30 10 gr varmt i skuggan. Din sparbanksbok kan väl ligga kvar i lådan, du får väl 5%. Men ditt guld som äfven ligger i min snusdosa, har du inget bruk för det.

I går var det en gumma från Tynderö till oss mäd 2 kilo smör, Jag bjöd henne på Biograf förutom kaffe och ett vänligt bemötande.

Nisse har vi inte hört någodt ifrån sedan Hulda skickade den vita mössan som han skulle bära den 1sta maj . Karl Modig har förlofvat sig mäd en dotter till Kapten Söderström, som bor här i Stockholmshusen. Någodt kött skall du inte skicka mer, det är så besvärligt att få det från stan, Det är tredje söndagsmiddag, som ditt renkött varit på bordet och mättat våra hungriga magar.

Kära hälsningar från Hulda å Fader

Farfar

Spikarna den 29 maj 1918

Tack skall du hafva för ditt senaste bref, och hälsningar i Nisses. Det var roligt för er båda två att ni fick fira Pingsthäljen tillsammans. Du var mej en le—m grabb till att lägga ihop pengar, det är i sanning storslaget, att få in så stort kapital på så kort tid, men framför allt, att alla arbeten gjøres omsorgsfullt och samvetsgrant, och var lindrig der fattigdom är rådande.

Det var ju bra att ni kom överens om att du fick hyra, det är nog trefligare att vara sin egen, men bättre afär hadde det varit att köpa. På Cirka tre år hadde det varit ditt, men det är bra som det är enligt mitt tyckke , må du nu få hafva hälsan, så går det nog bra för dig, min kära Pontus.

*Ja, som du ser så är vi återijen landstigna på Spikarnas jord och klippor för att njuta och hämta vederkvickelser utaf den härliga luft och natur, vi fluttade hit den 22 dennes, **vi har haft myckke att göra mäd vårt jordbruk, och den myckkna jordköring och renhållning från fiskarnas WC. Der vi erhåller minst 30 lass, inte** är vi susslolösa må du tro. Nu kommer våra härliga Potatisar upp som vi satte den 16. äfven ärterna börjar att komma, å jordgubs plantorna, som vi satte i höstas dom är fina. Tack äfven för ditt bref af den 25 dennes som vi erhöi i går,*

jag tror du riktigt trollar ihop pengar, måtte du bara få hafva hällsan, var för alldel rädd om din krop i alla afseenden.

Nästa måndag den 3/6 skall vi far in till staden och då skall vi skicka dig någodt, som Hulda får göra i ordning å märka åt dig, så vi skall nog ordna om, så att du får vad du behöfver, om det blir lite dyrare än vanligt, det kan ingen hjälpa.

Wi har erhållit bref från Ivar mäd inbjudan till bröllop midsommarafton, nog vore det roligt att närvara, men jag vill inte gifva mig ut att resa nu under de vackraste dagar vi har på hela året och dertill utti dessa bistra tider .

Från Nisse har vi haft bref, han ville nog komma hem till midsommar men jag vet inte om det är klokt så lång väg och dertill dyrt , ont om mat . kan ju inte fåss för pengar. Hälsa till Elsa å Nisse du torde inte få någodt bref innan du reser.

Våra kära hälsningar från syster å Fader.

Nisse Edblåd

Sappetsle den 4/6 1918

Broder!

Jag fick ditt bref i dag just som jag skulle knoga i väg till sommarjobbet och innan jag släpper, kontakten med "stora världen" vill jag skicka några rader till dig till vägledning och upplysning på din väg till landet bortom äran och redligheten Först må du veta att min cykel är skickad till mötes i Hällnäs ej till Bastuträsk. Vägen från Hällnäs är mycket bättre att cykla och följer så gott som hela vägen Vindelälven. Du löser alltså biljett ned till Hällnäs och när du kommer dit går du till gästgifvargården och ber att få den cykel som är försedd med din adress. Du skall följa vägen över Åmsele d.v.s du viker af åt höger ett par mil från Hällnäs, den andra vägen går öfver Lycksele och leder äfven den till samma mål, men är en hårsman längre och tyngre att åka. Helst bör du ställa så att du kan starta från Hällnäs på eftermiddagen för att kunna ta mesta vägen på natten, då det är svalt och lugnt. Undersök först att cykeln är i ordning, rätt sadeln till lagom höjd, lägg helst en rock öfver så det blir mjukt att sitta, du har 21 mil att trampa. Försök inte att få upp farten så att du behöfver flåsa, men så att du inte fryser om du tar af rocken. Framför allt rum för bröstet och jämn takt. Du kan höra dig för i Hällnäs hvar du kan öfvernatta, res bra mycket öfver halfva vägen i första hoppet, men i hvarje fall inte så lugnt, att du inte hinner hvila ut på en fyra å fem timmar. Så mycket mat som kortleken medgifver torde du nog få köpa efter vägen. Drick helst inte förän du slutat dagsresan det bara mattar, rök ej heller under trampet. Jag för min del har åkt 18 mil på 9 ½ timme utom 8 timmars vila på det sättet. På cykeln kan du utan olägenhet ta 15 kilo packning. Af fiskedon behöfver jag endast några flugor till, allt annat har jag nog af. Kan du komma öfver något smått i konservväg så är Elsa tacksam. Försök komma öfver lite sötsaker. Det kanske inte skadar att du tar med eller skickar upp en helgdagskostym, man vet ju inte. Att sommartid lita på busskörare är inte rådligt de köra inte ofta och inte regelbundet, dessutom vilja de nu ha 30 öre per kilo från Bastuträsk. Bäst och säkrast är att posta sina grunkor

Beträffande vägen så har du endast att hålla dig efter Vindelälven sedan du lämnat Åmsele. När du har 23 km kvar kommer du till en gästgifvargård, som heter Blattniksele, där bör du stanna och äta.

Underrätta per telefon då du reser från Vindelgransele. Du kan ju telegrafera från Hällnäs när du startar också, så vi veta på ett ungefär var du finns. Själf kommer jag nog inte hem förän dagen före midsommarafton, men Elsa är väl som intresserad tänker jag. Jag kan garantera pannkaka åt dig när du kommer. Byt kort när du far och ta med hela leken! Jag underrättar gästgifvaregården i Hällnäs om cykeln och din ankomst.

Lef för öfrigt och glöm inte det viktigaste i åkningen, jämn takt uppför och utför, forcera aldrig och sacka aldrig. Drick inte men stoppa gärna en hård brödbit i fickan att tugga på. Skulle det lämpa sig så kan du stanna vid vilken tid som helst vid vilken gård som helst. De äro vana vid sådant.

Nisse

Farfar

Spikarne i Sundsvall den 25 juli 1918

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för ditt bref i Boden.

Ja, nu har du sett hur det ser ut i lappmarken. Det var nog roligt för lappfolket och äfven för dig att hållsa varandra efter en så lång skilsmässa, det är väl att dom trifs där uppe. När du skrifver så tala grundligt om hur dom har det och om dom har barnet kvar.

*Ja, nu har det blifvit tystare igen på Spikarna. Wiskan herrskapet tog farväl den 18, och Nisse den 22, Anna skall stanna till den 30, skall sedan vara i Viskan 14 dagar, sedan är vi och grisen kvar. Wi har nu varmt om dagarna, så nu badar jag dagligen och föröfrigt lite jämn sysselsättning. **Nu börjar vi att få smaka af årets skörd Potatis och jordgubbar och snart får vi ärtskidor och morötter en härlig soppa, lönen börjar nu att komma för den myckkna jordbäringen***

Nu skall du snart få två par lakan, 4 örngott, och 2 dussin handdukar, dom är färdiga utom märkningen, så dom kommer snart. Jag lyckades få köpa väf till det samma priset, få se vad du tycker, om det och priset, så kan hända jag kan få köpa mera

Kära hälsningar från dina tvenne systrar å Fader

Farfar

Spikarna den 30 juli 1918

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för ditt bref af den 23 dennes. Det är väl att du och vi alla får vara friska och krya, det är roligt att höra att du har myckke arbeten, men du må vara försiktig så att du inte öfveranstänger dig, liksom Telin gjorde i Östersund.

Ja, nu är vi ensamma igen. Anna for mäd Tynderö i morsse intill staden, skall sedan stanna i Viskan till i medio af nästa månad, I kväl skall Hulda fara in till

staden och vidare till Viskan kommer tillbaka på fredag. Lill Emma skall komma hit i stället och blifver husmoder åt Gubben å grisen.

Jag är dig myckke tacksam för att du tänker på mig mäd lite Flydium emellamåt, du får skrifva vad det kostar, ty jag vill gärna betala det, om du skickar någon kognack som ilgods , så skrif som tidigt, i händelse inte någon notis skickas hit ut. Tack skall du hafva för det förra.

Hulda har inte fått färdigt dina gräjer så hon kan skicka dom nu, men kommer hon och skall fortsätta. Vi har varma och sköna dagar nu på Spikarna

Kära hälsningar från Fader

Hulda

Käraste Ponus!

Tack för senaste bref. **Har nu märkt snart 1 dussin handdukar till dig, o. skall jag fortsätta med det öfriga, när jag kommer hem från Wiskan.** Jag är uppjuden till Elin kalas i morgon. Du må allt tro att det var rörigt här uppe för----- den här månaden. Vi har nu fått smakat på våra potatis o. grönsaker o. jordgubbar, äter nu allt emellanåt, det blir högst en 10 st i taget, men du må tro de äro läckra , har nu satt flera plantor. Vi bär jord och knogar på om dagarna. Sanfred å Nisse gjorde färdig vår terass som ni börjat på, så du må tro att vi nu har en härlig utsikt. Skall nu bjuda far på kaffe, o. så skall jag resa med 5 båten till stan. Nästa vecka skall jag ut och plocka bär, du må tro att jag nog skall gå till vårt bussiga lingonställe i år också. Sänder dig de käraste hälsningar

Från din syster Hulda

Farfar

Sundsvall den 14 sept 1918

Vår kära son Pontus

Får härmäd meddela att vi nu återijen inflyttat till staden vilket ägde rum den 12. Som väl är så äro vi nu friska och någonlunda starka igen.

Den 3dje samma dag som det kom mäddelande om, att sända din Frakkostym, så blef Hulda myckke häftigt sjuk mäd hög feber, hon låg nedbäddad i 4 dygn, ingen menniska att få till jelp, så det var för oss omöjligt att komma in och sända dig några kläder.

Hon är nu kry igen som väl är, men myckke matt, så den största försiktighet får iakttagas. **Här som nästan öfverallt i vårt land är det myckke sjukligt och den objudna gästen döden gör sina inträden utti det ena huset efter det andra och när det blir vår tur, det är ännu fördolt.**

De sista fjorton dagarna på Spikarna var tråkiga, regn å stormigt, vi fick myckke lite mäd lingon mäd oss hem i år. Cirka 18 litter. Det är smått mäd allt vad mat heter och värre sunes det ut att blifva. Wi har i dag erhållit bref från Ivar, han har haft myckke att göra och trivs gott där nere, men Johannes Modig har ju fått destricket, och han vill hafva bort Ivar, så det är ju lite tvistigt dem emellan. Nisse har vi inte hört ifrån på längen. Boklådan kommer nog snart, äfven det övriga, när det blir färdig märkt.

Idag lördag har vi uppehållsväder mäd solsken 14 gr varmt utte kl 3 em.

Fram i nästa månad får vi väl taga ut ditt utflyttningsbetyg.

Våra kära hälsningar från syster och Fader

Farfar

Spikarna den 18 sept 1918

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för bref af den 14, jemte kort af Lapparna, dom ser ut att vara både pigga å glada, äfven tack för sändningen, det är hyggligt af dig den får inte röras förän vi kommer in till staden, vilket torde blifva i medio eller slutet af nästa månad. Wi har hällsan här hemma som gott är och vi har fullt upp mäd att gjöra från morgon till kväll, mäd jordbruket, vedhyggning, jordbäring, Bärplockning mäd mycke öfvrigt. Äfven grisen fordrar rätt myckke upppassning. Ännu fortsätter jag dagligen taga ett bad i Tranviken, men det börjar redan att blifva något kallare. Wi njer dagligen utaf den skörd som växer på våra klippor, särskilt Potatis såckerärter, morötter, idag vankas det jordgubbar till desär. Det är småt om blåbär i skogen i år äfven lingon synes det att blifva småt om i år, men nog får vi till vårt lilla hushåll, Hulda är styf att plocka bär som du vet, vi har haft bref från Nisse daterad den 13 han har varit rätt hårt sjuk, legat några dagar feber 39,7 är nu bra igen och i tjänstgöring.

Lydia sonkvinnan har skrifvt en gång sedan hon blef fru, och ärft Grunläggarens namn, kodocktorn har väl inte haft någon tid ännu.

Anna har talat i telefon till Hulda innan hon reste från Viskan.

Kasören har skrifvit och tackat för alla besvär som de förorsakade å Spikarna, från Lapparna väntar nyheter.

Idag solsken och härligt väder, vi är alldeles ensamma i dag och vi njer af den härliga middag utte i det fria och öfver vår tillvaro här utte på Spikarna. I år tjänar fiskarna stora pengar, i Torsdags natt fick Wicklund 101 fjärding strömning a' 17 kr ända upp till 20 per fjärding. I år betalar vi i regel 1,5 per kanna för strömning, 3,5 för fisk

Wi sänder våra kära hälsningar mäd önskan om en god hällsa.

Din syster å Fader

Farfar

Nybrogatan 3 den 22 sept 1918

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för ditt bref jemte postvexel å femhundra kr Det käns både gott å glädjande att Gud låtit mig få lefva till den dag efter svett och mödor få inbärga utaf den skörd, som i flydda dagar och tider är utsädd, och mitt håpp och min tro är att utsädet skall blifva till stor välsignelse och gifvas sextio och hundrade. Må Gud i fortsättningen gifva dig hällsa och krafter, att arbeta utti det kall, som du efter ett troget och ihärdigt arbete har förvärfvat.

Wi hafver hällsan som väl är. Hulda har nu gjort vårt hem rent och hemtrefligt efter inflyttningen, Gubben passar vår lille gris, tager upp potatisen hos Åkesons, Ragnar M. drager hem dem på kvällarna efter slutatt arbete, så vi har fullt upp att

göra om dagarna, men det regnar nästan dagligen mer å mindre, så att potatisen börjar att ruttna i jorden. Din studieskuld kan vi ju granska, när du kommer hem till jul, jag skall afskrifva vad som du har lust att afbetala. Om du inte vill insätta flera pängar där uppe, så om du vill så kan jag insätta på sparkassa åt dig här, det kan vara onödigt att sätta in mera der tills vidare.

Här i staden är myckke sjukligt och många dödsfall, i går begrafvdes en yngling som hette Sundström, han gick i tredje ringen å Läroverket. **I förliden söndag var det 16 sty som begrafdes i Njurunda kyrkogård.**

Alla de våra är friska hitintill, inte annat än vi vet, Bref från Nisse han är nu i Solefteå är jämt hungrig, i går skref jag till Elsa att hon skulle skicka oss lite smör, som vi är uttan till våra måltider.

Nu är det ettermiddag, jag har idag varit utte vid grafven, der var blommor å grönt, så där var riktigt vackkert.

Kära hälsningar från syster å Fader.

Wi har i dag erhållit Brefkort från Furir Blomberg 3dje Kompani, Trängen Sollefteå. Han är frisk och har stigit i graderna.

Nisse o. Elsa

9 okt1918

Käraste Pontus!

Tack för du ringde så vi fick höra att du mådde bra! Nu har vi sjukdomen (anm. Spanska sjukan) i Sorsele, det sägs att 4 st. äro döda ute i byarna och sjuka överallt här omkring. Det har kommit en ung läkare hit o. en sköterska, de har fullt upp med arbete. Jag är ängstlig för Nisse, han är långt borta vid Arjeplogs gränsen. Uti Arjeplog har det varit mycket sjukt. Nisse blir borta till omkring 19-20. Kära Pontus vi har den äran att gratulera dig på din födelsedag! Mätte du få vara frisk och kry alltjämt, så går allt bra sedan. Är det 26 år du fyller nu? Tänk vad tiden ändå går fort. Vi har ingenting att sända dig tråkigt nog. Du kanske ställer till med ett litet kafferep. Har det börjat snöa i Malmberget ännu? Inte här. Men snön hänger visst i luften det är så tjockt.

Skall idag skrifva till Elin, hon fyller 30 år den 14 okt. Har du fått bref från Ivar och Lydia. Vi skrefvo för väl ett par månader sedan men vi har intet svar fått, men det kanske var fel adress, Tonkällgatan.

Pontus, inte visste vi att Nisse hade rest från Boden , då hade jag ej bedt dig sända skorpor, du gjorde väl inte. Tänk att lill-Nisse har varit sjuk två gånger och blef frisk igen. Är han riktigt bra tro? Nu får han väl slippa lös, det skall nog kännas skönt.

Pontus. Skrifver och tycker att vi skall inte resa hem till jul, om vi – han säger att det är oförståndigt, då vi inte är tvungen. Vi får väl se hur det ser ut vid jul. Om jag tordes be dig vara snäll att skaffa oss lite pulfver (Acetyl) och en flaska munvatten, det är omöjligt att få tag i det på vårt närmaste apotek. Alla människor köper pulfver. Bli inte ledsen på oss Pontus och haf trefligt på din födelsedag! Har du bytt matställe?

Kära hälsningar från dina tillgifna. Nisse o. Elsa

Farfar

Sundsvall 29 okt 1918

Vår kära Pontus

Tack för samtalet i söndags, vi är riktigt oroliga, trodde du var sjuk, som inte låtit höra af dig på så länge.

*Nu har jag tagit ut ditt flyttningsbetyg, som härmäd sändes, må du få hafva hälsan i fortsättningen och en god trefnad varhelst du kommer att vistas. Det är underligt huru tiden vexlar, det är ju inte så länge sedan vi var 10 utti hem och härd, nu får jag skriva endast tre utti Uppbördslängderna, och snart är förvisso äfven edert hem blott ett minne. Wi har som väl är hälsan här hemma och **alla de våra har hitintill varit befriade från den smittosamma sjukdom, som spritt sorg och saknad inom otaliga hem.** I dag är Sotaremästare Isakssons ende son död 23 år gammal, förlofvad. Fröken Lundholm är sjuk har legatt omkring fjorton dagar.*

Hulda skall nu gå till staden, våra kära hälsningar låt höra af dig någodt oftare

Din syster å Fader

Farfar

Nybrogatan 3 den 17/11 18

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för bref och Postväxel i dag. Hur bär du dig åt, som får ihop så myckke pengar på så kort tid. Det är skönt att veta och vara förvissad om, att dom är på ett ärligt och redbart sätt erhållna, efter ett föregående mödosamt arbete. Det lilla rummet på vinden har vi hyrt bort till ett fruntimmer, som heter Karolina.

Hulda säger att du känner henne, hon var husvill, kunde inte få rum någonstans, så vi tyckte det var synd om henne

Måndag. Hulda blef klen i går ligger äfven i dag därför blef inte brefvet färdigt eller skickat i går, så nu må du tro gubben har nog lite att göra , vi hoppas att hon snart skall blifva bra. Fröken Lundholm har nu varit sjuk i fem veckor, äfven fröken Nordström har varit sjuk i åtta dagar, men dom är nu bättre, i fredags ringde Ivar, dom är friska, men strid mäd Johannes, han vill ovilkorligen att Ivar skall derifrån. Vi har solsken och vackert väder om dagarna, 3 grader varmt kl 15 em. Någodt frost i natt, få se hur länge vi kan hafva vår lilla gris om det blir kallt. Skulle du inte kunna få spritkort deruppe, då skulle du få 2 liter. Jag måste draga upp min konjaksflaska i går, hon (Hulda) vill bara ha konjak, vilket är myckke bra när man blir klen. Hulda frågar om du kunde skaffa lite kaffe liksom i förlidet år. Kära hälsningar från syster å Fader.

Farfar

Nybrogatan 3 den 30/11 1918

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för pengarna i dag kr 500. Du riktigt öfverraskar mig, har nu emottagit denna månad två tusen fem hundra, du må hafva mycket att göra, och dertill oerhört ansträngande , men framför allt var rädd om din hälsa, så att det inte går med dig som Telins so..

Wi är friska och krya som väl är, äfven grisen är matfrisk, få se om vi slaktar honom i nästa eller påföljande veckka.

Eljest är allting godt och väl i hemmet våra kära hälsningar från Syster å Fader.

Farfar

Nybrogatan 3 den 10/2 1919

Tack skall du hafva för samtal, bref och pänningar. 100 Kr. Det var öerhört vad pengar du samlar in. Du måste hafva ofantligt myckke patienter och ett ansträngande arbete, öfveransträng dig inte vad du gör, var för all del rädd om din kropp och hälsa.

Äfven ett kärt tack för tobaken, det kom mig tilhanda utti oskadat skick.

Genom något slarf af Hulda, så fick flaskans många delar komma utti slaskhinken och innehållet användes att tvätta golfmattorna mäd. Nog var det lite förargligt, men tack skall du i alla fall hafva för din alltid stora välmenighet. Jag hade lagt den på mitt skrifbord.

I går hade vi 5 gr varmt utte. I dag 7. Det börjar redan att blifva svart på gatorna. Vi hadde bref från Nisse förliden fredag, han mädde och som det låter så trifvs han där uppe, måtte han bara få vara frisk. Jag var inte riktigt bra förliden veckka , men Är nu fullt kry igen.

Tack skall du hafva för kortena. Elsa och Nisse har vi inte hört något ifrån sedan på ny året. Vi har nu återijen skrifit till dem . Hulda skallfortsätta

Kära hälsningar från Fader Allenfred

Hulda

Kära Pontus!

Ja, kära du , du får verkligen förlåta mitt slarf, men jag förstår inte hur det gick till. Jag slog inte emot något, utan den sprack i min hand. Tråkigt var det för Pappa var ju så glad att få lite förstärkning i skåpet sitt. Nästa gång skall jag väl akta mig, men var inte arg på mig är du hyggelig. Ja, Pontus skall vi lägga ut pengar för kransen, Nisse betalade den aldrig.

Om du talar vid Elsa o. Nisse, så fråga dem varför de aldrig skrifver till oss, de må väl aldrig vara sjuka däruppe. Var i går fm. Ute på kyrkogården, där är så rart och fint. I hopp om att du inte är allt för ledsen på mig Pontekorfv sänder kära hälsningar från syster Hulda.

***

Kapitel 4.

Farfar

Nybrogatan 3 den 8 / 3 1919

Vår kära Pontus

Tack skall du hafva för samtal å bref. Vi har som väl är hällsan här hemma och 71 års dagen firades i all enkelhet.

På morgonen spelade Hushållerskan och sedan bjöd hon kaffe på sängen, på förmiddagen kom Kalle och Åkesson, på kvällen Jensen mäd fru och lill Emma.

Några telegram å bref, telefon från Ivar jemte bref.

Genom Sanfred har vi hört, att en ny tandläkare har för en tid sedan slagit sig ned i Hudik, det var förargligt, så nu har du inte att vänta någodt därifrån. Det var sant jag fick äfven blomman en stor och vackker från Viskan.

Nu skall jag fara ut till Skönsmon och köpa kaffe å säckker

Farfar

Nybrogatan 3 den 16/3 1919

Vår kära son Pontus

Hur står det till mäd Tandläkaren, har du glömt trean och dess innebyggare, vi är väl kanhända någodt bortskämda från det hållet, vi är vanda vid antingen samtal eller bref nästan varje veckka.

Nästkommande tisdag afton stiger jag på tåget och åker direkt till Vestergötland och på hemvägen hälsar jag på de unga i Södertälje d.v.s. så vida Gud låter mig få lefva och hafva hällsan, du kan ju mäddele dig med Hulda emellanåt. Sanfred och Elin är i Hudiksvall, dom skall komma hem i natt till viskan. Jag har i dag varit utte på kyrkogården och där var så ljust och vackkert utte. Vi här hemma hafver hällsan som väl är, må jag bara få hafva hällsan medan jag är utte. Jag skall vid tillfälle låta höra af mig. Skrifver till Elsa och Nisse i dag
Din Fader

Hulda

Kära Pontus!

Nu tror jag du alldeles glömt bort oss, är du sjuk eller har du gått sta och "kärat ner dig, men alltid kan du få någon stund över att ringa, det känns så tomt för oss, när ni dröjer för länge. Ring någon kväll till mig är du snäll. Som du ser så ämnar sig Gubbas ut å resa, det kommer nog att bli lite konstigt om dagarna. Emma kommer om kvällarna till mig. På onsdag börjar jag nog hos tandl. Men huga vad jag gruvar mig. Det är lyst för Erik Thelin. Sanfred skulle ta reda på hur det var med tandl. I Hudisvall, ring till honom.

Hinner ej mer skall kila till Västra. Här mansben = friskt värre, alldeles för fint väder att ströva omkring ensam, hoppas på bättre tider snart. Hälsa i all hast.

Gulli

RING !!!!!!!

Farfar

Nybrogatan den 16/3 1919

Kära Pontus!

Ett kärt tack för det länge efterlängtrade brevet till din Syster Hulda i dag .

Som du ser, och äfven genom din broder Sanfred blifvit underrättad, så blev min resa inställd tills vidare, få se hur det blifver längre fram på våren, om Gud låter mig få lefva och hafva hällsan.

Wi hafver i dag haft samtal mäd Ivar, dom har fått sig en dotter i dessa dagar, men tråkigt Ivar är äfven sjuk har varit nedbäddad sedan Lördags, var någodt bättre i dag, så han var uppe och talade i telefon men han var myckke matt,

skulle lägga sig ijen, han hade varit utte på en sjukresa å förtjult sig hoppas att han må snart blifva återställd. **Anna är och har varit hos dem sedan i lördags,** hon skall stanna hos dem denna veckka Tack skall du hafva för de 1000 kronor, som jag erhöill den 17dennes, det går raskt undan för dig att samla ihop munt. **Hulda hade bref från en tummare i går, från en tandläkare i dag, båda voro hennes bröder. Men märkvärdigt nog hade dessa hennes båda bröder vid skrifvelsen glömt, att hon äfven ännu har en af ålder grånad fader, Men fadersnamnet och hälsningen till fadern saknades i båda brefven, var inte det underligt.**

Anna

Farfar var en naturbegåvning när det gällde att finna träffande satiriska formuleringar

Wi här hemma äro friska och krya som väl är, här är rätt sjukligt nu ijen och särskilt i Läroverket, i dag begrafves Johannes Röst, hans hustru dog för 4 månader sedan

Nybrogatan

Ista April 1919

Tack skall du hafva för brev och för Pänningar kr 1,500. Det är alldeles för myckke pängar, som du får ihop på så kort tid. War för all del rädd om din hällsa borta och hemma, ty den är mera värd än pengar och kan inte få återköpas. I Södertälje är det tråkigt, Ivar är nu bättre och är nu uppe, men myckke matt. Värre är det mäd Lydia hon har 40 gr feber och den ena lungan är angripen, docktorn går dit två gånger dagligen, hennes moder är der, någon sjuksköterska fins inte att få, han mädelar oss mäd post varje dag, vi ringde i går kväll skall äfven ringa i kväll. Wi tycker att det är så sund om dem der nere. Det skall vara ett under om hon skall genomgå den hemska sjukdom. Wi här hemma äro friska som väl är intill vidare. I mitt förra bref sände jag några rekvisitjons blanketter, som du skulle fylla ditt namn på, du hade vist glömt det, du kan skickka dom vid tillfälle, jag försöker nog att utfå de tvenne litrar.

Wi fick ovanligt myckke snö i förliden veckka det mesta som vi haft på hela vintern, nu solsken å vackkert om dagarna i em kl 6 2 gr kalt.

Hulda har nu i sällskap mäd en resande från Tyskland gått ut till kyrkogården.

Wåra kära hälsningar från Syster å Fader.

Nisse och Elsa har vi inte hört någödt i från på länge.

Farfar

Sundsvall den 23/4 1919

Wår kära son Pontus

Tack skall du hafva för samtalet och Pängar. Ettusen kronor.

Hoppas du är frisk och kry efter påskferierna. Wi här hemma finner oss väl, i dag har jag varit och talt mäd Enhörning angående Nisse, han får anställning utti brädgården å Kubikenborg i sommar.

Jag har erhållit en kommunal skattsedel för din räkning, du skulle inte betala någon skatt däruppe för 1918 eller har du fått någon, i så fall huru stor är han, har du ingen fått, så skall du vara lugn, och blott betala här, vilket jag ombesörjer. På fredag kväl far jag till Södertälje och blifver väl borta till omkring i medjo af nästa månad.

Wi hafver nu vårväder om dagarna, i går 15 i dag 11 gr varmt, i måndags kom den första båten för året intill Sundsvall, fram i nästa veckka är nog båtarna i skärgården i full gång. Mätte jag blott få hafva hällsan, så kanhända det kan vara välgjörande at få komma ut lite, för jag är nog lite mera nerfös än vad nyttigt är, du kan ju skrifva eller ringa någon gång emellamåt till Hulda.

Våra kära hälsningar från syster och Fader

Farfar

Kvistegården å Daretorp den 3/5 1919

Min kära son Pontus

Är nu i min födelsebygd. Vid uppehåll tvenne timmar i Stockholm besökte jag Ahrenius, hans hustru var på Hospitalet, varit där en månad.

Kom till Södertälje på lördags middag, hos Ivar var jag mäd Ivar på sjukbesök på eftermiddagen, åkte på hans Cykkel ½ timma på en och en half mil. På måndagen var jag äfven mäd honom endast en half mil från staden, där blef vi bjudna på middag. Ivar har rätt myckke att göra. Lydia var bättre men myckke matt.

Kom hit till målet den 30/ 4. Har besökt alla minnesrika platser. Har äfven varit och besökt min faders hem ett soldat boställe, som jag aldrig för varit i. I Tidaholm var allt sig likt. Efraim skall bliva prädikant, skall söka att komma in utti en misjonskola till hösten.

Jag ämnar att stanna här till måndag den 5, stannar någodt i Tidaholm. Södertälje omkring i medjo af månaden hoppas jag, att mäd hällsa och ett ljuft minne af min resa, få återvända till hem och de mina, Det känns så skönt och härligt få gå här och Uppväckka de många barndomsminnen, och huru underligt allt har gått sedan den tiden .

Här börjar att grönskas och bönderna börjar att köra i jorden.

Jag är frisk och kry som väl är Kära hälsningar från din Fader

Farfar

Sundsvall den 17maj 1919

Tack skall du hafva för samtalet. Min resa har varit lyckkosam, och var jag färdats fram har jag blifvitt mäd största vänlighet bemött, hos Ivar var jag mäd utte och åkte i hans sidovagn både vid ned och uppresan, han hade myckket att göra kom hem sent på kvällarna och tidigt upp på morgonen, han var inte ens fri på söndagarna.

I Daretorp var jag i 5 dagar på Söndagen var det kaffefäst i skolhuset, där jag för 62 år sedan gick i skolan . Äfven utti ålderdomshemmet var det kaffefäst den första

maj, Ja, nu har Efraim valt sin bana. På lördags afton den 10 på hemresan var jag och Anna bjudna på supe' i fabrikör Bergenheims hem, myckke stilig, äfven middag på söndagen, Dom var ovanligt gästfria. Urmakaren skall till någodt möte i Östersund i juli månad, frun skall .Då kommer dom att hälsa på Spikarna. Äfven Anna hade det bra på krubban, hon hade nu 100 kr per månad.

Ja, nu är tummaren hemkommen frisk och pigg, skall på måndag börja i Kubikensborg, vad han där får för tittel är ännu fördolt.

Har du fått någon skattsedel der uppe och huru stor.

Det är ännu rätt kalt här. Få se om vi får flytta till spikarna före Kristihimmelfärds dagen

Våra kära hälsningar från Syskon och Fader

Hembygdsklär f.d. Daretorpsbo

Förre grundläggaren Alfred Blomberg från Sundsvall hade i söndags med anledning av sin 75-årsdag låtit anordna en "de gamlas dag" i Daretorp, vilket blev en sällsynt högtidlighet för deltagarna. Skriftlig inbjudan hade utfärdats till alla åldringar i Daretorp, som voro 70 år eller äldre, och deras antal översteg 80, men endast omkring hälften hade kunnat infinna sig. Ålderspresidenten bland gästerna var förre hemmansägaren Johannes Andersson i Kvistegården. Som fyllt 91 år, men är frisk och kry samt vid god vigör. Högtidligheten började i kyrkan med skriftermål av kyrkoherde Tidstrand samt predikan över "Jesu kamp i Getsemane" av komminister Oskar Larsson, varefter åtskilliga av de gamla begingo nattvarden. Omedelbart därefter samlades gästerna i den vackert dekorerade och rikt upplysta skolsalen. Även en prydd gran strålade i rik belysning. Läraren Gust. Zandren riktade en välkomsthälsning till gästerna och särskilt till hedersgästen och jubilaren, som oaktat sin höga ålder av kärlek till hembygden företagit en så lång resa för att bereda de gamla i sin barndoms hembygd en så stor glädje. Gästerna inbjödos sedan till det fint dukade och med goda kakor och tårter försedda kaffebordet. Därefter tillbraktes ett par timmar under den mest hjärtliga stämning, varvid sång och musik fröjdade de gamla. Till sist uttalade kyrkoherde J. Tidstrand gästernas tack till herr Blomberg för den så vällyckade festen och för den rika glädje han berett dem, samt nedkallade Guds välsignelse, varefter sjöngs en aftonpsalm. Tydligt märktes på åldringane, att de voro glada och tacksamma och att de medförde till sina hem ett ljust och glatt minne. Herr Blomberg är född i ett mycket fattigt hem i Daretorp. Hans mor blev änka med 11 barn, av vilka de flesta voro minderåriga.. Redan vid 8-9 års ålder måste han börja förtjäna sitt bröd som vallpojke och sedan som dräng. I Sundsvall har han bott under många år och har där genom flit, arbete och rik begåvning berett sig en aktad och oberoende ställning. En av hans många goda egenskapen är hans varma kärlek till sin hembygd, som tagit sig uttryck även under många

föregående år, särskilt genom hans välgörenhet mot sådana, som äro på livets skuggsida

Farfar

Spikarna den 12 juni 1919

Wår kära son å broder Pontus

Tack för ditt bref af den 10.

Wi är friska och krya härutte och arbetena räckker till från morgon till kväll, men klena förtjänsten för de arbeten som utföres å spikarna.

*Du är myckke välkommen hem till Midsommar, men **huru vi skall göra mäd**, (anm. Maggie **flickan (anm. Maggie) är nog lite svårt att afgjöra, ty vi blir så många** Anna kommer troligen hem, hon skall få fritt den 1sta juli och så har vi Nisse, och troligen kommer Sven Bergenheim mäd fru, äfven i juli månad, så det ställer sig rätt besvärligt mäd varjehanda när det blir så många, och inte vill vi järna taga hit flera sängkläder, för dom är inpeprade i stan, så mäd bästa vilja kan vi inte villfara din önskan efter en noggrann öfverläggning mäd hushållerskan. Välkommen till Spikarna. Hälsningar från syster å Fader*

Farfar

Nybrogatan 3 den 9)2 1920

Wår kära son och broder Pontus Malmberget

Tack för din vistelse i hemmet och för julklapparna för bref och nu senast den 4 dennes den präktiga renhuden skall nog blifva bussig under den gamle grundläggarens modärna skrifbord .

Weden på gården har fått sin plats i närmaste vedbod är färdig att läggas i kakelugnen. Nu har jag en del kvar i källaren, som du såg, som äfven skall bearbetas. Wi sänder här mäd två flaskor kognack, må de komma oskadda fram.

Du må vara förståndig och sköta dig myckke väl undvika nöjen och sällskap och särskilt nu som den hemska sjukdomen grasserar i närheten, mäd en liten ringa förkylning, så kan det vara hänt. Söndag kväll, idag har det varit barnbjudning i 3an och det såg ut som de varit nöjda mäd sin afton.

I denna veckka har vi haft vesit här af trenne flygare som krettsatt öfver våra hufvuden och nyfikenheten har vist varit stor både åskådare och pasagerare, 100 kr för 20 minuter, en del lär mått ganska illa. (anm. 100 kr = en månads lön för Anna) i dag på morgonen var här 20 gr kalt, i kväll står kviksilfret vid 0. Måndag fm. 6gr varmt. Wi äro friska och krya har varitt i källaren ett par timmar, och skall nu göra lådan i ordning. Går står och ligger, och funderar på det flydda. Tack för den varma renhyden och det öfriga, tråkigt att jag inte kunde höra något i lyren i lördags kväll

War rädd om dig

Kära hälsningar från Syskon och Fader

Farfar

Nybrogatan den 4/3 1920

Wår kära Pontus Malmberget

Tack för samtalet det hördes så bra. Den grånades nervositet vill tilltaga eljest..

Frisk och kry som väl är. Äfven Hushållerskan är kry, hon håller nu på att genomgå en kurs och lära sig linnesömnad.

Som man sår får man äfven skörda. Till min stora ledsnad så måste Nisse sluta sitt arbete i måndags den 1 dennes, och i tisdags återvända till Lasarettet, ty han blef sämre utti sin mage för varje dag .

Vi har haft bref från Elsa, att Nisse blef sjuk i "spanskan" den 27 i förliden månad sjukdomen grasserar, som vi vet genom pressen oerhört däruppe. Må Gud bevara barnen där uppe i ödemarken.

Hulda var uppe till Nisse i går, han hade inte fått någon mat på hela dagen, i dag skall jag besöka honom.

Har du läst i tidningarna att renhålnings Larsson är död han hade hängt sig i ett skjul nere vid hamnen natten till den 24 i förliden månad, han lär varit myckke nerfös.

Kära hälsningar från Hushållerskan och Fader   Var rädd om din hällsa

Hulda

Pappa har så länge bett mig att skriva till dig, men det tycks aldrig bliva av . Pappa säger att han nu slutat upp med brevskrivningen. Han är nog ej fri sin reumatiska värk ännu, stackars farfar, somliga dar har han så ont i sin rygg o. benen, blir det ej bättre så funderar han på att fara o, bada längre fram. Men nu är det nog lite svårt att resa härifrån. Du må tro att vi mår o. har det bra här ute. Ja, det är bra skönt att slippa gå i stan en hel sommar. Du kommer väl hem och hälsar på oss i sommar, och bryner dig lite. I början på juli kommer farbror Åkerman i sin egen stuga, bor här samt Sanna o. Jully, det blir roligt att få lite sällskap. Wille o. hans fru samt Stina kommer också ut. De skall bo i fru Johanssons stuga, hon kommer ej ut i år. Jenssens har byggt en flott villa må

*du tro, så här blir det en ny för vart år. I förra veckan var Nanny hos mig. Vi hade så väldigt roligt hela veckan. Anna kommer visst hem nu i sommar, Sanfred o. Elin kommer ut längre fram ett par dar. Skall nu bjuda Nisse o. farfar på kaffe, de ligger nere i parken och solar sig. Nästa vecka har vi "Mässan" i stan då reser vi nog in och ser på ståten. **Lasse var det ej du som skulle förlova dig i midsommar?** Skriv någon gång, men helst så att vi kan läsa det. Tack för korten som vi fingo.*

Hjärtliga hälsningar från syster Hulda

Farfar

Spikarna 24 juni 1920

Vår kära Pontus.

*Jag har alldeles kommit utaf mig att skriva. * **Tack för bref och kort från din äfventyrliga färd, det var väl det dåraktigaste, som du kunde taga dig före. Antagligen var det Lapparna som räddade eder från undergång.***

Pappa Pontus beskriver i sina memoarer denna skidturen från Porjus till Sulitelma, som sitt livs stora upplevelse. Hans stora förebild var Nansen. Allt gick bra tack och lov, men kunde också ha slutat, som en tragedi. Det fanns varken mobil-telefon eller räddningshelikopter på den tiden, så farfar hade antagligen rätt.

Wi har så varmt om dagarna så vår skörd och blömmor vill torka bort. Hulda får knoga och bära vatten. Min rygg vill inte tjänstgöra, få se om jag måste fara till någon badort, skall du komma hem något i sommar.

Nu har det börjat att komma allt möjligt slödder till den fördömda dansbanan igen. Kära hälsningar Din Fader.

Farfar

Nybrogatan 3 den 12/9 1920

Vår kära Pontus

Tack för samtalen. Hoppas du är kry och inte sätter för hård fart på Cyklen, när du är utte och förlustar dig.

Hunden är väl lyckligt anländ, besvärlig att fostra särskilt när det är många husbönder.

Min rygg är nu fullt återställd som väl är.

Är nu ensam i trean, Hushållerskan gjorde i går kväll sällskap mäd sin Mikkael till Wiskan, han skall återkomma på onsdag, han M. skall tillträda sin erhållna första plats i Westerås den 18 nemligen nästa onsdag.

Nisse var hemma en stund i går kväl kanhända återkommer i afton .

Will du återsända mäd omgående mädföljande rekvisitjoner mäd påskrift L. B Skall nu iordningställa en fin middag åt grundläggaren, när diskningen är gjord vändes stegen till Postkontoret. Vackert väder kl 3. e.m. 16 gr varmt

Kör sakta i backarna så att inga olyckkor inträffar.

Din Fader

Har erhållit brev från Ivar han har myckke att gjöra. Äfven från Lapparna dom finner sig väl Allenfred

Hulda

Sundsvall 28/ 11 1920

Kära broder!

Tack för ditt brev i dag, men önskligt var lite tydligare stil. Ja du förvånade verkligen både oss och många fler. Jag får därför önska dig all lycka och glädje på vägen med din Maggie, som snart kanske får vandra omkring i Edert hem, som din lilla sol = Fruga Far = Jag hälsar Eder hjärtligt välkomna hem till julen.

Men Pontus jag hoppas att det ej kommer att bliva så mycket tråkigheter i år som det var i fjol när du var hemma. Far vill ej att vi skall hava någon hjälp i helgen, så ni får ej hava så stora fodringar. Täljebarna kommer nog ej hem. Anna vet jag ej ännu huru hon kan göra, men i så fall, ville du ligga ute hos Nisse då? Vi äro så glada för att Elsa-Nisse kommer hem.

Du brygger väl lite likör när du kommer hem. Det vore nog bra om Ni ej kommer förrän dagen före julafton, du vet det är ju liksom lite stökit förut, jag skall snart börja med bakning, så jag har det mesta undan till Elsa kommer. Ragnar kommer även hem till julen kanske stannar en vecka. Vi skall spela och sjunga och ha det riktigt trevligt i helgen. Cyklar din fästmö? Här har vi ingen snö ännu, vi har haft en fin höst i år. Skall nu laga middag. Du ringer väl så får vi närmare höra. I hopp om ett snart återseende, hälsar jag dig och fästmö hjärtligt välkomna hem till julen.

Gulli (anm. Hulda)

Farfar

Nybrogatan 3 28/11 1920

Har den äran att gratulera. Välkommem till förelldrähemmet i sällskap mäd barnet på aderton vöarar i att fira jul i Norrlands hufvudstad tillsammans mäd fader och syskon. Må vi blott alla få hafva hälsan, tag många pänningar mäd ty mina äro väl plasserade utti brädstaplar och för närvarande oåtkomliga. Tack för brefvet idag. Med hälsningar till dig och fästmö. Eder Fader

***Doggy** får väl stanna hos Svärmor och Svärfar*

ggie Brissman 18 år

Ma

Fader

Min kära son och broder Pontus

Vi önskar dig och din trolofvade mäd flera ett godt och fridfullt Nytt År, och må hällsa och välgång blifva eder och allas vår lott var vi än vistas på denna jord. Fader och syskon framför vårt förbindliga tack för telegram och för julklappen den stora och vackra rensteken.

Jag har tillbringatt en myckke angenäm julhögtid här bland barn och barnbarn och en massa mäd dyrbara julklappar, som fader Allenfred hade glädjen att få utdela, det hela gick till ungefär som i edert föräldrahem, jag blygdes nog där jag satt vid bordet och utdelade presenter och ingen fans från farfar, ty jag hade inte köpt några åt någon. Farfar fick emottaga både många och värderika julklappar .

Jag trifs utmärkt här och ämnar att stanna tills dagen efter Nyårsdagen, och då stannar jag väl i Stockholm ett par dagar på hemresan. På fredag kommer Sven och Dagmar hit, då kommer säkerligen den fina lappska rensteken att pruda Weterinärfamiljens middagsbord.

Ivar är myckke lite hemma far tidigt på morgonen kommer hem sent på kvällarna tjock och fet och ett glatt humör och dertill ett myckke trefligt hem , och den lilla frun sonkvinnan lyser som en liten sol inom deras hem och boningar.

I fredags när jag kom hit rägnade, Juldagen 8 gr kalt i går tredjedag rägn, i dag solsken 1 gr varmt ingen snö, is på gatorna .

I kväll skall Lydia och farfar gå på bio. Ivar torde inte få komma hem i natt, bland sina patienter har han en dyrbar häst och en tjur som kostar 13000 kr. Jag är frisk och kry och vid godt vigör

Kära och vänliga Nyårshälsningar från Lydia, Ivar och den gamla grånande Allenfred

Britta hälsar farbror Pontus och hans fästmö och önskar ett Gott Nytt År.

Farfar

Nybrogatan 3 den 31/3 1921

Min kära son Pontus

Tack för dina båda bref och påskhälsningar af den 27. Jag skulle ju långt för detta låtit afhöra mig, genom en vexlande sinnesstämning, som emellanåt gör sig gjällande, då är det inte gott att skrifva, och lite omväxling sedan hushållerskan satte sig på tåget den 17 för att besöka Westerås Stockholm Södertälje. Det är ju någott tyst emellanåt, men det kommer alltid någon som inte tillhör och hälsar på, så nog är det tillfälle att få det lugna viloläger, utti den tysta sängkammaren, liksom drömmande, iakttaga vid kameran har öfverlåtit att spelas på duken

Barnet i Lindan

Mäd dess många glada och dystra som filmen rullas fram, från det späda utti vaggan. Huru det mäd kärlek och omsorg vårdas. Huru det lilla jollrande växer då det blifver byrett på ömma kärleksrika armar, då hemmet och barnajertatt är en glädje och en själ.

I Ungdomens vår

Då barnet luftes från det starka bandet och hemmets dörrar öppnas. Mäd resväskan i handen mäd dess reskost, Gud skudda och vårda dig om hemmets barn, som nu i solsken och mörker skall ut att segla och kryssa på ett okänt och oroligt haf. När de första höststormarna gör sitt inträde, då höres genom barnets bröst, Hem mitt kära hem, ej fins en plats på jorden så skön som du mitt hem.

Manna Åldren.

Barnakärleken öfvergår till nya hem och boningar, ty det gamla är gammalt och allt är nytt vordet, hemmet är gammalt följer inte mäd sin tid utti någott afseende. NU står jag på egna ben och solen skiner så klart på påskliljorna utti den blomstrande trädgården.

Ridån går åter upp Känsloerna packkas mäd var sina förvärvade tillhörigheter utaf olika slag, som förvisso kommer att bäras till den sista milstolpen, om de blifva tunga eller lätta. En del packkas mäd ömhet, godhet tackksamhet. Andra packkas mäd Hårdhet, Ohörsamhet, Otackksamhet. Den sista akten är ännu inte färdigfilmad, men det lider på slutett då äfven den ridån går upp.

Jaså du tänker nu på allvar att flytta till Hudik till hösten.

Har haft bref och samtal mäd Södertälje, dom mår alla väl, när Hulda kommer tillbaka vet jag ännu inte, jag klarar mig alldeles utmärkt uttan någon hjälp, blott jag får vara frisk. Sanfred var i stan denna och äfven förliden veckka. Hälsningar från Fader.

Farfar

Nybrogatan 3 den 4/9 1921

Wår kära son och broder Pontus. Malmberget

Tack för ditt bref som vi för rätt länge sedan erhållit. Glädjande att höra att du är frisk och kry, har fullt upp mäd arbete och goda inkomster, och att du ämnade dig att göra en Stockholmsresa för att köpa möbler, vilket kanhända nu redan är gjort. Wår vistelse å Spikarna i sommar har särskilt för egen del varit härlig och vederkvickande änskönt sommaren har varit både rägnig och kall mäd Nordvästelige stormar den första tiden, ingen badning på hela sommaren.

Vi flyttade in till 3an måndags em.mäd Tynderö vackkert väder. På tisdagen storm och rägn, som varit sedan hela veckan. Idag söndag vackkert väder, något långsamt efter den fria naturen och klipporna.

Det har varit myckke tyst på Spikarna i år på både dansbana och äfven i vårt hem. Anna var hemma i åtta dagar och Sanfred mäd fru från kl 11 f.m. Till 5 ef.m. En söndag. Pojkarna Sten och Bengt har nu kommit in i 1sta klass i läroverket, dom var och hällsade på oss i går afton.

Vi har fått en bra skörd i år mäd potatis å jordgubbar, vi har sålt för 50 kr och ändå använt myckke för egen del. Wi har haft bref från Ivar han har myckke att göra, men Lydia har varit klen ijen, Hulda skall fortsätta

Kära hälsningar från Fader.

Hulda

Kära Pontus!

Tack för skjutsen i somras, som jag så gladdade mig åt, men blev tyvärr alltför ? besviken. Vi har nu snart i ordning i stan, det känns så skönt. Och spelar jag nu mycket, roar vi oss på bästa sätt far och jag. Hade semester 14 dagar i somras, när Ragnar var hemma, då hade vi det så trevligt på Spikarna (droga storkar) Har du varit i Sthlm eller kanske vi får besök här hemma också. Bengt och jag har idag på fm. varit på kyrkogården och gjort snyggt. Ring någon kväll till oss. Käraste hälsningar till dig och Maggi

I all hast syster Gulli

Farfar

Nybrogatan 3 den 21/10 1921

Wår kära son och broder Pontus

Tack för samtalet i telefon hoppas du är frisk och kry däruppe, och nu är medisin på väg 4 liter 2 Conk 2 brännvin hoppas att dom kommer helbregda fram. Humbles efterträdare lofvade att packka in dem ordentligt och sända dem till tåget, handlarna har bättre resurser och mera vana, hela kalaset kostar 34 kr Cog 2 sty 23, bränvin 2 sty 8.90, hembärning från bolaget 0,60 glas 1. driks till flickan och Humbles pojke 1,50.

Allt vad man skall hafva är oerhört dyrt, jag måsta skaffa mig kläder har inte fått några sedan 1916, Hulda skall hafva utrustning och det är inte småsaker i dessa tider. Wed nu till vintren som jag nu håller på mäd 55- 60 kr per famn, i nästa månad kronoskatt blir väl omkring 400, sedan kommer hushållet.

Från Ivar fick jag en del på nyåret och torde utterligara få en del i slutett af detta år eller i början af nästa.

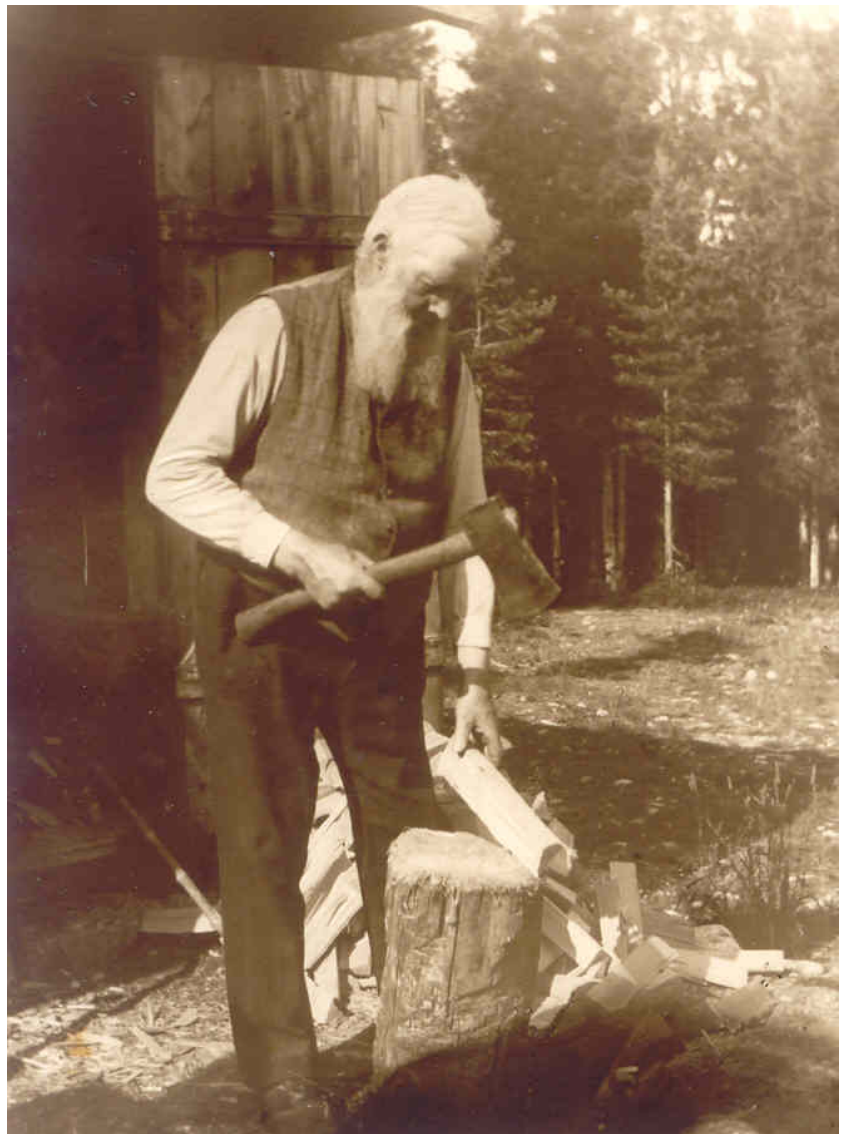
*Skulle du vilja spara min hjerna för kommande utgifter för detta år och vara vänlig att gottgjöra **det resterande af din studjeskuld** i nästa månad då kronoskatt skall*

betalas mäd flera utgifter, så är jag dig därför myckke tackksam detta år har varit ett dyrt år, kronoskatten närmare 400 och reparationer mäd myckke extra. Wi hafver hällsan som väl är intill närvarande, men stegen upp och nedför treans trappor blir allt långsammare, och sågen glider saktare genom träden, och uxen har blifwit tyngre. Allenfred är nu gammal och trött vorden. Wi har haft ett myckke vackkert väder hela hösten jordgubbar och smultron blommar på spikarna, vi blef bevarade från den svåra stormen der 17 dennes som öfvergick öfre Norrland i dag något mulet 3 gr varmt Hushållerskan och Fader hälsar dig.

Farfar

Nybrogatan 3 18/11 1921

*Wi haver den äran och glädjen att få gratulera dig på namnsdagen. Vår önskan är att du skall få hafva hälsan, och välgång i fortsättningen där uppe bland snö och fjäll. Wi här hemma hafver hällsan som väl är. **På Gustaf Adolfsdagen var jag inbjuden på de gamlas dag i kyrkan och kaffe i bönsalen i Läroverket, det var riktigt högtidligt för de gamla grånade, heder åt både Prästen och ungdomsförening som iacktagit vad profeterna har talatt till de unga, att dom skall vörda dom gamla, och om dom sitter skall dom resa sig för dom som är grå vorden.** Tack för samtalet om du vill så skall jag skickka upp din bok så får du taga ut på den däruppe efter första December för frakten är ju så oerhört dyr mäd dela huruvitt. Wi hade bref från Lydia i onsdags*

dom var friska. Ivar har myckke att gjöra. **I Onsdagsafton var vi bjudna till Åkessons kom hem kl ½ 12.**

I Tisdags den 8.de hade vi en vesit af tvenne präster Nordling å Walberg mäd fruar. Svärfar, Svärmor Svägerska å svåger, Fru Walberg och Nordling spelade och sjöng myckke vackkert.

Här är ett par tum djup snö den går väl snart bort , 3 gr varmt i dag , sjöfarten är ännu i full gång.

Wiskans grabbar var här i går kväll Bengt har fått meddelande endast i fyra ämnen, han kom visst ett år för tidigt i Läroverket. Hälsningar från Fader

Hulda

Kära bror! Får på din dag gratulera! Du har väl kalas den dagen? **Du må tro Gubbas höll tal på festen och tackade från de gamla.** Skickar du någon slant till Nisse nu?

Käraste hälsningar till dig och Maggie från syster Gullan

Farfar

Nybrogatan 3 den 5/12 1921

Wår kära Pontus Malmberget

Tack för samtalen änskönt det inte hördes någott. Tack för pängarna kr 500 dom var myckke välkomna, det har varit rätt stora utgifter , och pängar förslår inte och inkomsterna är ju inte så särdeles stora och Hushållerskan är rätt dyr innan hon blir urustad. I går eftermiddag Lördag förökades familjen i Wiskan mäd en son. Han är på Lasarettet och varit där i åtta dagar, dom tyckte det var bättre han var där än hemma.

Ja, nu har jag skickkat saft till dig ijen, 4 liter hoppas dom kommer helbärgda fram. Humbles efterträdare sköter om packningen denna gång genom posten, 6 kr billigare lådan var väl äfven mindre och lättare. Specifikatjon 2 Cognack 23 Brännvin 2 liter 12,15 Hembärning 0,60 driks 1 kr

Frakt på posten 4,60 summa kr 41,35

den 20/10 4 liter 45,60
kronor 86,95

Jag har inte fått mera än 3 liter på din bok Jag har förstärkt mäd mitt förråd Dessa förskott på spriten vill jag du skall skickka före jul.

Wi kommer inte att köpa några julklappar i år till någon, och inte vill vi hafva några varken från Norr eller Söder

Ännu ingen snö is på gatorna, sjöfarten är ännu i full gång, 2 gr varmt i dag
Wåra kära hälsningar från Fadersnamnet

Farfar

Ny Nybrogatan 3 den 13/12 1921

Wår käre Pontus Malmberget

Hoppas du är frisk och kry och att de fyra flaskor flydium kommit dig tillhanda .

helbrädda

Skulle du mäd omgående vilja återsända den väska som du fick låna när du var hemma förliden jul.

Jag skulle sjelf använda den, då jag ämnar mig, om Gud låter mig lefva och hafva hälsan, fira julhögtiden i Södertälje.

Troligt kommer det att kännas något underligt, då jag i fyratio år förutt jul i eget hem, vårt lif är växlande.

Farfar

Nybrogatan 3 den 22/12 1921

Wår käre son och broder Pontus

Malmberget

Wi önskar dig hälsa och en glad å fridfull julhögtid i omgifning av trolofvad och blivande svärföräldrar inom derass hem och boningar.

Förvisso torde det blifva den mest angenäma och minnesrikaste julfröjd, som du upplefvatt, när du läser utti minnets bok.

Utti fyratio julhögtider har julljusen störe och mindre spritt sitt klara sken och strålar inom ditt hems boningar med barn föräldrar med flera. Julklappar efter råd och lägenhet har från faderens hand utdelats till barn, till föräldrar och flera.

Alla mäd glada hjärtan och strålande ögon, den efterlängtade julfröjden var kommen och särskilt barnen de efterlängtade julklappar. Den fyrationdeförsta julen sedan nu den grånade fick eget hem, tändes ingen ljus, ingen gran, inga julklappar, inga föräldrar allt är mörkt. Dörrarna äro stängda till hemmet. Om några mer julljus kommer inom hemmet att tändas, det står i herrens hand

*Om nu gud låter mig lefva och hafva hälsan så går jag ombord på tåget i kväll kl 8.40 ef.m. som skall föra mig till mitt barns **din broder Ivars hem**, och han skrifver, att han åstundar att vi skall **fira julen** liksom i föräldrarhemmet. Och där skall barnens ljus sprida sina strålar omkring barn barnbarn och den af åldern grånande gamle Allenfred.*

Många kära hälsningar till din trolofvade Margit och dina blivande svärföräldrar mäd önskan att ni alla tillsammans får fira en fridfull och glad jul.

Din Fader

Hulda

Kära Pontus! En God och Trevlig Julhelg önskas dig och Maggie. Ja, i kväll blir jag ensam, det känns allt lite konstigt, att fader Allenfred reser från mig. På julafton kommer Ragnar min hem

Käraste hälsningar i all hast Gulli

Farfar

Nybrogatan den 14/1 1922

Vår kära son och broder Pontus Malmberget

Tack for samtalet i telefon, och tack för den stora rensteken, som prудde Weterinärens rika bord, mäd samlade gjäster runtomkring mäd hungrande magar Nyårsmiddag kl 4 em.

Ja nu är min julresa fjorton dagar blott ett minne, men ett kärt minne för det första så har jag fått vara frisk och kry hela tiden, i Södertälje var dom myckke glada vid min ankomst, och under min vistelse hos dem myckke ömma och goda om den gamla grånade.

Julafton försiggick i samma stil som i Weterinärens föräldrahem mäd undantag att farfar utdelade julklapparna vilka var både många och dyrbara till alla, och det minsta var inte till farfar, juldagsmorgon var Ivar å Far i julottan en gammal men vackker kyrka, tvenne julgranar klädda fram vid altaret strälade från hundradetals stearinljus, vi var äfven borta på bjudningar, vi hämtades mäd bil och transporterades hem i bil och som nämnt Nyårsdagen var det bjudning hos veterinären.

Ivar hade myckke att göra ett strängt arbete att åka på Cyklarna från tidigt morgon till midnatt och därutöfver. Han var frisk och stark. Jag hälsade äfven på Sven och Dagmar, dom hade middag till kl 1. Äfven Arrhenius en frukost och en middag. Anna och jag var äfven hos min syster Mathilda vid Spånga, jag är nu glad att åter vara hemma och gå att sköta om mina sysslor.

Om någon sprit skall fåss på din bok, så måste det först styrkas, att alla skatter är betalda kommunal, krona och pensjonsskatt.

Kära hälsningar från Syster å Fader

Farfar

Sabbatsberg den 12/3 1922

Vår kära Pontus

Jag är ju efter omständigheterna rätt bra, går uppe om dagarna och larfvar, nog är det långsamt, men hoppas att jag i en snar framtid skall blifva bra, jag är i vanliga fall uppe från kl 9 – 10 fm. I går den 11 var jag utte i parken 20 min, i dag söndag varitt utte en ½ timme huru länge jag får vara här vet jag inte och inte vil jag fråga ännu.

Myckke vänlig Professor och docktorer. Det var lite besvärligt mäd att jag hade sockker, derfor får jag så enkel mat ingett sött i dag får jag ingen todty varje kväll inget sockker utti, inget kaffe sedan jag kom hit.

Hulda skrifver att ni funderar på att hafva **dubbelbröllop** hemma. Det skulle jag inte hafva något emot, jag skulle nog önska, om det skulle bliva någott utaf, då ville jag, att ni skulle vara utti eder föräldrarhem, såvida det inte blifver för många. Jag hoppas så vida inget särskilt förekommer, att jag då skall vara hemma och långt dessförinnan, fundera nu fort och låt mig få höra huru ni tänker, blir vi öfver 25 eller 26 styckken, då kan vi inte vara i vårt hem.

Måndag den 13 kl 1 em. har i dag fått mat blifvitt omlagd och varitt utte och gått en half timma ingen snö eller is i gångarna.

Jag tror att om det fins någon möjlighet så får jag stanna kvar på sjukhuset åtminstone i det längsta.

Skrif nu snart och hälsa Maggi och dina blifvande Svärföräldrar Din Fader

Farfar

Nybrogatan den 18/5 1922

Tack för samtalet hopas du är frisk och kry. Nu är jag som jag kommit i en annan värd, sedan jag återkommitt till mitt kära hem, där jag utti lugn och ro får gå ut och nyta uttaf den skörd, som under tidernas år äro inbärgade i ladorna.

Det var nog långsamt för den grånade att vara borta så länge och få helt lämna sig i främmande händer, vist var alla både Professor, docktorer och sköterskor mer än uppmärksamma och vänliga mot farfar, men långsamt ändå, Allenfred var inte van vid att vara sjuk, och blifva så der behandlad och dertill på ett främmande sjukhus.

Jag är nu Gud ske lof fullt frisk ijen skall gå till Doktor Röden sista gången till Lördag . Såret efter operationen är efter en lång väntan nu läkt.

Såkret är för länge sedan borta blef undersökt före min afresa från Stockholm, och äfven här på Lasarettet i förliden veckka mäd den glada underrättelsen allt är borta.

Nisse kryar till sig mer och mer är utte rätt myckke ja, någodt för myckke.

Du har väl fått sändningen från Humbles efterträdare hoppas att dom kom fram i oskadat skick. Nu är du skuldig för tre sändningar den 20/10 45,60, den 2/12 40,65, den 4/5 29,35 uttom frakten emellan 4-5 kr. Summa 115,60 rest för sista frakten Crk 4-5 kr.

Krogskulder skall man genast betala i sunnerhet om handtlangaren har en tom börs.

Vi var på Spikarna i söndags den 14 satte ärter å potatis där var som vanligt härligt och varmt var det, när vi kommer att flytta ditut är ännu inte bestämt. Haft bref från Hulda dom mår bra , men inte får dom hafva sådana pretantjoner som tandläkaren.

Sanfred är i stan i dag, dom är alla friska. Jag var i Södertälje före min hemresa och i Wästerås, när jag for hem. Dom hadde ett litet trefligt hem två rum och kök, men lönen är nog tillräckligt liten, så nog får dom vända på tolfskillingen mer än en gång

Kära hälsningar från broder och Fader

Farfar

Spikarna den 23/7 1922 kl 3 f.m.

Mina kära barn Maggie och Pontus

Tack för min vistelse i edert bröllop i Bispgården, Midsommarafon 1922. Det gläder mig storligen, vilket jag tror att ni deltager i att gud gifvit mig åter hälsa så

att jag eder grånande fader kunde vara närvarande vid edert äktenskaps ingående utti Holms kyrka.

Jag önskar eder lycka och välgång utti det förbund som nu är knutitt eder emellan, och må gud gifva hälsa och välgång och mycke af sin välsignelse utti både andligt och lekamligt.

Holms g:a kyrka

Bröllopgästerna.

Stående från vänster:

Fr.Ekwall, John Brissman, Hennie Brissman, Kusun Modig, Josef Brissman, Elin Blomberg, Augusta Ekwall Brissman, Sanfred Blomberg, Carl Brissman, Kurt Brissman, Kusun Naemi Modig, Nils Blomberg.

Sittande:

Alfred Blomberg, Brudparet, Magda Brissman

*Det var glädjande att få se och göra bekantskap med min sons blifvande svärföräldrar, vilka alla tilltala mig både Brudens föräldrar och deras barn, **det högsta betyget gifver jag nog svärmor, stora A får hon af mig** och ni öfriga i kolegiet gifver henne efter förtjänst. Det var tråkigt att vädrett var sådant att ni inte kunde komma ut till Spikarna. Det var ungefär lika utti 3 dygn som när käppen brast sönder öfver din axel nere vid fiskare stugorna.*

Jag har varit och sett på porslins serviser, men dom föll mig inte i smaken, jag har sedan öfvertänkt, Sanfred fick en servis som kostade 75 kronor. Ivar fick när han gifte sig kronor 75 till en servis, och nu medföljer 75 kr äfven till dig, vill ni köpa billigare eller dyrare blir eder egen sak, ni har då fått lika, alla tre söner som ingått äktenskap

Anna är för närvarande hemma, kom från

Lappland i torsdags, skall återvända till Viskan i morgon måndag och vara i krubban den 27. Eder gamle fader är gudskelof kry, känns nog lite underligt att vara ensam för den som haft så många egna omkring sig .

Tack för edert bref, jag skulle skrivit förut men ingen adress. I dag söndag prydes bordet mäd jordgubbar och nypotatis som är växt i klipporna vid Bottniska vikens stränder. Nisse kommer klockan 11 fm. Har sofvit dåligt i natt kl är nu snart 5 f.m. Rågn i går kväll. **Dansbanan är nu borta. Frid och lugn på lördagsnätterna. Jag köpte den för 15 kr.**

Wänliga hälsningar till eder kära barn från Fader, syster.

Farfar

Sundsvall den 5 okt 1922

Mina kära barn Maggie och Pontus , Hudiksvall

Tack för samtalen glädjande att höra att ni hafver hälsan, fullt upp att göra, var och en på sina områden , utti edert nyförvärvade hem, utti den obekanta staden. Jag är gud ske lof frisk och kry men nog börjar jag att erfara att åldern gör sitt intrång gällande mer och mer. Men jag får vara glad, att jag fått vara frisk och stark intill sena åldern.

Som du ser så skickar jag pängarna 500 kr i Assurerat bref men du måste återbetala dem i slutet af nästa månad till kronoskatten skall betalas . **Jag har numera inga andra inkomster, än hyran,** och utgifterna är rätt stora.

Det tog ett djupt hål i börsen utti den flydda vintern både för mig och Nisse och dertill Hulda och hennes bröllop, det var rätt kännbart de första månaderna på detta året, men gud ske lof äro vi nu friska båda två, och tösens längtan är uppfuld. Hälsa till Svärmor och Svärfar i MalMBERGET när ni skrifer
Kära hälsningar från Fader Allenfred

Farfar

Westerås den 16/3 1923

Mina kära barn Maggie å Pontus

Hudiksvall

Som ni ser så är jag i Westerås, tog farväl af Södertälje i måndags den 12 dennes och anlände samma dag hit.

Lydia var då rätt klen

Genom hennes bortgång i dag kl. 7 f.m. så återvänder jag i dag kl 2,19 till Södertälje, om jag kan vara min bedrövade son Ivar och hans tvenne barn till någon hjälp

Jag beställer där en krans för eder alla mina barns räkning.

Widare framdeles när jag återvänder till eder,

Jag är gudskelof frisk å kry

Eder Fader

Hon kommer att få sin sista vilokammare i Uppsala enligt hennes önskan

Hulda

Westerås Mars -23

Kära Syskon!

Nu må ni tro vi äro glada som har Allenfred hos oss tiden går tyvärr för fort. Fader Allenfred har för bråttom . Ivar blir nog glad nu när far kommer till honom, stackars Ivar så synd om honom. Snälla ni vore så roligt att få ett kort av Er, vi har bara ett gammalt av Pontus, vore så roligt få er tillsammans med syskonen. Vi mår så bra Ragnar o. jag. Sänder er våra kära hälsningar.

Tillgivna Hulda o. Ragnar

9

oktober 1923 blev jag, Laila Helena Blomberg, född i hemmet uppe i tornvåningen i "Hudiksvalls Postens" hus

Sundsvall 1923.

Som väl är finnas inga skulder varken i fastighet eller i övrigt. Tillgångarna äro uppförda sedan 1892 och införda i min förvarade bok där arbeten m.m. äro tecknade .

S_x st. lagfarna inteckningar i fastigheten nr. 14 Bokhållaren Sundsvall å tillhopa fyratiofem / 45000/ tusen kronor jämte fordringar å Sanfred Ivar och Nils Edeblad fördelas eder emellan.

vilket är edert arv efter eder moder, som förut är av mig lagfaret vilket inte tages med i bouppteckningen.

Bouppteckningen bör någorlunda överensstämma med avskrift av deklaration.

Spikarna bör ni gemensamt hava till en mötesplats för att uppehålla minnet av edra föräldrars arbete och omtanke.

Skulle hushållerskan Anna J^hansson vara kvar skall ni även tänka på henne ärlighet o vänlighet ock den låga lönen 30 kr. pr. mån.

Några strider eller tvister eder emellan får inte förekomma utan tacka Gud vad ni för inte fått och att den skörd edra föräldrar inbärgat må bliva eder och efterkommande till välsignelse.

En avskrift av detta original skall ni upprätta ett till var och en av mina barn.

Innan jag skriver mitt namn under denna min sista vilja och önskan så vill jag till mina kära barn framföra mitt varma och innerliga tack för de ömma känslor som ni bevisat eder Moder och Fader under den tid vi fått vara tillsamman med eder.

Hav överseende med alla fel och brister som vidlådit edert föräldra hem och särskilt eder grånade fader för hans hårda och stora bristfällighet uti eder uppfostran ja allt som varit oädelt till edert misshag. Må det bliva mig förlåtet av både Gud och människor.

Min skrivna berättelse från min barndom till mina barn vill jag om ni anser den är värd att låta trycka så att både ni och efterkommande får kännedom om eder härkomst. Det torde vara mycket som inte passar det raderar ni bort. Som ni vet är den skriven av en o-lärd hand. Originalen skall Sanfred ¹²⁹hava och även ombesörja dess tryckning.

En inteckning uti vreten 87 här i staden f.d. Per Aug. Daléns 4000:
Tvenne inteckningar uti vreten 23 uti stenhammaren C.J.Sjöblom å
tillhoppa 2600:-jämta sparkassa uti kredit -och målarbankerna, vilka
äro avsedda till alla utgifter.

Edert föräldrahem i staden bör ni sälja till den högstbjudande.
Jag vill inte uppmana eder att träda uti den forna vallpojken
eder faders fotspår.

Men må min önskan bliva eder önskan. Min bön eder bön. Min välsig-
nelse eder och edra efterkommandes välsignelse uti både andligt
och lekamligt.

Min sista hälsning tilleder alla mina kära barn. Låt inte syskon-
kärleken kallna inom eders bröst. Glöm inte att tacka Gud. Glöm inte
att bedja Gud att vi genom Jesus vår Frälsare av nåd får mötas
på uppståndelsens morgon på hans högra sida. Se Gud är jag med
barnen som du mig givit haver.

Möts vi nästa gång inför Gud och lammets tron.

Vår herre Jesu Christi nåd och frid vare nu med mig och eder
kära älskade barn.

1925
Sundsvall 1923.

Sigill.

Eder Fader Alfred Blomberg.

Farfar

Nybrogatan den 9/1 1924

Mina kära barn å barnbarn

Hudiksavall

I dag ett hårt urväder, två gr. kallt .

Vid renhållningen strejkass.

Jag tillönskar eder kära barn att ni får börja och sluta detta år med hälsa och finna glädje och trefnad utti edra arbeten som kommit på eder lott, då kännes bördan aldrig tung.

Vill härmed framföra mitt varma och kära tack för den tredje vistelsen, den andra julhögtiden tillsammans med eder ömma och kära barn, utti edert nya rumliga idealiska hem, där den lilla stjärnan är en morgonsol inom edra bröst, och ett kärt tack för alla julklappar och öfrigt, Ja tack skall du hafva min kära sonkvinna och tandläkare.

Hulda blef vist glad vid min hemkomst, 7 sty. var mig till mötes vid stationen, och alla undfägnades med kaffe utti 27 an i dag torsdag den 10. Har i dag skottat snö å gata å gård, Är frisk och kry som väl är Hulda , Ragnar och hans föräldrar var här Nyårsafton, mycke sång och musik tills det nya året gjorde sitt inträde.

Hadde bref från Elsa i går dom hadde 45 gr. kallt i julhällgen. Dom hadde varit borta och äfven haft bjudningar, så dom har inte tråkigt.

Nu har väl doktorn på detta Nya året börjatt att föra några böcker på inkomst och utgifter, vilkett nästan är nödvändigt.

Grunläggaren har nu med siffror granskatt hans ställning vid årsskiftet och till hans stora förbittring har inte en enda af kreditorerna betalt ett öre i ränta sedan mycke mindre å kapitalet. Dom tror vist att gubben numera kan existera af solsken och Urväder.

Om sonkvinnan vid tillfälle sänder näsdukarne. Beder om min hälsning till den frånskilda frun (anm. Måste vara Berta Knutson sedan gift Ulvhammar) . I

Den lilla stjärnan

Wiskan och öfriga edra anhöriga finner sig väl, enligt vad jag vet. Trettondagen var Nisse på bal i Stadshuset till kl 2. f.m. Han var hemma i går kväll
*En glad och hälsosam fortsättning på detta ingånga nya år.
Eder Fader*

Farfar

Spikarna i Sundsvall den 20/6 1924

Mina kära barn i Hudigsvall.

*En midsommarhälsning från **Spikaröns konung**, i hopp om att son, med fru, å dotter, finner sig lik de grönskande träden och den utslagna blomman för vårsolen, jemte de åldriga lappar (anm. Carl och Magda Brissman) som förmodligen nu vid denna tid visstas hos eder utti Hudiksvals skärgård, som för tvenne år sedan Promenerade framför Brudparett till altaret utti Holms Åldriga kapell. Grunläggaren utti högtidsdräkt höll sig på vederbörligt avstånd efteråt, iakttagande de hundraåriga målningar och några älldre jämtländska gummor utti bänkarna under tonerna av bröllopsmarsen.*

Din grånande Allenfred är gudskelov intill närvarande frisk och kry och finner sig väl i skogen och på klipporna.

Potatisen som sattes den 18 maj äro kupade en gång, och inom några dagar står mina 175 jordgubbsplantor i blom, allt är nu så grönt och härligt i skogen.

Nils skrifver hem varje vecka, han är frisk känner inget ont i magen, som väl är.

*Bref från Anna, hon kommer att fira sin semester å Spikarna. från Elsa, **Nisses föräldrar med en deras son äro väl redan anlända till Lappland skall stanna där för en längre tid.** Hanna Petterson skall äfven fara dit till midsommar. Bref från Västerås, dom mår väl utti deras paradys, från Ivar tyst. Äfven tandläkarens äro mycket tystlättna utaf sig.*

Den ena flydiumflaskan var sönder hadde blifvitt vid inpackningen lådan var för låg. Tack för det som var, innehållet var odrugt är redan slut.

Kronberg som bodde här på Spikarna har sluttat sina dagar för en månad sedan, stället skall nu säljas. Jag har hyrt mig en svart hund för sommaren han är mindre än Doggy och mindre förstånd.

En angenäm midsommar

Kära hälsningar till eder alla Fader Allenfred

Detta er skrifvett utan glasögon

Farfar

Spikarön 25 Aug 25 1924

Mina kära barn å barnbarn Hudiksvall

Tack skall du hafva min kära tandläkare för bref af den 15 dennes och för kort af hela familjen, arvingen tycks växa å trifvas.

Tack för den korta vesiten på de urgamla klipporna, och utti den åldriges hem.

Jag är intill närvarande frisk och kry som väl är, och knogar mäd mitt jordbruk och öfrigt. Skörden har blifvit riklig, men mycke vatten bäring utti den stränga värmen. Har sålt jordgubbar å färskpotatis för någott öfver 40 kr.

Ett arbetsamt jordbruk vi måste bära mycke jord och gödsel och det är tungt, fins ingen att få till hjälp.

Ja som bekant har Anna varit hemma i tre veckor, och äfven Sanfred mäd fru å tvenne barn. Brefven från de öfriga rätt sparsamma med undantag Nisse han skrifver ju rätt ofta, känner inget ont i magen som väl är, han väntar att få en plats i Paris, genom Disponent Gjöransson.

Kära hälsningar Fader Allenfred

OÅmnar att stanna här utte till omkring medjo af september, telefonerar vid hemkomsten

Farfar

Nybrogatan den 19/10 1924

Mina kära barn å Barnbarn

Hudiksvall

Ett mycket kärt tack för samtalet.

Jag beder om öfverseende för min stora glömska å din 33 åriga födelsedag; Jag glömmer allt vad som varit haver.

När jag någon gång ser på fotografiet och betraktar grundläggarens stora familj så förundrar jag mig storligen om jag varit med och uppifött å dragit försorg för så många, vilka nu alla har flugitt ut från det trånga boet. Och alla med större utrustning och kunskaper än den farelöse vallpojken ägde inom sin ränsel, då han vid 12 , års ålder med tårfullda ögon tog farväl af det lilla anspråkslösa hem, i saknad af allt vad detta lekamliga lif har att bjuda. Med vallhornet på bröstett och en frisk barnslig vilja, en frisk och tränad kropp, så går den faderlösa Majastinas Allenfred ut i lifvet för att på egen hand förtjäna sitt bröd, och möta tvenne tårars år utti skog och mark, frysa svälta, gråta. Den vallande hjorden kunde inte skänka deras herde någon tröst. Allt är nu liksom en dröm, underliga har vägarna varit för den grånade Allenfred.

Jag önskar dig min son framförallt hälsa och välgång på det nu ingångna 34de år och må välsignelse blifva din lott i fortsättningen som hitintill.

*Jag är hitintill gudskelof frisk och kry, **skrifver uttan att använda guldbågarna** .*

Vinterveden är nu upphuggen för vinterns behof. Hulda och Ragnar kom till

Viskan i morsse, kommer till Sundsvall kl 12 i natt.

Elin å Sten var i deras sällskap. Sten skall börja skolan nu ijen enligt Elin.

Den 7 dennes brev till Nisse å kr 200 sedan dess har jag inte hört någonting från honom. Resan för Lapparna (anm. Edblads, Sorsele) gick lyckligt, åkte hem på tre dagar och fann sig väl efter resan.

Djurläkaren är tyst. Det var väl ett storslaget kalas 4 tr . i Doktors våning den 15e. Då rann väl all fludium bort, jemte innehållet i liggaren.

Mina kära hälsningar till dig maka och barn. Allenfred.

Farfar

Nybrogatan 27. den 19/11 1924

Den ensamma mogne, vandraren utti 27-an kastar några blick emellanåt på namnen utti den stora skrifbords almanacken, 1924, ett minne från Hudiksvall julen 1923, der varje trehundrasextiofem dagar har fått var och en sitt namn, och den 20 November har det välkända namnet Pontus, som troligen är hämtad ur en äldre K.W.A. årgång.

Den åldriga, från vaggan välkända filosofen, med det vassa riset, den hårda käppen, det stenhårda kallblodiga hjärta, alltid liberal och frikostlig, i tid och otid, då det var fråga om stryk, och aga, på de menlösa oskuldigas lekamen, utti hem på land och stad, och vid Bottniska vikens stränder.

Den grånande drömmaren får göra liksom vad vi läst om, en son till sin fader . jag är inte värd att kallas eder fader, uttan gör mig till en medvandrare en följeslagare en vallherde från vaggan, som burit sin son Pontus mer än en gång på ömmande faders armar utti nattens timmar och soljus.

Det var ju min son Pontus namnsdag, som jag skulle gratulera, men när man af trötthet slumrar så ilar tankarna åt så många håll, när man drömmer.

Jag önskar dig min kära Pontus en glad, fridfull och hälsosam namnsdag omgiven av en öm, kärleksrik maka å barn, med önskan att du i fortsättningen skall få havfa hälsan, så att du mäd dina händer, och hårda tänger, kan lindra de lidandes nöd, och inbärga utti ladorna många 000, med en hög siffra framför.

Det är väl storkalas hos tandläkarn i dag, skulle varitt roligt att vara mäd der uppe i 4de våningen på kvällskvisten.

Haft brev från Nisse idag han är frisk och kry som väl är, ännu ingen plats.

Sten har idag lemnat lassarettet, skall vara hemma i Viskan några dagar innan han börjar skolan.

Tack för samtalet och löftet om tvenne flaskor flydium, odrygt är det, men inte må tro att allt går genom gubbens strupe, dert är många som är törstiga, när dom hälsar på grundläggaren, ett å 30 ef.m. solsken, 5 gr varmt.

Kära hälsningar till Pontus, sonkvinna och dotter, från Fader Allenfred, som gudskelof hitintill är frisk å kry

Har i dag haft brev från moster Hanna hon är 62 år deras tvenne barn är borta, gossen är dräng på en bondgård, flickan på en herrgård är yngst.

Farfar

Nybrogatan den 9/12 1924

Mina kära barn Maggie o. Pontus, Hudiksvall

*Mitt kära tack för brev och samtal och **inbjudningen att fira den tredje julen utti edert hem.** Jag vill ojärna fira julhögtiden ensam utti den gamla trean, der som förr varitt så rörligt.*

Dom öfriga barnen ville äfven se gubben till jul, som det låter, men avstånden äro så långa. Därför är jag eder mycke tacksam för att ni äfven i år vill se eder grånade fader bland eder och dela julfröjden.

Jag går med tåg härifrån julafton kl 5.40 f.m. Om gud låter mig leva och hava hällsan.

Eder Fader

Farfar

Nybrogatan den 31/12 1924

Mina kära barn å barnbarn.

Hudiksvall

Har den glädjen att få tillönska eder mina kära barn ett hälsosamt, ett fridens år 1925. Min önskan och hopp är att hälsa, välgång och förståelse får göra sig gällande mer och mer inom hem och edra bröst

Och ett innerligt och kärt tack för min vistelse utti edert hem under den stora julhögtiden, och för alla de välkomna julgåvor som vid tillfället och i fortsättningen kommer att glädja den grånade, mitt varma och kära tack för allt.

Min resa var lyckosam. I Ljusdal innan tåget riktigt stannat kom en betjänt och tog om hand om väska å päls, som lemnades i vestibulen å Hotellet och vidare öfverlemnades på det väntande tåget, ensam soffa hela tiden. Vid stationen var hushållerskan till mötes. I Viskan var Sanfred och mötte, han kom äfven till stan i går. Återvändande idag kl 5.40 f.m. Jag skulle ha ringt i går kväll men väntade på Sanfred och så blev det försent.

Hoppas att min kära Pontus åter blir riktigt kry igen ooch fått lugnande underrättelser af doktorn, var ytterst försiktig och rädd om dig.

Dom öfriga barnen har jag inte hört något ifrån sedan jag kom hem.

Idag regn och ruskitt väder.

Mina välgångsönskningar på det Nya året och ett jerteligt tack för det nu flydda.

Eder Fader.

Pontus

Malmberget Mars 1925

Käre fader Allenfred

Jag tackar för senaste samtal. Det var mycket tråkigt höra att Pappa måste besöka lasarettet och stanna kvar. Jag hoppas att doktorn snart får Far frisk och kry igen, nu då vistelsen på Spikarna nalkas sin början. Det känns myckert svårtbehöva vara

så långt borta just nu, men Pappa förstår att vi måste resa hit upp när vi hade allt klart.

Resan gick bra, men det är långsamt att resa i två dygn för att komma fram. Laila (1 ½ år) var mycket snäll hela tiden. Och sov så gott på bestämda tider.

Här uppe är det den allra härligaste vinter med sol och snö. Vi äro ute ganska mycket på skidor. Till ett lappläger har vi varit i dag och upp på Dundret, ett fjäll mot Gällivare, voro vi härom dagen.

Stins och Tant mår bra och hälsa så mycket. Lillan har så mycket nytt att titta på Och undersöka så hennes tid går fort.

Som Pappa hörde i telefon kommer jag att köpa "Djuped" till sommarställe.

Det är ju mycket pengar nu på en gång, men så har vi också ett rejält ställe på en gång. Det är ju mest för Lailas skull, ty vi måste ju låta henne få frisk luft och sol så mycket som möjlig, och för oss själva är det ju ---?---Det blir ju alltd roligare att arbeta på ett eget ställe, då det att hyra ---?--- vilket inte alltid blir så billigt.

Praktiken är stängd nu under min semestern men jag hoppas att det inte inverkar allt för skadligt på arbetet, då jag kommer hem.

Sände hem en flaska pr bil innan jag reste och hoppas jag den kommit hem till Nybrogatan tre hel och välbehållen

Jag måste nu titta till Laila ett tag, då Maggie är ute.

Jag hoppas Pappa snart är kry och välbehållen hemma i 3an igen. Jag sänder brevet dit i förhoppning att Far redan kommit hem igen. Jag skriver snart igen. Våra käraste hälsningar från oss alla Laila, Maggie Pontus Fars tilgivne son Pontus.

Pontus

Abisko Turiststation, Abiskojokk, den 2 April,

1925

Käre Fader!

Erhållit brevet och ber jag få framföra mitt hjärtliga tack. Det är ju roligt höra att Pappa ej känner sig sämre och att sockret försvunnit, men det är mycke tråkigt veta att Pappa måste vara sängliggande och under läkarvård. Men vi får väl hoppas att Far får lämna lasarettet i god tid för Spikarne.

Själv befinner jag mig bland fjällen och har det bra på alla sätt och vis. Stationen är försedd med utmärkta rum, elektrisk uppvärmning och ett utmärkt kök. Vi blir riktigt bortskämda i matväg. Solen skiner så varmt, så det är i dag nästan varmt att åka skidor. Vi var alla på en fin tur i går ett par mil innåt fjällen, med den allra vakraste utsikt. Vi gingo upp på en fjällsida och voro nog 1000 m över havet, och sågo långt, långt inåt fjällen, där den ena toppen reste sig efter den andra. Natten före lågo vi över i en stuga som heter "Abisko sjöstugan", som också tillhör Svenska Turistföreningen. Där finns också sängkläder, britsar, spis och porslin så det gick utmärkt och var roligt. Själv finner jag mig frisk och kry, tack vare att jag

åkt och fått frisk luft i överflöd. Maggie reser i kväll tillbaka till Malmberget med Laila, men själv stannar jag ytterligare en vecka och skall göra flera turer inåt.

Det är

ljuvligt att få
vara ledig
och bara
tänka på
ingenting,
det känns att
kroppen far
väl av att
vila. Vi sågo
i går en räv,
som tagit en
hare. Vi
kommo på
stället där
han ätit upp
haren. När vi
kommo fick
räven brått,
men vi såg

honom lura, han sprang uppför en sluttning ett par hundra meter ifrån oss.

Som jag kanske skrev förra gången har jag definitivt köpt stället på Djuped och få vi väl närmare talas om saken, då jag kommer hemåt igen. Jag skall försöka resa förbi Sundsvall nu då jag skall hem.

Jag sänder till sist mina käraste hälsningar, med en önskan att Pappa snart måtte bli frisk och komma hem igen.

Fars tillgivna son och sonhustru Pontus och Maggie

Jag sänder ett kort av Laila

Pappa tänkte nog på sin lyckliga och sorglösa barndomstid i Sidsjö, när han bestämde sig för att köpa Djuped

Pontus

Abiskojoikk den 5 April 1925

Kära Fader Allenfred!

Hjärligt tack för brevet av i dag. Jag hoppas att pappa erhållit mitt brev också. Har sedan förra gången jag skrev varit ute på en liten tripp på två dagar, tillsammans med två goda vänner till en stuga som Turistföreningen har c:a 1 1/5 mil härifrån. I morgon startar jag på en lite längre tur till en gammal gruva som

heter Sjangeli, c;a 5 mil härifrån. Vi ha att gå 1 ½ mil första dagen och resten andra dagen. Bostäder finns på båda platserna så vi har gott tak över huvudet

Maggie har rest hem till Laila, så jag reser ensam ut, men har två förare med för säkerhets skull. Vägem är bra och ej alls svårframkomlig och några bergbestigningar bli ej utav. Här har varit lite lugnare nu några dagar, men i dag har det kommit en del och i mitten på veckan kommer ett 40-tal norrmän och vid påsk lika många svenskar från samhällena här uppe. Vad hälsan beträffar känner jag mig bra och förmodar jag min semester kommer att göra mig gott. Jag är glad som köpte sommarstället, så vi har något bestämt mål, att arbeta för, till varje sommar. Det kan nog vara skönt för både Maggie och mig få lite kroppsligt arbete i sommarens värmen och för Laila blir det nog ett tillskott i tillväxten. Det var roligt att Nils fått lön och har hälsan han kanske stannar i Paris för att lära sig franska språket och deras -?-

Vi har f.n. ganska ljumt i luften med ty återföljande dåligt före, men vi får hoppas att det bättrar sig så småningom. Jag talade med Maggie i telefonen i dag och även Laila kunde säga ett sprött ” Pappa ”

Jag kanske ej hinner sända en påskhälsning utan får göra det nu, och tillönskar jag altså Far en i gjörligaste mån angenäm påsk helg med stärkta krafter. Jag sänder vidare brev så fort jag kommer tillbaka

Mina käraste hälsningar från fars tillgivna son Pontus.

*Sundsvalls Lasarett den 2 maj 1925
Mina kära barn, Malmberget*

**Detta är farfars sista bref till Pontus
Han var sängliggande och skrev med blyertspenna.
Drygt 1 månad senare dog den gamle hedersmannen den 17 maj 1925, 77 år
gammal.**

Jag ligger fortfarande, och måste ligga tils febern gifvit sig enligt Docktoren. Jag är inte sjuk inte ont någonstans, sover ganska bra om nätterna, men jag längtar till det kära hemmet i 27an. Har bedt Doktoren två gånger att få återvända, nu vågar jag inte återkomma.

Den 30/3 på f.m. var temperaturen 37,0 e.m. 37,6

Den 31/ 3 f.m 37,3 – em. 37,8 , den ¼ fm. 37,3 – em 37,8

Den 2/4 fm. 37,4.

Hoppas febern snart skall gifva sig. Hadde bref från Nisse i går, han är frisk och tror han skall få någon lön efter den 1 / 4. Äfven dom andra barnen finner sig väl, dom sktifver rätt ofta. Det är svårt att ligga och skrifva.

Kära hälsningar från Allenfred

Sanfred

Viskan

Har i dag varit hos far och äfven talat med doktorn. Tillståndet är f.n. icke oroväckande, men det är en gamma historia, som ej går så fort att bota. Han har fått hemlängtan, men jag bad honom lugna sig , så får han komma hem fortare. Det är svårast med hjärtat, sockret är i det närmaste borta, och han får insulininsprutningar.

Skrif några rader ofta och pigga upp honom, han väntar ofta bref

Med kära hälsningar till Eder alla

Tillgifna bror Sanfred.

****